

SKLEP KOMISIJE (EU) 2022/639**z dne 27. avgusta 2021****o shemi pomoči SA.54915 – 2020/C (ex 2019/N) Belgija – mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti***(notificirano pod dokumentarno številko C(2021) 6431)***(Besedilo v angleškem jeziku je edino verodostojno)****(Besedilo velja za EGP)**

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 108(2), prvi pododstavek, Pogodbe,

ob upoštevanju Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru in zlasti člena 62(1), točka (a), Sporazuma,

po pozivu vsem zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenima določbama ⁽¹⁾, in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

1. POSTOPEK

- (1) Kraljevina Belgija je po postopku pred prigravitvijo z dopisom z dne 19. decembra 2019 v skladu s členom 108(3) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) Komisijo uradno obvestila o mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti na ravni celotnega trga (v nadaljnjem besedilu: ukrep).
- (2) Z dopisom z dne 21. septembra 2020 je Komisija sporočila Belgiji, da bo začela postopek v skladu s členom 108(2) PDEU glede mehanizma zmogljivosti.
- (3) Sklep Komisije, da začne postopek (v nadaljnjem besedilu: sklep o začetku postopka), je bil objavljen v *Uradnem listu Evropske unije* ⁽²⁾. Komisija je pozvala vse zainteresirane strani, naj predložijo svoje pripombe.
- (4) Belgija je z dopisom z dne 22. oktobra 2020 predložila pripombe v zvezi s sklepom o začetku postopka. Komisija je prejela tudi pripombe 15 zainteresiranih strani. Posredovala jih je Belgiji in ji dala možnost, da nanje odgovori. Njene pripombe so prispele z dopisom z dne 24. decembra 2020.
- (5) Belgija se je dne 9. julija 2021 izjemoma strinjala, da se odpove pravicam iz člena 342 PDEU v povezavi s členom 3 Uredbe št. 1/1958 ⁽³⁾ in da se ta sklep sprejme in prikladi v angleškem jeziku.

⁽¹⁾ UL C 346, 16.10.2020, str. 27.⁽²⁾ Glej sprotno opombo 1.⁽³⁾ Uredba št. 1 o določitvi jezikov, ki se uporabljajo v Evropski gospodarski skupnosti (UL 17, 6.10.1958, str. 385).

2. PODROBEN OPIS UKREPA

2.1 Pregled ukrepa

- (6) Belgija ocenjuje, da se bo od leta 2025 spopadala s težavo z zadostnostjo proizvodnje električne energije, ki je predvsem posledica njene odločitve, da v obdobju 2022–2025 postopno opusti vse jedrske zmogljivosti, ter razgradnje zmogljivosti za proizvodnjo toplotne energije v Belgiji in sosednjih državah.
- (7) Zato je cilj ukrepa zagotoviti, da je na voljo zadostna zmogljivost za proizvodnjo električne energije in da taka proizvodnja zadostuje pričakovanemu povpraševanju po električni energiji.
- (8) V okviru mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti bi bili upravičenci izbrani po konkurenčnem postopku zbiranja ponudb in bili nagrajeni za svojo razpoložljivost. Podpora bi bila v obliki plačila zmogljivosti za čas trajanja pogodbe o zmogljivostih. V zameno bi bili uspešni ponudniki razpoložljivi za izpolnitev povpraševanja operaterja prenosnega sistema v obdobju povečanih obremenitev, ki bi se lahko zgodile.
- (9) Belgija je svoje nacionalne cilje razogljichenja določila v svojem nacionalnem energetske in podnebnem načrtu (NEPN) ⁽⁴⁾. Na podlagi tega NEPN naj bi se delež obnovljivih virov energije v belgijski porabi električne energije povečal s 17 % leta 2017 na vsaj 40,4 % leta 2030. Za dosego teh ciljev bo treba vključiti pomembne obnovljive vire energije, kot sta veter in sončna energija, ki pa lahko zaradi svoje nestalnosti predstavljata izziv za zadostnost in zanesljivost oskrbe.
- (10) Čeprav razvoj obnovljivih virov energije ni glavni cilj mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, njegova zasnova zajema ambiciozne cilje za nadaljnjo uvedbo obnovljivih virov energije v belgijski mešanici virov energije in deluje kot dopolnilo nadaljnjemu razvoju novih nestalnih obnovljivih virov energije.

2.2 Pravna podlaga in vladne ureditve

- (11) Pravna podlaga ukrepa je zakon o električni energiji z dne 29. aprila 1999 o organizaciji belgijskega trga električne energije (v nadaljnjem besedilu: zakon o električni energiji), ki je bil spremenjen z zakoni ⁽⁵⁾, objavljenimi 16. maja 2019 in 19. marca 2021 v belgijskem uradnem listu.
- (12) Poleg tega so bile za nadaljnjo opredelitev načinov delovanja mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti pripravljene kraljevi odloki ⁽⁶⁾ in pravila o delovanju belgijskega mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti ⁽⁷⁾:
 - (1) kraljevi odlok z dne 28. aprila 2021 o določitvi metodologije za izračun zmogljivosti in dražbenih parametrov v okviru mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti ⁽⁸⁾;

⁽⁴⁾ <https://ec.europa.eu/energy/en/content/national-energy-and-climate-plans-necps-belgium>.

⁽⁵⁾ Zakon z dne 22. aprila 2019 o vzpostavitvi mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti (*Loi modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité portant la mise en place d'un mécanisme de rémunération de capacité*) (v nadaljnjem besedilu: zakon o mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti) in zakon z dne 15. marca 2021 o spremembi zakona z dne 22. aprila 2019 (*Loi modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité et modifiant la loi du 22 avril 2019 modifiant la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité portant la mise en place d'un mécanisme de rémunération de capacité*) (v nadaljnjem besedilu: spremenjeni zakon o mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti).

⁽⁶⁾ Ta besedila so na voljo na spletišču ministrstva za energijo, glej: <https://economie.fgov.be/fr/themes/energie/securite-dapprovisionnement/mecanisme-de-remuneration-de>.

⁽⁷⁾ Prvi predlog je bil nato 13. novembra 2020 predložen nacionalnemu regulatorju. Po razpravah med operaterjem prenosnega sistema in regulatorjem je operater prenosnega sistema 30. aprila 2021 predložil nov predlog regulatorju. Regulator je med 30. aprilom in 7. majem 2021 začel dodatno javno posvetovanje o spremembah, ki so bile po njegovem mnenju potrebne za predlog operaterja prenosnega sistema. Regulator je nato s sklepom z dne 14. maja 2021 določil pravila o delovanju belgijskega mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti in jih odobril s kraljevim odlokom z dne 30. maja 2021.

⁽⁸⁾ *Arrêté royal du 28 avril 2021 fixant les paramètres avec lesquels le volume de la capacité à prévoir est déterminé, y compris leurs méthodes de calcul, et les autres paramètres nécessaires pour l'organisation des mises aux enchères, ainsi que la méthode pour et les conditions à l'octroi d'une dérogation individuelle à l'application du ou des plafond(s) de prix intermédiaire(s) dans le cadre du mécanisme de rémunération de capacité.*

- (2) kraljevi odlok z dne 21. maja 2021 o merilih o izpolnjevanju pogojev v zvezi s kumulativno podporo in minimalnim pragom za udeležbo ⁽⁹⁾;
 - (3) kraljevi odlok z dne 4. junija 2021 o naložbenih pragovih in upravičenih stroških ⁽¹⁰⁾;
 - (4) osnutek kraljevega odloka o določitvi pogojev, na podlagi katerih lahko imetniki tujih zmogljivosti sodelujejo v mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti ⁽¹¹⁾, ter
 - (5) kraljevi odlok z dne 30. maja 2021 o načinih nadzora ⁽¹²⁾.
- (13) Belgijski operater prenosnega sistema Elia je avgusta 2020 izvedel javno posvetovanje o pravilih o delovanju belgijskega mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti ⁽¹³⁾.

2.3 Zadostnost proizvodnje v Belgiji

2.3.1 Standard zanesljivosti

- (14) Glavni cilj predlaganega mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti je zagotoviti zanesljivost oskrbe, kot je opredeljena v standardu zanesljivosti.
- (15) Kot so bila priglášena leta 2019, so bila merila zanesljivosti v Belgiji opredeljena z dvodelnim merilom pričakovanega izpada napajanja (LOLE): predvideno število ur, v katerih vsi proizvodni viri, ki so na voljo belgijskemu elektroenergetskemu omrežju, ne bodo mogli pokriti obremenitve in potrebe po operativnih rezervah, pri čemer se upoštevajo tudi prilagajanje odjema, shranjevanje in povezovalni daljnovodi, ne sme presegati treh ur za statistično normalno leto. Kot drugo merilo mora pričakovani izpad napajanja ostati pod 20 urami v statistično neobičajnem letu (LOLE95) ⁽¹⁴⁾. Te vrednosti so bile tudi zapisane v zakonu o električni energiji.
- (16) Standard zanesljivosti je izraz ocene vrednosti, ki jo porabniki pripisujejo preprečevanju prekinitvev oskrbe z električno energijo (v nadaljnjem besedilu: vrednost nezadostnega napajanja ali VOLL), in pričakovanih stroškov novih zmogljivosti v Belgiji (v nadaljnjem besedilu: stroški novega vstopa ali CONE).
- (17) Člen 23(6) Uredbe (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o notranjem trgu električne energije ⁽¹⁵⁾ (v nadaljnjem besedilu: uredba o električni energiji) določa vzpostavitev metodologije Unije za izračun vrednosti nezadostnega napajanja, stroškov novega vstopa in standarda zanesljivosti.
- (18) Agencija za sodelovanje energetske regulatorjev (ACER) je 2. oktobra 2020 odobrila metodologijo za izračun vrednosti nezadostnega napajanja (v nadaljnjem besedilu: metodologija VOLL), stroškov novega vstopa (v nadaljnjem besedilu: metodologija CONE) in standarda zanesljivosti (v nadaljnjem besedilu: metodologija RS). Te tri metodologije se skupaj imenujejo „metodologija VOLL/CONE/RS“ ⁽¹⁶⁾.
- (19) Belgija je 7. junija 2021 predložila izračun nove vrednosti nezadostnega napajanja, stroškov novega vstopa in standarda zanesljivosti v skladu z metodologijo VOLL/CONE/RS.

⁽⁹⁾ Arrêté royal du 21 mai 2021 relatif à l'établissement des critères de recevabilité visés à l'article 7undecies, § 8, alinéa 1er, 1° et 2°, de la loi du 29 avril 1999 relative à l'organisation du marché de l'électricité, en ce qui concerne les conditions dans lesquelles les détenteurs de capacité bénéficiant ou ayant bénéficié de mesures de soutien ont le droit ou l'obligation de participer à la procédure de préqualification et en ce qui concerne le seuil minimal, en MW.

⁽¹⁰⁾ Arrêté royal du 4 juin 2021 fixant les seuils d'investissements, les critères d'éligibilité des coûts d'investissement et la procédure de classement.

⁽¹¹⁾ Projet d'arrêté royal relatif à l'établissement des conditions auxquelles les détenteurs de capacité étrangère directe et indirecte peuvent participer à la procédure de préqualification dans le cadre du mécanisme de rémunération de capacité. V času sprejetja tega sklepa ta kraljevi odlok še ni bil sprejet.

⁽¹²⁾ Arrêté royal du 30 mai 2021 déterminant des modalités du contrôle du bon fonctionnement du mécanisme de rémunération de capacité par la commission de régulation de l'électricité et du gaz.

⁽¹³⁾ Glej: https://www.elia.be/en/public-consultation/20200828_public-consultation-crm-functioning-rules.

⁽¹⁴⁾ LOLE95 se nanaša na standard 95. percentila, v skladu s katerim mora biti v težkih razmerah s 5-odstotno verjetnostjo pojava (tj. zelo mrzla zima, ki se zgodi enkrat v 20 letih) pričakovani izpad napajanja nižji od navedenega standarda, ki je v primeru Belgije 20 ur.

⁽¹⁵⁾ UL L 158, 14.6.2019, str. 54.

⁽¹⁶⁾ Sklep ACER z dne 2. oktobra 2020 o metodologiji za izračun vrednosti nezadostnega napajanja, stroškov novega vstopa in standarda zanesljivosti: https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Individual%20decisions%20Annexes/ACER%20Decision%20No%2023-2020_Annexes/ACER%20Decision%2023-2020%20on%20VOLL%20CONE%20RS%20-%20Annex%20I.pdf.

- (20) Belgijski regulator za energijo (CREG) je 28. maja 2021 ministru za energijo poslal predlog za standard zanesljivosti za Belgijo. Standard zanesljivosti, ki ga je predlagal CREG, je bil 2 uri in 43 minut.
- (21) Generalni direktorat za energijo zvezne javne službe za gospodarstvo je v svojem mnenju z dne 2. junija 2021 priporočil, da se standard zanesljivosti zaokroži na tri ure, da se zagotovi skladnost s prejšnjimi študijami o zadostnosti nacionalnih in evropskih virov, da se omogoči skladnost s prakso izražanja standardov zanesljivosti v zaokroženih urah kot v sosednjih državah in da se upošteva dejstvo, da bo neomejeni primanjkljaj, ugotovljen za Belgijo, zapolnjen z mešanico virov energije in ne z eno samo referenčno tehnologijo.
- (22) V skladu z osnutkom kraljevega odloka o določitvi standarda zanesljivosti in odobritvi vrednosti za stroške vrednosti nezadostnega napajanja in stroškov novega vstopa je novi standard zanesljivosti določen na tri ure.
- (23) Osnutek kraljevega odloka prav tako odobrava enotno oceno stroškov vrednosti nezadostnega napajanja – na podlagi vrednosti, ki jo je določil generalni direktorat za energijo zvezne javne službe za gospodarstvo skupaj z uradom za načrtovanje – in stroškov novega vstopa na podlagi tehnologije za prilagajanje odjema ⁽¹⁷⁾.
- (24) Vrednost nezadostnega napajanja bo določena na 16 033 EUR/MWh, stroški novega vstopa pa na 45 EUR/kW/leto.
- (25) Vrednost nezadostnega napajanja je bila izračunana z uporabo metode triangulacije, ki je upoštevala proizvodno funkcijo in raziskavo o pripravljenosti za plačilo, ki jo je izvedel CREG. Po mnenju belgijskih organov raziskava, ki jo je izvedel CREG, ni bila zanesljiva, saj med drugim predlagani scenarij (pri temperaturi pod +5 °C) ni bil reprezentativen za večino scenarijev pomanjkanja. Zato je bila zanesljivost rezultatov raziskave za oceno vrednosti nezadostnega napajanja omejena.
- (26) V skladu z zakonom o električni energiji bodo izračuni, pomembni za mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, izvedeni na podlagi standarda zanesljivosti, ki je veljal 15. septembra v letu pred dražbo.
- (27) Belgija je zaradi kratkega časovnega zaporedja izračunala količino, ki jo je treba kupiti na dražbah Y-4 in Y-1, načrtovanih za oktober 2021 oziroma 2024, na podlagi starega standarda zanesljivosti, in sicer ob upoštevanju zaveze, da se količine po potrebi prilagodijo, če bi novi standard zanesljivosti in ocena zadostnosti pokazala znatno manjšo potrebo po zmogljivosti.
- (28) Belgija se je prav tako zavezala, da bo posodobila vrednost nezadostnega napajanja na podlagi nove raziskave o pripravljenosti za plačilo v skladu z metodologijo CONE/VOLL/RS in po potrebi določila nov standard zanesljivosti pred septembrom 2022, da bi ga lahko uporabila za določitev količine, ki jo je treba kupiti najpozneje za dražbo leta 2023.

2.3.2 Ocena zadostnosti

- (29) Po mnenju belgijskih organov se bo Belgija od leta 2025 spopadala s težavo z zadostnostjo, kar bo predvsem posledica postopnega opuščanja jedrske energije, ki je načrtovano za obdobje 2022–2025, okrepljenega z razgradnjo zmogljivosti za proizvodnjo toplotne energije v sosednjih državah. Težava z zadostnostjo je bila vzpostavljena z nacionalno študijo o zadostnosti virov, pri čemer je bilo predvidenih več scenarijev.
- (30) V nacionalni študiji o zadostnosti, ki je zajela obdobje 2020–2030 in jo je junija 2019 objavil belgijski operater prenosnega sistema Elia (v nadaljnjem besedilu: študija o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2019) ⁽¹⁸⁾, je bila ugotovljena sistematična potreba po novi zmogljivosti v višini najmanj 3,9 GW v scenariju z visokim učinkom in nizko verjetnostjo (EU-HiLo) do zime 2025–2026. Ta scenarij upošteva uvoženo električno energijo in predvideva, da več francoskih jedrskih enot morda ne bo na voljo (poleg „običajne“ nerazpoložljivosti). Enak scenarij je bil uporabljen v okviru ocene količine strateških rezerv ⁽¹⁹⁾. Osnovni scenarij EU ⁽²⁰⁾ kaže pomanjkanje 2,4 GW, če se ohrani obstoječa toplotna zmogljivost v sistemu (glej sliko 4-18 v študiji o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2019).

⁽¹⁷⁾ Prejšnja vrednost nezadostnega napajanja v Belgiji je znašala 23,3 EUR/kWh, ocenjena vrednost stroškov novega vstopa pa je znašala 65 EUR/kW/leto.

⁽¹⁸⁾ https://www.elia.be/fr/actualites/communiqués-de-presse/2019/06/20190628_press-release-adequacy-and-flexibility-study-for-belgium-2020-2030

⁽¹⁹⁾ Glej sklep o državni pomoči C(2018) 589 final v zadevi SA.48648 (2017/NN) – Belgija – strateške rezerve.

⁽²⁰⁾ Scenarij „EU-BASE“ upošteva najnovejše znane politike vseh modeliranih evropskih držav (jedrske in premogovne poti, pričakovano novozgrajeno zmogljivost za pridobivanje plina, prilagajanje odjema in razvoj shranjevanja, mehanizme zmogljivosti, pretok, pravila svežnja o čisti energiji, pričakovani razvoj omrežja itd.).

- (31) Rezultati študije o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2019 za scenarij EU-HiLo kažejo, da bi bil pričakovani izpad napajanja brez posredovanja leta 2025 visok in bi znašal 10,5 ure, s čimer bi se znatno presegel nacionalni standard zanesljivosti v smislu zanesljivosti oskrbe. Kazalnik LOLE95 bi se celo povečal na 84 ur. V naslednji preglednici so prikazani rezultati pričakovanega izpada napajanja, kot je bila vključena v nacionalno študijo o zadostnosti za scenarija EU-HiLo in EU-base:

Preglednica 1

Rezultati pričakovanega izpada napajanja za Belgijo v študiji o zadostnosti in prilagodljivosti

	2025		2028		2030	
	EU-base	EU-HiLo	EU-base	EU-HiLo	EU-base	EU-HiLo
LOLE za preostali trg (ure)	9,4	10,5	6	6,9	6	6,2
LOLE95 za preostali trg (ure)	89	84	63	76	43	51

Vir: študija o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2019.

- (32) CREG je 11. julija 2019 objavil analizo študije o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2019 ⁽²¹⁾. V tej analizi je med drugim podvomil o uporabi scenarija EU-HiLo kot glavnega scenarija. Po mnenju CREG bi bilo treba izboljšati metodologijo za ocenjevanje donosnosti obstoječih in novih zmogljivosti ter upoštevati vse razpoložljive rezerve za izravnavo v Belgiji in tujini.
- (33) Novembra 2019 je Evropska mreža operaterjev prenosnih sistemov za električno energijo (ENTSO-E) objavila vmesno napoved zadostnosti za leto 2019 (MAF 2019) ⁽²²⁾, ki kaže naslednje rezultate za Belgijo za leto 2025:

Preglednica 2

Ravni pričakovanega izpada napajanja za Belgijo v vmesni napovedi zadostnosti za leto 2019

	Osnovni scenarij – 2025	Majhna občutljivost na ogljik ⁽²³⁾ – 2025
Povprečni LOLE	1,09 ure	1,61 ure
LOLE95	3,15 ure	–

Vir: „Vmesna napoved zadostnosti – 2019“ mreže ENTSO-E.

- (34) Vendar po navedbah Belgije vmesna napoved zadostnosti za leto 2019, ki jo je pripravila ENTSO-E, ne prikazuje dovolj natančnih rezultatov pričakovanega izpada napajanja za Belgijo, saj predvideva razpoložljivost dodatnega 2,5 GW ⁽²⁴⁾, kar v resnici ni zagotovljeno.
- (35) V svojem končnem poročilu iz aprila 2020 ⁽²⁵⁾ je petstranski energetska forum ⁽²⁶⁾ predstavil naslednje rezultate za Belgijo za leto 2025:

⁽²¹⁾ <https://www.creg.be/fr/publications/etude-f1957>

⁽²²⁾ <https://eepublicdownloads.blob.core.windows.net/public-cdn-container/clean-documents/sdc-documents/MAF/2019/MAF%202019%20Appendix%201%20-%20Detailed%20Results%2C%20Sensitivities%20and%20Input%20Data.pdf>

⁽²³⁾ Izvede se občutljivost „postopnega opuščanja premoga“. Skupno je bilo iz osnovnega scenarija za leto 2025 odstranjenih približno 23,6 GW proizvodnih zmogljivosti, predvsem z zmanjšanjem zmogljivosti za pridobivanje lignita in črnega premoga.

⁽²⁴⁾ Po navedbah Belgije je študija predvidevala proizvodnjo toplote 2,5 GW in izbira tehnologije je bila poljubna.

⁽²⁵⁾ https://www.benelux.int/files/4515/8998/1576/PENTAreport_FINAL.pdf

⁽²⁶⁾ Petstranski energetska forum je okvir za regionalno sodelovanje v srednjeevropski Evropi med Avstrijo, Belgijo, Francijo, Nemčijo, Luksemburgom, Nizozemsko in Švico.

Preglednica 3

Ravni pričakovanega izpada napajanja za Belgijo v splošni oceni zadostnosti petstranskega energetskega foruma za leto 2020

	Osnovni scenarij – 2025 ⁽²⁷⁾	Majhna občutljivost na plin – 2025 ⁽²⁸⁾	Majhna jedrska občutljivost/ občutljivost neto prenosne zmogljivosti Švice za leto 2025 ⁽²⁹⁾
Povprečni LOLE	3,3 ure	8,1 ure	4,6 ure

Vir: petstranski energetski forum, „Ocena zadostnosti proizvodnje – april 2020 – končno poročilo“.

- (36) Novembra 2020 je ENTSO-E izdala vmesno napoved zadostnosti za leto 2020. Za osnovni scenarij do leta 2025 rezultati vmesne napovedi zadostnosti za leto 2020 kažejo povprečno 0,4 ure pričakovanega izpada napajanja, ki torej izpolnjuje merilo pravne zadostnosti za Belgijo v višini treh ur pričakovanega izpada napajanja.
- (37) Vendar je Belgija v pripombah držav, priloženih vmesni napovedi zadostnosti za leto 2020, navedla: „V vmesni napovedi zadostnosti za leto 2020 je znatna količina predvidenih ‚novozgrajenih‘ zmogljivosti, porazdeljenih na velik nabor držav. Opozoriti bi bilo treba, da na splošno ni gotovo, da bi se te zmogljivosti dokončno uresničile leta 2025, zato bi bilo treba te predpostavke in rezultate, ki sledijo tistim, predstavljenim v vmesni napovedi zadostnosti za leto 2020, razlagati previdno. Poleg tega je Belgija že več let del regije, v kateri je bilo spajanje trgov, ki temelji na pretokih moči, že izvedeno. Medtem ko je Elia razvil in izvedel simulacijski model, ki temelji na pretokih moči, na primer v študiji Elia iz leta 2019, in ki se je uporabil tudi v študiji o oceni zadostnosti proizvodnje za leto 2020 petstranskega energetskega foruma, se tak pristop še ne uporablja v sedanjih študiji o vmesni napovedi zadostnosti za leto 2020“.
- (38) Belgijski organi so v uradnem obvestilu navedli, da so metodologija in podatki usklajeni na evropski ravni, tako da je študija o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2019 v skladu z vmesno napovedjo zadostnosti za leto 2019.
- (39) V skladu s členom 23(3) uredbe o električni energiji bi morala ENTSO-E razviti metodologijo, ki se bo uporabila za evropsko oceno zadostnosti virov (ERAA) in katero koli nacionalno oceno zadostnosti virov (NRAA) (glej člen 24 uredbe o električni energiji). To metodologijo bi moral odobriti ACER.
- (40) ACER je 2. oktobra 2020 odobril metodologijo za evropsko oceno zadostnosti virov (v nadaljnjem besedilu: metodologija ERAA) ⁽³⁰⁾.
- (41) 30. junija 2021 je Elia objavil novo študijo o zadostnosti in prilagodljivosti za obdobje 2022–2032 (v nadaljnjem besedilu: študija o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021).
- (42) V skladu z metodologijo ERAA je Elia v okvir študije o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021 vključil elemente spodaj navedene metodologije ERAA:
- podnebna leta: Elia se je odločil za izvajanje prve možnosti, navedene v metodologiji ERAA, tj. zanašanje na najboljšo napoved prihodnjih podnebnih projekcij;
 - ocena ekonomske sposobnosti: Elia je razvil metodologijo za izračun ekonomske sposobnosti različnih sredstev v elektroenergetskem sistemu v skladu z metodologijo ERAA;

⁽²⁷⁾ Tako kot za vmesno napoved zadostnosti za leto 2019 „se tudi v tej študiji za leto 2025 predvideva potreba po 2,5 GW nove zmogljivosti, ki naj bi bila leta 2025 dobavljena v okviru mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, da bi Belgija dosegla zadostnost“.

⁽²⁸⁾ „V petstranskem energetskem forumu za Belgijo je bila nova predvidena zmogljivost za ‚majhno občutljivost na plin‘ v višini 2,5 GW odstranjena iz ‚osnovnega scenarija‘ petstranskega energetskega foruma“. „Belgijska in francoska plinska zmogljivost je 2,5 GW oziroma 2,2 GW manjša kot v osnovnem scenariju. Za Avstrijo (1,2 GW manjša plinska zmogljivost), Nizozemsko (1,6 GW manjša plinska zmogljivost) in Luksemburg (0,1 GW manjša plinska zmogljivost).“

⁽²⁹⁾ „Za majhno jedrsko občutljivost/občutljivost neto prenosne zmogljivosti Švice je jedrska zmogljivost v Franciji manjša za 1 700 MW, v Švici pa za 1 190 MW. Za vse druge države je inštalirana zmogljivost nespremenjena v primerjavi z osnovnim scenarijem. Poleg tega se zmanjšajo neto prenosne zmogljivosti med Švico in sosednjimi območji, da se upoštevajo naraščajoči nenačrtovani pretoki skozi Švico zaradi dejstva, da Švica leta 2025 morda ne bo vključena v spajanje trgov, ki temelji na pretokih moči.“

⁽³⁰⁾ Sklep ACER o metodologiji ERAA: https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Individual%20decisions%20Annexes/ACER%20Decision%20No%2024-2020_Annexes/ACER%20Decision%2024-2020%20on%20ERAA%20-%20Annex%20I.pdf.

- (c) pristop, ki temelji na pretokih moči: okvir za modeliranje Elia vključuje vse znane in načrtovane vpeljave tržne zasnove v metodo izračuna zmogljivosti, ki temelji na pretokih moči, kot je razširitev regije v središče, „napredno hibridno spajanje“ ali pravila minRAM, uvedena z uredbo o električni energiji;
- (d) prilagodljivost: študija vključuje izračun skupnih potreb in sredstev sistema po prilagodljivosti ter oceno dimenzioniranja rezerv za zadrževanje frekvence in rezerv za povrnitev frekvence za vsako ciljno leto, da se upoštevajo potrebe po rezervah, ki bodo pokrivala neravnovesja v skladu z zakonskimi zahtevami, ki so oblikovane v simulacijah zadostnosti. Poleg tega so izboljšane značilnosti prilagodljivosti vetrnih elektrarn na morju, tehnologije „power-to-x“ pa so vključene kot nove tehnologije. Nazadnje je posebna pozornost namenjena vplivu povezovanja drugega vala proizvodnih zmogljivosti na morju in platform za čezmejno izravnavo;
- (e) sektorsko povezovanje: v zvezi s povezovanjem sektorjev se vmesniki med elektroenergetskim sistemom in različnimi sektorji, kot so sektorji prevoza, ogrevanja in plina, upoštevajo z vključitvijo predpostavk o električnih vozilih, toplotnih črpalkah oziroma proizvodnih zmogljivostih plinske toplotne črpalke. Da bi razumeli posledice uporabe električne energije za proizvodnjo vodika v modeliranju, uporabljenem v tej študiji, so bili elektrolizatorji dodani kot (prilagodljiva) poraba električne energije v Belgiji in tujini. Poleg tega je bila posebna pozornost namenjena digitalizaciji dodatne porabe električne energije v prometu in pri ogrevanju;
- (f) desetletno obdobje: študija temelji na desetletnem obdobju (2022–2032). Za zmanjšanje količine simulacij in izračunov niso bile simulirane vse občutljivosti in scenariji za vsa leta: nekatera ključna leta so bila podrobneje analizirana. Za Belgijo in tujino je bilo izvedeno veliko število občutljivosti, da bi bolje razumeli posledice nekaterih različnih predpostavk. Za primerjavo se pričakuje, da bosta v ERAA 2021 simulirani le leti 2025 in 2030;
- (g) različice z mehanizmi zmogljivosti in brez njih: v skladu z uredbo o električni energiji in metodologijo ERAA je Elia vključeval tako scenarije z mehanizmi zmogljivosti na ravni celotnega trga v Evropi kot tudi tiste brez njih.
- (43) Belgijski organi so navedli, da so bile glavne metodološke zahteve, določene v metodologiji ERAA, izvedene v tej študiji.
- (44) Nacionalna ocena zadostnosti virov mora na podlagi uredbe o električni energiji vsebovati referenčne centralne scenarije. Ti scenariji med drugim vključujejo oceno ekonomske sposobnosti sredstev za proizvodne naprave. Metodologija ERAA nadalje določa, da je treba opredeliti dva referenčna centralna scenarija, enega z mehanizmi zmogljivosti po vsej Evropi in drugega brez takih mehanizmov zmogljivosti.
- (45) Zato sta bila v študiji o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021 preučena dva centralna scenarija:
- (a) „EU-BASE“: izraža scenarij, ki upošteva že odobrene mehanizme zmogljivosti na ravni celotnega trga v Franciji, Veliki Britaniji, na Poljskem, v Italiji in na Irskem, in predvideva, da bodo ti veljali do konca časovnega okvira te študije;
- (b) „EU-noCRM“: to izraža scenarij, ki izključuje prihodke mehanizmov zmogljivosti na ravni celotnega trga, ob predpostavki, da v Evropi ne obstajajo mehanizmi zmogljivosti na ravni celotnega trga.
- (46) Študija o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021 upošteva prispevek vseh virov, vključno z obstoječo in prihodnjimi možnostmi za proizvodnjo, shranjevanje energije, sektorsko povezovanje, prilagajanje odjema ter uvoz in izvoz in njihov prispevek k prožnemu obratovanju sistema.
- (47) Belgijski organi so navedli, da se pri oblikovanju najvišjih poravnalnih cen, izvedenih v študiji o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021, upoštevajo vse razpoložljive pravne določbe, kot so trenutno veljavna najvišja dovoljena cena, pravilo 60 % ⁽³¹⁾ iz Uredbe Komisije (EU) 2015/1222 z dne 24. julija 2015 o določitvi smernic za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti ⁽³²⁾ ter Sklep št. 4/2017 ACER z dne 14. novembra 2017.

⁽³¹⁾ Sklep št. 4/2017 ACER z dne 14. novembra 2017 določa, da se harmonizirana najvišja poravnalna cena, če poravnalna cena presega vrednost 60 odstotkov harmonizirane najvišje poravnalne cene za enojno spajanje za dan vnaprej v vsaj eni tržni časovni enoti v enem dnevu v posameznem trgovalnem območju ali na več trgovalnih območjih, poviša za 1 000 EUR/MWh.

⁽³²⁾ UL L 197, 25.7.2015, str. 24.

- (48) Študija o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021 modelira samodejno povišanje najvišje poravnalne cene od leta 2025. Po mnenju belgijskih organov je najverjetneje, da pred letom 2025 ne bo nobenega pričakovanega izpada napajanja, zato pred letom 2025 ni modelirano nobeno povišanje najvišje poravnalne cene. Vendar tudi če bi prišlo do povišanja zamejitve cene, po mnenju belgijskih organov modeliranje kaže, da se rezultati ocene ekonomske sposobnosti preživetja za leto 2025 ne bi spremenili (glej sliko 3-72 v študiji o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021). Belgija se je zavezala zagotoviti, da bo nova študija o zadostnosti, ki bo objavljena do junija 2023, v celoti upoštevala metodologijo za dinamično povišanje cen od začetka obdobja simulacije.
- (49) V skladu s študijo zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021 se bo Belgija od leta 2025, ko se bo postopno opuščanje jedrske energije končalo, srečevala s strukturno potrebo po novih zmogljivostih. Ta potreba po centralnem scenariju „EU-BASE“ leta 2025 znaša 2 GW in se do leta 2032 postopoma povečuje na 3,9 GW. Povečana potreba je povezana s pričakovanim povečanjem porabe električne energije in zmanjšanjem uvoza v obdobjih pomanjkanja v Belgiji.
- (50) V študiji o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021 je navedeno, da bo do leta 2025 le zelo majhen delež novih zmogljivosti izvedljiv na samo energetske trgu.
- (51) Zato belgijski organi menijo, da bo brez ukrepanja v Belgiji od leta 2025 obstajala težava v zvezi z zadostnostjo virov.
- (52) Študija o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021 predstavlja najnovejši in najboljši pogled na potrebo po mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti.

2.3.3 Pomanjkljivosti trga

- (53) Belgija je ugotovila nekaj pomanjkljivosti trga, ki ovirajo dobro delujoč, varen, cenovno dostopen in trajnosten trg električne energije.
- (54) Prva pomanjkljivost trga izhaja iz različnih dejavnikov, ki preprečujejo učinkovite cenovne signale, in dejstva, da cene energije ne morejo naraščati do vrednosti nezadostnega napajanja in drugih pomanjkljivosti pri zasnovi trga.
- (55) Kombinacija teh pomanjkljivosti trga in s tem povezanih regulativnih ukrepov lahko na trgih električne energije „zavira“ cenovne signale, tako da se cene v času pomanjkanja ne povišajo na „učinkovito“ raven. To vodi do kroničnega pomanjkanja prihodkov za upravljavce elektrarn in upravljavce prilagajanja odjema, tako da vpliva na sposobnost izterjave njihovih fiksnih in variabilnih stroškov, ki se običajno imenujejo „denarni primanjkljaj“, kar tržnim silam preprečuje, da bi dosegle zahtevano raven zadostnosti.
- (56) V teoriji bi se lahko nezmožnost odjemalcev, da izberejo zeleno raven zanesljivosti, obravnavala na samo energetske trgu, tako da bi se omogočilo, da bi se cene povišale na regulativno raven, ki bi izražala ceno, ki je potrošniki ne bi bili več pripravljeni plačevati za energijo in ki proizvajalcem ne bi omogočala, da prejemajo rente za omejenost virov. Vendar je zaradi nizkega prilagajanja odjema težko zajeti dejansko vrednost nezadostnega napajanja, skokovite rasti cen pa se srečujejo z vprašanji politične sprejemljivosti.
- (57) Po mnenju belgijskih organov je druga pomanjkljivost trga posledica izogibanja tveganju vlagateljev v okviru povečane nestanovitnosti in velike regulativne negotovosti. Zaradi naraščajočega prodora nestalnih obnovljivih virov energije so cene bolj nestanovitne in povečujejo negotovost glede možnosti, da si konvencionalne tehnologije povrnejo svoje fiksne stroške na trgu električne energije. Po navedbah Belgije bi lahko majhne spremembe pogojev v zvezi z ravno uvedbo obnovljivih virov energije, na primer cilji glede sončne energije, energija iz vetrnih elektrarn na kopnem in morju, znatno vplivale na prihodke konvencionalnih proizvodnih tehnologij. Težava z „denarnim primanjkljajem“ postaja vse hujša, saj se nestalna zmogljivost povečuje. Posledično po mnenju belgijskih organov to povečuje gospodarsko tveganje, povezano z naložbami v prožne konvencionalne proizvodne tehnologije. Poleg tega po navedbah Belgije cene energije običajno ne predvidevajo več kot triletno obdobje varovanja pred tveganji, ki je kratko za izgradnjo naložbenega primera za vlagatelje. Poleg tega po mnenju belgijskih organov ne bi mogli zagotoviti varovanja pred tveganjem v primeru pomembnega strukturnega šoka, kot je načrtovano postopno opuščanje jedrske energije v Belgiji, čeprav bi termiski trgi lahko sprejeli postopne spremembe v ponudbi in povpraševanju.

- (58) Tretjič, zanesljivost elektroenergetskih sistemov ima nekatere značilnosti javnega dobrega. Razlog za to je, da naložbe za višjo raven zanesljivosti oskrbe koristijo vsem, medtem ko operater sistema, kot je bilo predhodno pojasnjeno, ne more selektivno izključiti večine posameznih končnih porabnikov na podlagi njihove pripravljenosti za plačilo. Tako bodo proizvajalci verjetno imeli neoptimalne spodbude za naložbe v proizvodne zmogljivosti, kar bi na koncu prineslo neoptimalne ravni zanesljivosti sistema.
- (59) Po mnenju belgijskih organov ta vprašanja dobijo posebno obliko v Belgiji, saj gre za razmeroma majhen in močno povezan trg, na katerega vplivajo tudi podobna tveganja oskrbe iz sosednjih trgov električne energije. Zato po mnenju belgijskih organov na zadostnost Belgije večinoma vplivajo razmere na sosednjih trgih električne energije.
- (60) Komisija je leta 2018 odobrila strateško rezervo za Belgijo do 31. marca 2022 ⁽³³⁾. Cilj strateške rezerve je zadostiti konični obremenitvi v zimskih obdobjih, ko trgu tega ne uspe storiti, tako da ohrani nekatere obstoječe proizvodne zmogljivosti in zmogljivosti prilagajanja odjema zunaj trga kot rezervo, ki jo je treba aktivirati šele, ko so izravnalni viri izčrpani.

2.3.4 Tržne reforme

- (61) Komisija je 25. novembra 2019 prejela načrt za izvedbo ⁽³⁴⁾ belgijskega ministrstva za energijo, pripravljen v skladu s členom 20(3) uredbe o električni energiji, ki od držav članic, ki imajo težave v zvezi z zadostnostjo, zahteva, da v načrtu za izvedbo določijo ukrepe za odpravo regulativnih izkrivljanj ali pomanjkljivosti trga na svojih trgih. Komisija je po javnem posvetovanju 30. aprila 2020 sprejela mnenje o načrtu Belgije za izvedbo v skladu s členom 20(5) uredbe o električni energiji ⁽³⁵⁾. Belgija je sprejela in Komisiji predložila končno različico svojega načrta za izvedbo ⁽³⁶⁾.
- (62) V zvezi z izravnalnimi trgi je Belgija v svoj mehanizem za določanje cen odstopanja uvedla tako imenovani „alfa del“. Predstavlja dodatni del cenovnega odstopanja, ki je naložen bilančno odgovornim akterjem za povečanje signala cen v realnem času, ko se poveča neravnovesje sistema belgijskega regulacijskega območja. Komisija je v svojem mnenju Belgijo pozvala, naj preuči, ali bi morala funkcija oblikovanja cen v obdobjih pomanjkanja veljati ne le za bilančno odgovorne akterje, ampak tudi za izvajalce storitev izravnave. To lahko prispeva k zanesljivosti oskrbe z zagotavljanjem, da imajo bilančno odgovorni akterji in izvajalci storitev izravnave enako ceno za proizvedeno/porabljeno energijo, saj lahko razlike v cenah povzročijo neučinkovito arbitražo med udeleženci na trgu. Komisija tudi meni, da bi moralo funkcijo oblikovanja cen v obdobjih pomanjkanja sprožiti pomanjkanje rezerv v sistemu in da bi jo bilo treba umeriti, da se povišajo cene izravnalne energije na vrednost nezadostnega napajanja, ko bo sistemu zmanjkalo rezerv. Belgijo je pozvala, naj najpozneje do 1. januarja 2022 ustrezno preuči možnost spremembe svoje sheme oblikovanja cen v obdobjih pomanjkanja. Poleg tega Belgija izvaja netiranje odstopanj ter se pripravlja na pridružitve platformam EU za izravnavo za avtomatično rezervo za povrnitev frekvence in ročno rezervo za povrnitev frekvence, ki naj bi bile vzpostavljene do konca leta 2021 oziroma leta 2022. Poleg tega se je Belgija v zvezi z naročanjem izravnalnih in pomožnih storitev zavezala storiti naslednje:
- (a) najpozneje do julija 2020 je bilo treba vsak dan razpisovati rezerve za vzdrževanje frekvence in jih nabavljati izključno na regionalni ravni;
- (b) najpozneje do julija 2020 je bilo treba avtomatično rezervo za povrnitev frekvence razpisovati dnevno, pri čemer bodo lahko na trgu sodelovali vse tehnologije, vsi akterji in vse ravni napetosti. Aktivirana izravnalna energija se povrne z marginalnimi cenami takoj, ko bo likvidnost zadostna;
- (c) od februarja 2020 se razsežnost in velikost ročne rezerve za povrnitev frekvence določa dnevno, aktivirana izravnalna energija pa se plačuje z marginalnimi cenami.
- (63) V letnem poročilu, ki ga je Belgija predložila julija 2021, je potrjeno, da so se ti ukrepi medtem izvajali.

⁽³³⁾ Glej sklep o državni pomoči C(2018) 589 final v zadevi SA.48648 (2017/NN) – Belgija – strateške rezerve.

⁽³⁴⁾ https://ec.europa.eu/energy/consultations/consultation-belgiums-market-reform-plan_sl

⁽³⁵⁾ Mnenje Komisije C(2020) 2654 final: https://ec.europa.eu/energy/topics/markets-and-consumers/capacity-mechanisms_sl.

⁽³⁶⁾ <https://economie.fgov.be/sites/default/files/Files/Energy/Belgian-electricity-market-Final-implementation-plan-CRM-22062020.pdf>

- (64) V Belgiji je prilagajanje odjema upravičeno do udeležbe na veleprodajnih trgih električne energije (vključno za dan vnaprej in znotraj dneva) in na izravnalnem trgu ter se obravnava podobno kot drugi udeleženci na trgu in izvajalci storitev izravnave. Odziv na strani povpraševanja je lahko predstavljen bodisi posamično bodisi prek agregatorjev. Da bi Belgija nadalje olajšala prilagajanje odjema, se je v svojem načrtu za izvedbo (predloženem leta 2019) zavezala uvedbi pametnih števec, ki se bodo razlikovali za vsako od njenih regij:
- (a) Flandrija ⁽³⁷⁾:
- (1) najpozneje do leta 2023 bo 33 % odjemalcev imelo pametni števec;
 - (2) najpozneje do leta 2028 bo 66 % odjemalcev v Flandriji imelo pametni števec;
 - (3) najpozneje do leta 2034 bo 100 % odjemalcev v Flandriji imelo pametni števec.
- (b) Valonija:
- (1) najpozneje do 1. januarja 2023 bo prišlo do sistematičnega uvajanja pametnih števecov (i) za gospodinske porabnike, ki zamujajo s plačilom, (ii) ob potrebni zamenjavi števca, (iii) za nove priključke na omrežje, (iv) na zahtevo porabnika;
 - (2) najpozneje do 31. decembra 2029 bo nameščenih 80 % pametnih števecov za (i) porabnike s porabo, ki je enaka 6 000 kWh ali večja od nje, (ii) proizvajalce-odjemalce, če je neto razvojna električna moč enaka 5 kWe ali večja od nje; (iii) za polnilna mesta, ki so odprta za javnost.
- (c) Regija glavnega mesta Bruselj: pametni števci se uvedeni (i) ob potrebni zamenjavi števca ali (ii) za nove priključke na omrežje.
- (65) Belgija je imela leta 2020 21-odstotno stopnjo elektroenergetske medsebojne povezanosti. Z že načrtovanimi projekti (glej zvezni razvojni načrt za obdobje 2020–2030 ⁽³⁸⁾) bo stopnja elektroenergetske medsebojne povezanosti v Belgiji do leta 2030 dosegla približno 30 % ⁽³⁹⁾. Naslednje belgijske okrepitev omrežja so začele delovati pred kratkim ali pa bodo začele delovati v prihodnjih letih:
- (a) ALEGrO: projekt ALEGrO skupnega interesa za povezovalni daljnovod z močjo 1 GW med Belgijo in Nemčijo je bil naročen leta 2020 ⁽⁴⁰⁾;
- (b) NEMO: projekt skupnega interesa NEMO za povezovalni daljnovod z močjo 1 GW med Belgijo in Združenim kraljestvom obratuje od leta 2019;
- (c) BRABO: projekt skupnega interesa BRABO zadeva nadgradnjo belgijskega elektroenergetskega omrežja, da bi se med drugim povečale uvozne zmogljivosti iz Nizozemske.

2.4 Upravičenci

2.4.1 Upravičenost

- (66) Mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti bo odprt za vse zmogljivosti, ki lahko prispevajo k zadostnosti virov, tako obstoječe kot tudi nove zmogljivosti, shranjevanje in prilagajanje odjema. Dovoljeno bo združevanje zmogljivosti, vključno z različnimi tehnologijami.
- (67) Dovoljena bo tudi udeležba tujih zmogljivosti. Pravila so podrobneje opisana v oddelku 1.10.
- (68) Upravičenci mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti bodo ponudniki zmogljivosti, izbrani v konkurenčnem postopku zbiranja ponudb.

⁽³⁷⁾ Leta 2020 se je flamska vlada odločila, da bo pospešila uvajanje pametnih števecov, s čimer naj bi do konca leta 2024 nadomestila 80 % vseh števecov energije v flamskih gospodinjstvih. Poleg tega si je flamska vlada v spremenjenem odloku o energiji z dne 17. julija 2020 zastavila cilj, da bi bilo treba vse tradicionalne števece v Flandriji do 1. julija 2029 nadomestiti z digitalnimi števci energije.

⁽³⁸⁾ <https://www.elia.be/en/grid-data/grid-development/investment-plan/federal-development-plan-2020-2030>

⁽³⁹⁾ Ti odstotki temeljijo na opredelitvah, ki jih je uporabila ciljna strokovna skupina za povezanost, tj. stopnja medsebojne povezanosti = skupna zmogljivost uvoza/skupna zmogljivost proizvodnje, pri čemer skupni uvoz pomeni „največji pretok moči, ki ga lahko čezmejno sredstvo prenese v skladu z varnostnimi merili sistema“.

⁽⁴⁰⁾ Konec leta 2020 je bila končana povezava ALEGrO med Belgijo in Nemčijo, ki omogoča izmenjavo električne energije med državama. Od novembra 2020 je ta povezava na voljo za komercialne dejavnosti.

2.4.2 Minimalni prag za udeležbo

- (69) Minimalni prag za udeležbo je določen na 1 MW, zlasti iz naslednjih razlogov:
- (a) uskladitev z izravnalnim trgom;
 - (b) vrednost je rezultat stalnega dialoga z udeleženci na trgu, vključno z več uradnimi javnimi posvetovanji;
 - (c) zmanjšanje omejitve 1 MW pomeni, da morajo številne majhne zmogljivosti začeti obvezni postopek predkvalifikacije za mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti in se spoprijeti s povezanimi stroški, čeprav morda ne nameravajo sodelovati na dražbi mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti;
 - (d) z znižanjem praga pod 1 MW se znatno poveča tudi upravno breme.
- (70) Kraljevi odlok o merilih o izpolnjevanju pogojev v zvezi s kumulativno podporo in minimalnim pragom za udeležbo predvideva oceno ravni minimalnega praga za udeležbo v življenjski dobi mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti vsaj vsakih pet let.
- (71) Pravila združevanja omogočajo sodelovanje manjših ponudnikov zmogljivosti, ki ne izpolnjujejo zahteve glede minimalnega praga.

2.4.3 Združevanje

- (72) Več ponudnikov zmogljivosti se lahko odloči za združevanje v enotno enoto trga zmogljivosti z minimalno močjo 1 MW brez omejitve največje velikosti. Edina omejitev je, da dostavna mesta, za katera se uporabljajo dnevni programi trgov energije (običajno današnja dostavna mesta z velikostjo nad 25 MW), ne morejo biti del združenega portfelja. Združevanje je dovoljeno v vseh tehnologijah. Poleg tega je ponovna dodelitev komponent znotraj združene enote trga zmogljivosti dovoljena, da se poveča prožnost do agregatorjev in spodbudi njihovo sodelovanje v dražbenem postopku.
- (73) Pravila združevanja bodo občasno pregledana in spremenjena, če bodo belgijski organi menili, da je to potrebno, da se zagotovi, da pravila združevanja ne ovirajo sodelovanja na dražbi.

2.4.4 Nedokazana zmogljivost

- (74) V mehanizmu je predvidena posebna kategorija „nedokazane zmogljivosti“. Opredeljena je kot zmogljivost, ki je na začetku postopka predkvalifikacije Y-4 ni mogoče povezati z dostavnim mestom in zato ne more izpolnjevati predkvalifikacijskih zahtev dostavnega mesta. Ta kategorija je odprta za vse tehnologije in je namenjena spodbujanju sodelovanja zmogljivosti, ki bi lahko imele več težav, da bi že zagotovile standardno zahtevano stopnjo zrelosti v Y-4. Nedokazane zmogljivosti predstavljajo manj zrele projekte, na primer kadar mesto dobave še ni znano; načrt za izvedbo projekta ni na voljo, projekt pa v obdobju pred dobavo le še bolj dozori. Belgijski organi so pojasnili, da je bil pojem „nedokazane zmogljivosti“ uveden na zahtevo trga in bi lahko bil koristen zlasti za agregatorje/ponudnike prilagajanja odjema, ki menijo, da lahko tako zmogljivost najdejo v obdobju pred dobavo, vendar morajo na primer še vedno dokončati sporazume z lokacijami povpraševanja/razmišljajo o več možnostih. Neizkazano zmogljivost bi bilo treba ponuditi le na dražbi Y-4. To kategorijo je mogoče dodeliti le standardni kategoriji zmogljivosti enoletne pogodbe (glej uvodni izjavi 138 in 145).
- (75) Za omejitev tveganja za varnost sistema z uporabo manj zrelih projektov je skupna zmogljivost, ki jo je treba sprejeti v tej kategoriji, omejena na 200 MW za prvo dražbo. Zakon o električni energiji predvideva, da se odločitev o tej največji skupni zmogljivosti sprejme na dražbi. Prag bi se lahko sčasoma še naprej razvijal na podlagi pozitivnih izkušenj.

2.4.5 Zmanjšanje zmogljivosti

2.4.5.1 Splošna pravila

- (76) Mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti je odprt za vse imetnike zmogljivosti glede na njihovo stopnjo razpoložljivosti in njihov prispevek k cilju zadostnosti virov. Od enot trga zmogljivosti se ne pričakuje, da bodo na voljo ves čas pri 100 % referenčne moči zaradi na primer vremenskih razmer, vzdrževalnih ciklov in okvar.

- (77) Zato se za vsako tehnologijo izračuna dejavnik zmanjšanja zmogljivosti, da se oceni njena zanesljivost in prispevek k zanesljivosti oskrbe v trenutkih, ki so še posebej pomembni z vidika zadostnosti (t. i. simulirane ure pomanjkanja). Imetniki zmogljivosti lahko zato sodelujejo samo na dražbi in so zato upravičeni le do pogodb o zmogljivosti do svoje zmanjšane zmogljivosti ⁽⁴¹⁾.
- (78) Metodologija za izračun teh parametrov zmanjšanja zmogljivosti se razlikuje glede na posamezno tehnologijo in je podrobneje določena v kraljevem odloku, ki določa metodologijo za izračun zmogljivosti in dražbene parametre. Odvisna bo od kategorije zmogljivosti:
- dejavniki zmanjšanja zmogljivosti za toplotne tehnologije z dnevnim razporedom se določijo na podlagi statistične analize iz preteklih podatkov z nelojalnim nižanjem stopnje prisilne prekinitve napajanja, saj se ta parameter predpostavlja neodvisno od podnebnih razmer;
 - dejavniki zmanjšanja zmogljivosti za toplotne tehnologije brez dnevnega razporeda so določeni z meritvami. Če meritve ne zadostujejo, se simulirajo tako, da se pričakovani povprečni prispevek teh tehnologij v simuliranih urah pomanjkanja deli z združeno nazivno referenčno močjo tehnologije;
 - dejavniki zmanjšanja zmogljivosti za tehnologije, odvisne od vremena, z dnevnim razporedom in za tehnologije, odvisne od vremena, brez dnevnega razporeda, ki niso izbrale sporazuma o ravni storitve (glej točko (e) spodaj), se določijo tako, da se povezani povprečni prispevek teh tehnologij v simuliranih urah pomanjkanja deli z združeno nazivno referenčno močjo ustrezne tehnologije;
 - dejavniki zmanjšanja zmogljivosti za tehnologijo z dnevnim razporedom, ki so energetske omejeni, se določijo tako, da se pričakovani povprečni prispevek takih tehnologij v simuliranih urah pomanjkanja deli z združeno nazivno referenčno močjo;
 - sporazum o ravni storitve (SLA) (običajno prilagajanje odjema ali majhno shranjevanje, vendar je dostopen tudi vsem tehnologijam brez dnevnega razporeda, vključno z obnovljivimi viri energije): dejavnik zmanjšanja zmogljivosti je povezan z vsakim sporazumom o ravni storitve, ki ga izbere sama enota trga zmogljivosti v postopku predkvalifikacije (in kot je določen v pogodbi o zmogljivosti), odvisno od izbranih energetskih omejitev. To tehnologijam brez dnevnega razporeda omogoča, da same določijo, kateri sporazum o ravni storitve najbolj ustreza njihovim tehničnim omejitvam, namesto da bi jih vključili v vnaprej določen sporazum o ravni storitve. Poleg tega lahko agregator izbere sporazum o ravni storitve, ki najbolj ustreza njegovemu portfelju.
- (79) Belgija je 4. maja 2021 predložila posodobljene dejavnike zmanjšanja zmogljivosti, prikazane v spodnji tabeli:

Preglednica 4

Dejavniki zmanjšanja zmogljivosti

Sporazum o ravni storitve (SLA)		
Razpoložljivost/trajanje [h]	SLA	Shranjevanje v velikem obsegu
1 h	11 %	11%
2 h	19%	19%
3 h	28 %	28 %
4 h	36 %	36 %
6 h	52 %	52 %
8 h	65 %	65 %
Toplotne tehnologije z dnevnim razporedom		
Podkategorija	Dejavnik zmanjšanja zmogljivosti	
Plinska turbina s kombiniranim ciklom	91 %	
Plinska turbina z odprtim ciklom	90 %	
Turboreaktivni motorji	96 %	

⁽⁴¹⁾ Ponudniki zmogljivosti so upravičeni samo do pogodb o zmogljivosti do količine, ki je upravičena do pomoči, ki je opredeljena kot njihova referenčna moč (ob upoštevanju količin za izvetje), pomnožena z dejavnikom zmanjšanja zmogljivosti.

Plinski motorji	95 %
Dizelski motorji	93 %
SPTE	93 %
Biomasa	93 %
Odpadki	93 %
Jedrska energija	96 %
Premog	90 %
Energetsko omejene tehnologije z dnevnim razporedom	
Razpoložljivost/trajanje [h]	Dejavnik zmanjšanja zmogljivosti
1	11 %
2	19 %
3	28 %
4	36 %
5–6	52 %
7–8	65 %
Vremensko odvisne tehnologije	
Podkategorija	Dejavnik zmanjšanja zmogljivosti
Vetrna energija na morju	15 %
Vetrna energija na kopnem	6 %
Sončna energija	4 %
Pretočna hidroelektrarna	34 %
Toplotne tehnologije brez dnevnega programa	
Podkategorija	Dejavnik zmanjšanja zmogljivosti
Združene toplotne tehnologije	62 %

Vir: prijavitev ⁽⁴²⁾.

- (80) Pravila zmanjšanja zmogljivosti se lahko pregledajo letno in po potrebi spremenijo. Operater prenosnega sistema se bo posvetoval zlasti o seznamu sedanjih tehnologij, ki obstajajo na trgu. Če bi bile prejete povratne informacije, da na seznamu manjka nova vrsta tehnologije, bi se to še vedno lahko upoštevalo pri letnem umerjanju dejavnikov zmanjšanja zmogljivosti. Zato se bodo, če bo to potrebno, dejavniki zmanjšanja zmogljivosti in tehnologije posodabljali vsako leto in pregledali.

2.4.6 Pravila, ki se uporabljajo za čezmejno udeležbo

- (81) V zvezi s čezmejno udeležbo operater sistema v skladu s členom 26 uredbe o električni energiji določi največjo vhodno zmogljivost, ki je na voljo za udeležbo posrednih tujih zmogljivosti v regulacijskem območju, za vsako tržno območje, ki je neposredno električno povezano z belgijskim regulacijskim območjem.
- (82) Do sprejetja ustreznih strategij, predlogov ali sklepov za izvajanje člena 26 uredbe o električni energiji se prispevek vsakega tržnega območja, ki je neposredno povezano z Belgijo, določi s prispevkom teh območij v simuliranih urah pomanjkanja, kot je opisano v oddelku 1.10.1.

⁽⁴²⁾ Na voljo tudi na spletnem naslovu: CRM-bijlage-reductiefactoren-veiling-10-2021.pdf (fgov.be).

2.4.7 Pravila, ki se uporabljajo za nedokazano zmogljivost

- (83) Za zagotovitev enakih konkurenčnih pogojev z drugimi pogodbenimi zmogljivostmi na dražbi Y-4 bo Elia uporabil dejavnike zmanjšanja zmogljivosti, ki so znani v trenutku dražbe Y-4, kot vhodni parameter za standardni postopek predkvalifikacije nedokazanih zmogljivosti (saj se lahko standardni postopek predkvalifikacije, povezan s temi zmogljivostmi, organizira do 24 mesecev po dražbi Y-4).

2.5 Dražbeni postopek in pravila oblikovanja cen

2.5.1 Pogostost dražb

- (84) V skladu s prigrisativjo bo operater prenosnega sistema organiziral dražbe mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti v okviru ravni virov zmogljivosti, ki so potrebni za zagotovitev zadostne ravni zadostnosti virov za doseganje standarda zanesljivosti.
- (85) Dražba zmogljivosti poteka vsako leto za dobavo čez štiri leta na t. i. „dražbi Y-4“. Dodatna dražba za leto vnaprej se organizira v letu neposredno pred letom dobave iz glavne dražbe (v nadaljnjem besedilu: dražba Y-1). Prva dražba Y-4 naj bi bila organizirana leta 2021, prva dražba Y-1 pa leta 2024.

2.5.2 Določitev količine za prodajo na dražbi

- (86) V prejšnji različici zakona o električni energiji je bilo v členu 7j(2) navedeno, da je metodologijo, ki opredeljuje parametre, ki določajo količino zmogljivosti, ki jo je treba kupiti, predlagal operater prenosnega sistema. V skladu z uredbo o električni energiji, ki se uporablja od 1. januarja 2020, država članica odobri količino za prodajo na dražbi na podlagi predloga CREG. Odbor mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti (zvezna javna služba za gospodarstvo, CREG, Elia in kabinet ministra za energijo) je zato že leta 2019 sklenil, da bo CREG pripravil predlog metodologije za parametre, ki določajo količino, ki jo je treba kupiti na dražbah. V naslednjih uvodnih izjavah je podrobneje opisana kronologija.
- (87) Elia je 22. novembra 2019 pripravil osnutek predloga kraljevega odloka za določitev metodologije za dražbene parametre (kot so dejavniki zmanjšanja zmogljivosti, izvršilna in referenčna cena ter vmesna zgornja meja), vključno s postopkom za določitev scenarija za določitev potrebne zmogljivosti ⁽⁴³⁾. CREG je 6. decembra 2019 sprejel mnenje ⁽⁴⁴⁾ o predlogu Elia, v katerem je zlasti pojasnil, da je uporaba scenarija EU-HiLo za določitev zmogljivosti, ki jo je treba kupiti, neprimerna ⁽⁴⁵⁾ in ni v skladu s členom 24(1) uredbe o električni energiji.
- (88) CREG je 18. marca 2020 belgijskemu ministru za energijo poslal osnutek predloga 2064 za določitev količine zmogljivosti za nakup. Osnutek predloga se je večinoma zgledoval po opombi (Z) 2024 regulatorja CREG, ki je bila ministru poslana 20. decembra 2019 po javnem posvetovanju ⁽⁴⁶⁾. CREG je končni predlog sprejel 24. marca 2020 ⁽⁴⁷⁾. Ta predlog:
- (a) izhaja iz proračunske omejitve, v kateri morajo biti stroški mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti nižji od stroškov za porabnika zaradi pričakovane nedobavljene energije (EENS) ⁽⁴⁸⁾, ki se ji mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti izogne. Stroški mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti so stroški zmogljivosti, zahtevane za usklajitev s standardom zanesljivosti.

⁽⁴³⁾ <https://www.elia.be/fr/users-group/implementation-crm>

⁽⁴⁴⁾ <https://www.creg.be/fr/publications/avis-a2030>

⁽⁴⁵⁾ „Uporaba scenarija HiLo, pri katerem se za ekstremne dogodke predpostavlja, da so osnovni scenarij, se ne more šteti za ‚statistično običajno leto‘. Nasprotno pa scenarij HiLo že po definiciji pomeni izjemno situacijo. CREG ne zanika, da lahko pride do ekstremnih situacij, vendar jih je treba z njihovo verjetnostjo vključiti v verjetnostno simulacijo. Namesto tega analize zanesljivosti oskrbe, ki jih izvede Elia in temeljijo na scenariju HiLo, vključujejo izračun povprečnega pričakovanega izpada napajanja s statistično nepravilno osnovno predpostavko (tj. ‚nizka verjetnost‘).“

⁽⁴⁶⁾ <https://www.creg.be/fr/publications/note-z2024>

⁽⁴⁷⁾ <https://www.creg.be/fr/publications/proposition-e2064>

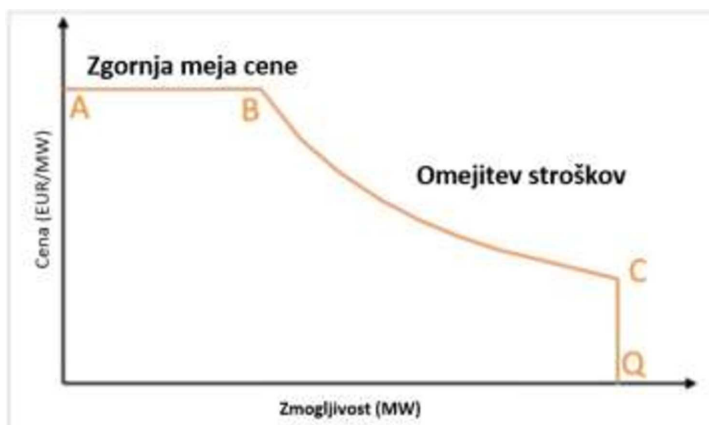
⁽⁴⁸⁾ Pričakovana nedobavljena energija: napoved letnega povpraševanja, ki ga ne morejo zagotoviti viri, ki so na voljo na trgu energije, izraženo v MWh.

Pričakovani stroški manjkajoče energije so pričakovana nedobavljena energija, pomnožena s pripravljenostjo za plačilo za odjemalce, ki nenamerno ne prejmejo te energije (vrednost nezadostnega napajanja). V primeru tveganja zanesljivosti oskrbe ta vrednost nezadostnega napajanja predstavlja strošek nedobave, ki je bila napovedana vnaprej. CREG z uporabo vrednosti nezadostnega napajanja, ki jih je pridobil urad za načrtovanje ⁽⁴⁹⁾, in študije ACER ⁽⁵⁰⁾ izhaja iz naslednjih proračunskih omejitev:

Vir: CREG, „Predlog (E)2064 – 24. marec 2020“.

(b) izhaja iz naslednje krivulje povpraševanja, kjer je ciljna količina za prodajo na dražbi C-Q ⁽⁵¹⁾:

Vir: CREG, „Predlog (E)2064 – 24. marec 2020“.

- (89) Ob upoštevanju rezultatov javnega posvetovanja o opombi CREG do leta 2024 je belgijsko ministrstvo za energijo sklenilo, da metodologija, ki jo je predlagal CREG (zlasti proračunska omejitev), ne zagotavlja zadostnih jamstev, da bo cilj mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti za „zagotovitev zahtevane ravni zanesljivosti oskrbe“ upoštevan v skladu s pravnimi merili.
- (90) Zato je belgijsko ministrstvo za energijo pripravilo alternativno metodo, ki opredeljuje parametre, ki določajo količino zmogljivosti, kupljene v okviru mehanizma zmogljivosti, ob upoštevanju predloga Elia za kraljevi odlok, navedenega v uvodni izjavi 87, in predloga CREG, navedenega v uvodni izjavi 88. Javno posvetovanje o tej prilagojeni metodologiji je potekalo od 23. do 27. marca 2020. V skladu s spremenjenim zakonom o mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti prilagojeni člen 7j(2) zakona o električni energiji določa, da se

⁽⁴⁹⁾ https://www.plan.be/admin/uploaded/201403170843050.WP_1403.pdf

⁽⁵⁰⁾ https://www.acer.europa.eu/en/Electricity/Infrastructure_and_network%20development/Infrastructure/Documents/CEPA%20study%20on%20the%20Value%20of%20Lost%20Load%20in%20the%20electricity%20supply.pdf

⁽⁵¹⁾ Drugi elementi predloga CREG so na voljo tukaj: <https://www.creg.be/fr/publications/proposition-e2064>.

parametri, ki določajo količino, ki jo je treba kupiti, opredelijo v kraljevem odloku na podlagi predloga regulatorja. Končni kraljevi odlok je bil objavljen v belgijskem uradnem listu 30. aprila 2021 po odobritvi spremenjenega zakona o mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti ⁽⁵²⁾. Uvodne izjave 91 do 99 opisujejo postopek, kot je določeno v tem končnem kraljevem odloku.

- (91) Vsako leto se količina zmogljivosti, ki je potrebna za izpolnitev standarda zanesljivosti v določenem prihodnjem letu dobave (tj. ciljna količina), določi na podlagi predloga regulatorja. Regulator pripravi ta predlog ob upoštevanju podatkov, ki jih zagotovi operater prenosnega sistema, vendar operater prenosnega sistema tudi te podatke izračuna na podlagi scenarija in vmesnih vrednosti, ki jih je predlagal regulator in določil minister. Ciljna količina je določena na podlagi zakonskega standarda zanesljivosti, ki ustreza določeni vrednosti pričakovanega izpada napajanja. Scenarij je umerjen, da se zagotovi izpolnjevanje tega merila. Ko je scenarij umerjen, se izvede tržna simulacija, ki privede do identifikacije simuliranih ur pomanjkanja. Ciljna količina se nato izračuna kot vsota povprečne obremenitve v simuliranih urah pomanjkanja in potrebe po izravnavi, od katere se odšteje povprečna nedobavljena energija v simuliranih urah pomanjkanja.
- (92) Scenarij iz uvodne izjave 91 bo eden od referenčnih centralnih scenarijev, uporabljenih za opredelitev težave v zvezi z zadostnostjo virov ⁽⁵³⁾, bodisi iz najnovejše evropske ocene zadostnosti virov bodisi iz najnovejše nacionalne ocene zadostnosti virov ⁽⁵⁴⁾, in bo posodobljen z najnovejšimi razpoložljivimi informacijami ⁽⁵⁵⁾. Postopek za dokončanje količine zmogljivosti za nakup mora prav tako upoštevati ustrezne dele uredbe o električni energiji.
- (93) Kraljevi odlok določa naslednji postopek za določitev referenčnega scenarija. Belgijski operater prenosnega sistema bo objavil priporočilo kot prispevek k odločitvi ministra za energijo po javnem posvetovanju s stranmi na trgu o podatkih in predpostavkah. Poleg tega bo regulator podal predlog o referenčnem scenariju, pri čemer bo upošteval metodologijo, predvideno v kraljevem odloku. Nazadnje bo zvezna javna služba za gospodarstvo objavila nasvet o tem predlogu. Za končno odločitev o izbiri scenarija je odgovoren minister za energijo.
- (94) Globalna omejitev dražbe določa najvišje nadomestilo, ki ga je mogoče prejeti s ponudbo na dražbi mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti in se uporablja za vse kategorije zmogljivosti. Z omejitvijo najvišjega nadomestila, ki ga je mogoče prejeti, globalna zgornja meja dražbe omejuje možnost zlorabe tržne moči s predložitvijo neprimernih ponudb. Globalna zamejitev cene na dražbi se izračuna kot zmnožek neto stroškov novega vstopa ⁽⁵⁶⁾ s faktorjem X. Vrednost korekcijskega faktorja X upošteva negotovosti v zvezi z oceno neto stroškov novega vstopa na ravni bruto stroškovne variabilnosti novega udeleženca, povezane z različnimi tehnologijami, ter pri določanju letnih inframejnih rent na trgu energije in neto prihodkov na trgu pomožnih storitev izravnave. Globalna zamejitev cene na dražbi za prvo dražbo je enaka 75 EUR/kW/leto, kar je enako neto stroškom novega vstopa, pomnoženim s korekcijskim faktorjem 1,50 ⁽⁵⁷⁾.
- (95) Krivulja povpraševanja za dražbe Y-4 je zasnovana na podlagi treh točk, kot je prikazano na sliki spodaj:

⁽⁵²⁾ <https://economie.fgov.be/fr/themes/energie/securite-dapprovisionnement/mecanisme-de-remuneration-de>

⁽⁵³⁾ Člen 23 uredbe o električni energiji.

⁽⁵⁴⁾ Člen 24 uredbe o električni energiji.

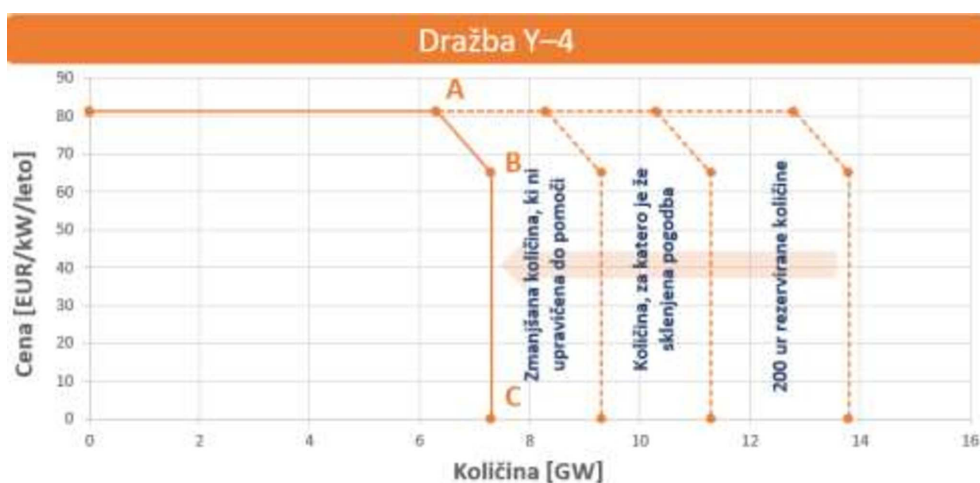
⁽⁵⁵⁾ Referenčni scenarij, uporabljen za prvo umerjanje krivulje povpraševanja, je opisan v uvodni izjavi 287.

⁽⁵⁶⁾ Neto stroški novega vstopa predstavljajo prihodke, ki bi jih morala najboljša nova tehnologija zaslužiti na trgu zmogljivosti, da bi nadomestila svoj „denarni primanjkljaj“ na trgu energije za eno leto. Izračuna se tako, da se od bruto stroškov novega vstopa odstranijo prihodki od trga in pomožni prihodki od storitev.

⁽⁵⁷⁾ CREG je začel javno posvetovanje, ki je potekalo od 1. do 13. julija 2020, o predlogu vrednosti stroškov novega vstopa za ožji izbor referenčnih tehnologij, tehtano povprečje stroškov kapitala (WACC) in korekcijski faktor X (glej uvodno izjavo 99(b)).

Slika 1

Krivulja povpraševanja pri okvirni oceni za Y-4

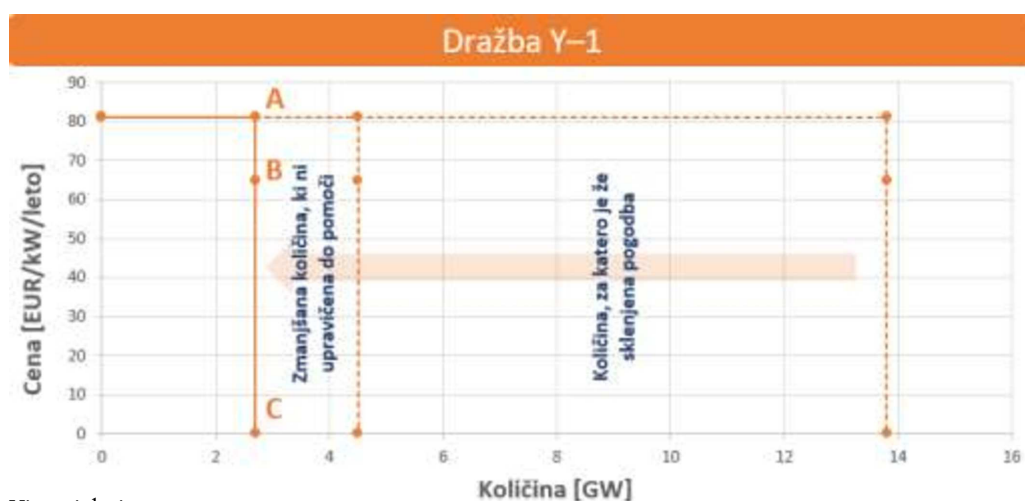

Vir: priglasitev.

- točka B na ordinati prikazuje neto stroške novega vstopa ⁽⁵⁸⁾. Na abscisi pa točka B prikazuje ciljno količino (ob upoštevanju povprečne obremenitve v simuliranih urah pomanjkanja, izravnalnih rezerv, povprečne energije, ki ni bila porabljena v simuliranih urah pomanjkanja, zmanjšanja zmogljivosti količine, ki je upravičena do pomoči, že naročene količine in rezervacije dela količine za dražbo Y-1, kot je opisano v uvodni izjavi 98);
 - točka C na ordinati prikazuje 0, na abscisi pa ciljno količino;
 - točka A na ordinati prikazuje skupno zamejitev cene na dražbi. Na abscisi pa točka A prikazuje posebno količino, izračunano kot količina točke B (glej uvodno izjavo 95(a)), vendar z uporabo drugega pričakovanega izpada napajanja ($LOLE_A$). $LOLE_A$ ustreza standardu zanesljivosti (tj. referenčni pričakovani izpad napajanja), pomnoženemu s korekcijskim faktorjem X (glej uvodno izjavo 94).
- (96) Krivulja povpraševanja za dražbe Y-1 je zasnovana na podlagi istih točk B in C kot za dražbe Y-4, vendar je ciljna količina prilagojena tako, da upošteva zmogljivosti, ki so bile že naročene na dražbi Y-4 in ustrezajo istemu obdobju dobave. Točka A na ordinati prikazuje globalno zamejitev cene na dražbi, na abscisi pa ciljno količino.

Slika 2

Krivulja povpraševanja pri okvirni oceni za Y-1

Vir: priglasitev.

⁽⁵⁸⁾ Ob upoštevanju plinske turbine s kombiniranim krožnim procesom, plinske turbine z odprtim krožnim procesom in dizelskih motorjev v ožjem izboru referenčne tehnologije in ob predpostavljani povprečnih vrednosti za bruto stroške novega vstopa, prihodke od trga energije in prihodke od pomožnih storitev.

- (97) Belgijski organi menijo, da zasnova krivulj povpraševanja upošteva dve načeli:
- (a) zagotavljanje zanesljivosti oskrbe: to pomeni, da bi bilo treba po zaključku dražb Y-4 in Y-1 izpolniti standard zanesljivosti, saj mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti v nasprotnem primeru ne bi dosegel svojega cilja. Ker točka B ustreza količini, ki je potrebna za izpolnitev standarda zanesljivosti, bi bilo treba zagotoviti, da je naročena vsaj ta količina. Ker po dražbi Y-4 še vedno obstaja možnost, da se naročijo dodatne zmogljivosti na dražbi Y-1, je možna nagnjena krivulja med točko A in točko B na dražbi Y-4, ki omogoča naročanje manjše količine od tiste, umerjene za točko B na tej dražbi Y-4. Vendar naročanje količin, manjših od tistih, prikazanih s točko B na Y-1, ne bi zagotovilo izpolnjevanje standarda zanesljivosti. To pojasnjuje navpični presek na Y-1 med točko A in točko B; ter
 - (b) zagotavljanje sorazmernega mehanizma z najnižjimi stroški: to pomeni, da skupna količina, ki je predmet nakupa, ne bi smela presežati količine, ki je potrebna za izpolnitev standarda zanesljivosti, saj bi to v nasprotnem primeru povišalo skupne stroške mehanizma. To pojasnjuje, zakaj je krivulja povpraševanja navpična med točko B in križiščem z osjo X na dražbah Y-4 in Y-1.
- (98) V skladu z zakonom o električni energiji je treba minimalno količino zmogljivosti rezervirati za dražbe Y-1 in jo odšteti od ciljne količine za dražbo Y-4. Ta rezervirana količina mora biti vsaj enaka zmogljivosti, ki se v povprečju zahteva za pokritje celotne konične zmogljivosti za manj kot 200 ur obratovanja na leto. V skladu s kraljevim odlokom za določitev metodologije za izračun zmogljivosti in dražbenih parametrov v okviru mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti se zmogljivost, ki je potrebna za pokrivanje skupne konične zmogljivosti za povprečno manj kot 200 ur, določi za vsak blok 100 MW s povprečnim številom ur, potrebnih za izpolnjevanje merila zanesljivosti oskrbe na podlagi krivulje trajanja obremenitve. To so ure, ki jih določene zmogljivosti potrebujejo za doseg največje porabe električne energije. Ocena krivulje povpraševanja je povzročila rezervacijo približno 2,5 GW za dražbo Y-1, predvideno za leto 2024. Po navedbah Belgije odločitev, da se del količine za nakup rezervira za dražbeni postopek Y-1, izraža pripravljenost, da se v njej poudarita tehnična nevtralnost in tehnična odprtost mehanizma. Ta ukrep spodbuja sodelovanje ponudnikov prilagajanja odjema, saj bi te zmogljivosti morda težje načrtovale svojo razpoložljivost daleč vnaprej, kar bi lahko otežilo njihovo sodelovanje na dražbi Y-4. Ne glede na ta prenos količine zmogljivosti na dražbo Y-1 lahko vsi imetniki zmogljivosti sodelujejo v dražbenih postopkih Y-4 in Y-1 za določeno obdobje dobave.
- (99) Pričakovanje izvajanja končnega osnutka kraljevega odloka:
- (a) Elia je začel javno posvetovanje o scenarijih, občutljivostih in podatkih za izračun parametrov mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti za dražbo Y-4 za obdobje dobave 2025–2026. Javno posvetovanje je potekalo med 5. majem 2020 in 5. junijem 2020 ⁽⁵⁹⁾. Elia se je v skladu s kraljevim odlokom posvetoval o podatkih iz vmesne napovedi zadostnosti za leto 2019, ki jo je pripravila ENTSO-E, ki so bili posodobljeni z najnovejšimi razpoložljivimi informacijami iz javnih virov, in o občutljivostih, ki jih je treba vključiti v referenčni scenarij in ki lahko vplivajo na zanesljivost oskrbe Belgije (glej uvodno izjavo 93). Po javnem posvetovanju je Elia priporočil vključitev občutljivosti na „majhno povpraševanje“ v referenčni scenarij in občutljivosti, ki ustreza scenariju EU-HiLo ⁽⁶⁰⁾ (glej uvodno izjavo 30). CREG je nato 10. julija 2020 sprejel predlog referenčnega scenarija ⁽⁶¹⁾, v katerem zlasti ponavlja svoje kritike glede priporočila Elia o vključitvi občutljivosti zmanjšanja razpoložljivosti francoske jedrske energije za štiri enote (glej uvodno izjavo 87), pri čemer opozarja tudi na obstoječi mehanizem zmogljivosti v Franciji, da se zagotovi zadostnost, in na tveganje povečanja zmogljivosti za nakup. Vendar je generalni direktorat za energijo zvezne javne službe za gospodarstvo kmalu po tem sprejel nasvet, namenjen ministru za energijo ⁽⁶²⁾, v katerem priporoča, da se v referenčni scenarij vključi sprememba pričakovanega povpraševanja, saj se je slednje zmanjšalo po učinku izbruha COVID-19. Vključeval je tudi dodatno nerazpoložljivost jedrskih enot v Franciji. Tako je generalni direktorat za energijo zvezne javne službe za gospodarstvo zavrnil večino kritik CREG, vendar je Elia kljub temu pozval, naj pregleda svojo analizo glede na to, kaj je storil petstranski energetske forum (glej uvodno izjavo 35);
-
- ⁽⁵⁹⁾ https://www.elia.be/en/public-consultation/20200505_public-consultation-on-the-scenarios-sensitivities-and-data-for-the-crm
- ⁽⁶⁰⁾ „2.2.1 Razpoložljivost francoske jedrske energije – Prva občutljivost je v skladu z desetletno študijo o zadostnosti in prilagodljivosti za obdobje 2020–2030 (Elia, 2019) in je predstavljena v oddelku 2.6.8. Vključuje jedrsko razpoložljivost, zmanjšano za štiri enote pozimi.“
- ⁽⁶¹⁾ <https://www.creg.be/fr/publications/proposition-c2105>
- ⁽⁶²⁾ <https://economie.fgov.be/sites/default/files/Files/Energy/avis-dg-energie-projet-proposition-2105-signed.pdf>

- (b) CREG je med 1. in 13. julijem 2020 organiziral javno posvetovanje o predlogu o vrednostih bruto stroškov novega vstopa, tehtanem povprečju stroškov kapitala (WACC) in korekcijskem faktorju X ⁽⁶³⁾. Minister za energijo odloča vsako leto na podlagi predloga CREG, vendar lahko od njega odstopa.
- (100) Krivulja povpraševanja za dražbo Y-4 oktobra 2021 temelji na centralnem scenariju vmesne napovedi zadostnosti za leto 2019, s posodobljenimi podatki in popravki, ki temeljijo na „oceni zadostnost proizvodnje“, ki jo je izvedel petstranski energetski forum in je bila objavljena aprila 2020 (glej tudi uvodne izjave 287 do 289).
- (101) Študija o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021 uporablja centralni scenarij vmesne napovedi zadostnosti za leto 2020, dopolnjen z najnovejšim naborom podatkov, ki so na voljo za vsako državo in zbrani v okviru ENTSO-E, ter javnimi informacijami ali posodobljenimi nacionalnimi študijami za druge države. Po navedbah Belgije je z uporabo istega vira (vmesne napovedi zadostnosti) kot podatkovnega niza za oceno zadostnosti virov in umerjanje krivulje povpraševanja zagotovljena skladnost.
- (102) Belgija je pojasnila, da je bila občutljivost, uporabljena pri izračunih krivulje povpraševanja za prvo dražbo o nerazpoložljivosti francoske jedrske zmogljivosti (v skladu z „oceno zadostnosti proizvodnje“, ki jo je izvedel petstranski energetski forum), oblikovana tudi v študiji o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021.
- (103) Ocenjena količina, ki jo je treba kupiti na prvih dražbah Y-4 in Y-1, je približno 9,5 GW. Skupna količina je določena za posamezno dražbo in temelji na metodologiji, opisani v oddelku 1.5.2. Pri krivulji povpraševanja za dražbo Y-4 so belgijski organi za dražbo Y-1 namenili precejšnjo količino, s čimer so zagotovili, da se bo izvedlo novo umerjanje, ki bo bližje letu dobave, in preprečili, da bi bilo na prvi dražbi Y-4 prodanih preveč zmogljivosti. Ta velika rezervacija Y-1 belgijskim organom omogoča, da obvladujejo rahla odstopanja po novih vhodnih podatkih in metodoloških izboljšavah, hkrati pa zagotavlja, da imajo nove in inovativne tehnologije dovolj možnosti za sodelovanje, s čimer se v praksi zagotavlja tehnološka nevtralnost ukrepa.
- (104) Na splošno bo v letu 2021 na dražbi Y-4 naročene približno 54 % povprečne konične porabe v trenutkih pomanjkanja, s čimer se bo ciljna količina zmanjšala na nujno potrebno.
- (105) Belgija se je zavezala, da bo navzkrižno preverjala in po potrebi prilagodila količine za nakup na dražbi T-4 leta 2023 in dražbi T-1 leta 2026 glede na rezultate NRAA 2023.

2.5.3 Faza predkvalifikacije

- (106) Obvezen postopek predkvalifikacije se uporablja za vse imetnike proizvodne zmogljivosti nad 1 MW. Kljub temu predkvalificiranim zmogljivostim ni treba sodelovati v postopku zbiranja ponudb (izvzetje). Za olajšanje te obvezne predkvalifikacije je predviden hiter postopek predkvalifikacije, ki imetnikom zmogljivosti omogoča, da z minimalnim trudom izpolnijo predkvalifikacijsko obveznost (zahteva se le minimalna količina informacij, kot so identifikacijska številka, vrsta dobavnega mesta in skupna inštalirana zmogljivost): imetniki zmogljivosti po hitrem postopku predkvalifikacije, zmogljivost se samodejno obravnava kot izvzetje.
- (107) Zahteve za predkvalifikacijo vključujejo omejitve emisij: ponudniki zmogljivosti, ki presegaajo spodnjo omejitev emisij, ne morejo sodelovati na dražbi zmogljivosti:
- (a) za zmogljivosti, ki so začele proizvodnjo 4. julija 2019 ali pozneje, se uporablja omejitev emisij v višini 550 g CO₂ od fosilnih goriv na kWh električne energije;
- (b) zmogljivosti, ki so začele proizvodnjo pred 4. julijem 2019, ne smejo oddajati več kot 550 g emisij CO₂ od fosilnih goriv na kWh električne energije in več kot povprečno 350 kg emisij CO₂ od goriv na leto na inštalirani kWh.

⁽⁶³⁾ <https://www.creg.be/fr/consultations-publiques/consultation-publique-relative-au-projet-de-proposition-2086-relative-au>

- (108) Poleg tega morajo kandidati v okviru postopka predkvalifikacije predložiti začasno finančno jamstvo, da bi lahko sodelovali na dražbi. To začasno finančno jamstvo začne veljati, ko je enota trga zmogljivosti izbrana na dražbi. Če ponudnik zmogljivosti po izbiri na dražbi ne spoštuje svojih pogodbenih obveznosti ali če ni pripravljen podpisati pogodbe o zmogljivosti, se bodo v okviru postopka nadzora pred dobavo uporabile denarne kazni. Nasprotna pogodbeni stranka ima pravico zahtevati finančno jamstvo, če bi te kazni ostale neplačane. V času predkvalifikacije bo znesek začasnega finančnega jamstva znašal 20 000 EUR/MW za virtualne in dodatne enote trga zmogljivosti ter 10 000 EUR/MW za obstoječe enote trga zmogljivosti v okviru količine, ki je upravičena do pomoči, enote trga zmogljivosti (glede na to, da pogodbeni zmogljivost še ni znana in da je finančno jamstvo sorazmerno z velikostjo projekta in posledičnim tveganjem za sistem v primeru neizvedbe). Če je končna pogodbeni zmogljivost enote trga zmogljivosti nižja od njene količine, ki je upravičena do pomoči, se znesek finančnega jamstva zniža za pozitivno razliko med količino, ki je upravičena do pomoči, in pogodbeno zmogljivostjo, pomnoženo z 20 000 EUR (za virtualne in dodatne enote trga zmogljivosti) ali 10 000 EUR (za obstoječe enote trga zmogljivosti).
- (109) Poleg tega se morajo stranke, ki želijo zaprositi za predkvalifikacijo za nove obrate (za 15-letno pogodbo o zmogljivosti) na fosilna goriva, zavedati, da s pridobitvijo pogodbe o zmogljivosti niso izvzete iz veljavne in prihodnje zakonodaje ter ciljev, ki sta jih določili Evropska unija in/ali Belgija za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. Poleg tega se morajo zavedati, da jih pridobivanje pogodbe o zmogljivosti zavezuje, da prispevajo k pripravi politike za doseg te ciljev. V ta namen morajo priložiti pisno izjavo, v kateri se zavežejo, da bodo:
- (a) do 31. decembra 2026 preučile tehnično in gospodarsko izvedljivost zmanjšanja emisij toplogrednih plinov v skladu z ustrezno evropsko in belgijsko zakonodajo ter cilji zadevnega obrata;
 - (b) do 31. decembra 2027 pripravile načrt za zmanjšanje emisij, v katerem bo navedeno, kako bodo prispevale k prehodu na podnebno nevtralnost do leta 2050, z vmesnimi cilji za leti 2035 in 2045, ter
 - (c) do leta 2050 dosegle ničelne ali negativne emisije. Stranke, vključene v pripravo načrta za zmanjšanje emisij, se lahko odločijo, da to študijo izvedejo skupaj.
- (110) Skladnost z obveznostmi iz uvodne izjave 109 je treba dokazati generalnemu direktoratu za energijo zvezne javne službe za gospodarstvo.

2.5.4 Posebne značilnosti zasnove dražbe

2.5.4.1 Pravilo oblikovanja cen

- (111) Konkurenčni dražbeni mehanizem uporablja obliko dražbe zapečatenih ponudb, pri kateri ponudniki anonimno predložijo ponudbe, trg pa se nato sprosti v enem samem krogu. Po mnenju belgijskih organov oblika dražbe zapečatenih ponudb omejuje možnost zlorabe tržne moči, saj ne zagotavlja informacij trgu med poravnavo trga in ponudnikom ne omogoča posodobitve njihovih ponudb. Prav tako ti organi navajajo, da pri postopku zapečatenih ponudb, za razliko od dražb z zniževanjem cene, ponudniki (običajno) niso vezani za 2–3 dni, v katerih morajo biti na voljo za odziv na informacije, ki so na voljo za dražbeni postopek. Manj zapleten in časovno krajši dražbeni postopek bi lahko še dodatno zmanjšal vstopno oviro, zlasti za nove in majhne akterje ter stranke za prilagajanje odjema, katerih osrednja dejavnost ni trg energije.
- (112) Vsi uspešni ponudniki bodo prejeli nadomestilo za zmogljivost, ki bo temeljilo na pravilu oblikovanja cen po načelu plačila glede na ponujeno ceno za vse dražbe, povezane z vsaj začetnima dvema dobavnima rokoma (dražbi Y–4 in Y–1 za obdobji dobave, ki se začneta v novembru 2025 in novembru 2026). Povedano drugače, uspešni ponudniki zmogljivosti bodo prejeli svojo ponudbeno ceno kot nadomestilo za zmogljivost.
- (113) Po predložitvi ocenjevalnega poročila parlamentu bi se lahko za dražbe, povezane s poznejšimi obdobji dobave, uporabilo pravilo oblikovanja cene po načelu plačila po notni poravnalni ceni. V skladu s pravilom plačila po notni poravnalni ceni je nadomestilo za zmogljivost enako ponudbeni ceni najdražje izbrane ponudbe (z omejitvijo vmesne zgornje meje, glej oddelek 2.5.4.2).

- (114) Belgijski organi menijo, da bodo razmere glede zadostnost v Belgiji okrog leta 2025 zahtevale nove zmogljivosti (glej uvodno izjavo 29). Zato bodo imetniki zmogljivosti, ki predstavljajo zelo heterogene stroškovne strukture, verjetno konkurirali na začetnih dražbah mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti. Belgijski organi se zaradi tega bojijo, da bi lahko nekateri ponudniki zmogljivosti imeli koristi od visokih inframejnih rent za mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti in s tem od nepričakovanega dobička, če bi se uporabilo pravilo oblikovanja cen po načelu plačila po enotni poravnalni ceni. Po navedbah Belgije bi v teoriji v primeru popolnih informacij, ko lahko udeleženci na trgu predvidijo morebitno tržno poravnalno ceno na podlagi plačila po enotni poravnalni ceni, bi pravilo oblikovanja cen po načinu plačila glede na ponujeno ceno povzročilo enak izid, saj imajo ponudniki spodbudo, da licitirajo po tej pričakovani poravnalni ceni. V praksi pa je določena stopnja negotovosti in nepredvidljivosti v zvezi s potencialno tržno ceno po načelu plačila po enotni poravnalni ceni neizogibno povezana s prvimi dražbami mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti. Zato lahko udeleženci na trgu v skladu s pravilom po načinu plačila glede na ponujeno ceno ravnajo bolj preudarno, da se izogone tveganju, da ne bodo izbrani, zato lahko plačilo glede na ponujeno ceno privede do cenejšega rezultata.
- (115) Vendar Belgija meni, da se stroškovna učinkovitost dražb s plačilom glede na ponujeno ceno sčasoma verjetno zmanjšuje, ne le zato, ker bi lahko izginila zahteva po novih zmogljivostih, ampak tudi zato, ker ponavljajoče se dražbe s plačilom glede na ponujeno ceno udeležencem na trgu omogočajo, da bolje predvidijo referenčno tržno poravnalno ceno, kar povzroči ravno krivuljo ponudbe. Poleg tega bi se lahko, če bi vprašanje denarnega primanjkljaja izginilo v srednje- do dolgoročnem obdobju, s plačilom glede na ponujeno ceno preprečilo, da bi cena dosegla ničelno vrednost, saj ponudniki zmogljivosti nimajo spodbude za licitiranje pri ničelni vrednosti v skladu s pravilom oblikovanja cen po načelu plačila glede na ponujeno ceno.
- (116) Belgija meni, da bi lahko bilo pravilo oblikovanja cen po načelu plačila po enotni poravnalni ceni po poznejših dražbah boljše izbira za spodbujanje konkurence, zagotovitev preglednega cenovnega signala in omogočanje, da se nadomestila za zmogljivosti zmanjšajo na nič, kadar se pričakuje, da bo zagotovljena raven zmogljivosti zadostovala za doseganje zahtevane ravni zmogljivosti. Pomembna značilnost pravila oblikovanja cen po načelu plačila po enotni poravnalni ceni je, da racionalno ravnanje pomeni zbiranje ponudb po dejanskih stroških. Ker oblikovanje cen po načelu plačila po enotni poravnalni ceni zagotavlja pregleden cenovni signal za trg, so lahko te informacije poleg tega zlasti koristne za male enote in nove udeležence na trgu, saj jim lahko dajo boljše predstavo o sedanjih in prihodnjih pričakovanih tržnih razmerah, s čimer sčasoma spodbujajo udeležbo. Poleg tega pravilo oblikovanja cen po načelu plačila po enotni poravnalni ceni olajšuje pogodbene dogovore, zlasti za združevanja. Zato bo Belgija predvidela postopek, ki bo omogočil spremembo pravila oblikovanja cen po načelu plačila po enotni poravnalni ceni, ko se bo izkazalo, da je to koristno.

2.5.4.2 Vmesna zgornja meja

- (117) Kot je podrobno opisano v oddelku 1.6, se lahko enota trga zmogljivosti, ki zahteva znatne naložbe, prijavi za večletno pogodbo o zmogljivosti. To pravilo se za zdaj ne uporablja za posredno udeležbo v tujini, v okviru katere je mogoča le enoletna pogodba (glej uvodni izjavi 143 in 144). Po mnenju belgijskih organov se enote trga zmogljivosti v okviru enoletne pogodbene kategorije spopadajo z ničnimi ali nizkimi zahtevami za kritje stroškov naložbe (v nasprotnem primeru bi bile upravičeni do večletne pogodbe). Zato je predvidena uporaba vmesne zgornje meje za enote trga zmogljivosti v enoletni pogodbeni kategoriji, da se preprečijo nepričakovani dobički. To pravilo se bo uporabljalo tudi za pogodbe, dodeljene posredni tuji zmogljivosti (glej podrobnosti v oddelku 2.10.1).
- (118) Enote trga zmogljivosti v enoletni pogodbeni kategoriji ne bodo smele licitirati po ceni, ki je višja od vmesne zgornje meje. Poleg tega tudi v skladu s pravilom plačila po enotni poravnalni ceni (glej uvodno izjavo 113) te enote trga zmogljivosti ne bi prejele plačil zmogljivosti, ki bi bila višja od vmesne zgornje meje.
- (119) Po navedbah belgijskih organov bo vmesna zgornja meja akterjem na trgu z znatno tržno močjo tudi preprečila strateško odločitev za začasno zaustavitev obratovanja ali zapiranje obstoječih zmogljivosti, s čimer bo zmogljivost učinkovito umaknjena s trga, kar bo vplivalo na tržno poravnalno ceno. Z omejitvijo najvišjih nadomestil za zmogljivosti v enoletni pogodbeni kategoriji zmogljivosti (med katerimi so obstoječa sredstva) bi vmesna zgornja meja omejila potencial za čezmerne inframejne rente.
- (120) Belgijski organi navajajo, da bi morala biti vmesna zgornja meja po eni strani dovolj nizka, da bi se izognili nepričakovanim dobičkom, po drugi strani pa ne bi smela biti prenizka, da bi preprečila običajne donose za vlagatelje ali celo preprečila udeležbo enote trga zmogljivosti na dražbi mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti in ustvarila neželen izhodni signal.

- (121) Metodologija, opisana v kraljevem odloku, ki določa metodologijo za izračun dražbenih parametrov v okviru mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, določa, da se vmesna zgornja meja umeri na pričakovano raven „denarnega primanjkljaja“ najslabše tehnologije, ki je trenutno na trgu, ob upoštevanju stroškov in prihodkov.
- (122) Upoštevalo se naslednji stroški:
- letni fiksni stroški obratovanja in vzdrževanja;
 - neletni stroški vzdrževanja, preračunani na letno osnovo (brez stroškov, povezanih s povečanjem zmogljivosti ali podaljšanjem življenjske dobe obrata);
 - stroški aktivacije za preskus razpoložljivosti.
- (123) Te stroškovne komponente so deljene z veljavnimi dejavniki zmanjšanja zmogljivosti, saj se vmesna zgornja meja uporablja na dražbi, na kateri so cene izražene za posamezno zmanjšanje zmogljivosti MW. Belgijski organi so predložili podatke, predstavljene v preglednici 5 spodaj ⁽⁶⁴⁾.

Preglednica 5

Skupni letni stroški za ožji izbor obstoječih tehnologij ⁽⁶⁵⁾

	Letni fiksni stroški obratovanja in vzdrževanja [EUR/kW/leto]			Stroški aktivacije za preskus razpoložljivosti [EUR/kW/leto]	Dejavnik zmanjšanja zmogljivosti ⁽⁶⁶⁾
	NIZKI	SREDNJI	VISOKI		
<i>Plinska turbina s kombiniranim krožnim procesom</i>	29	30	41	0	91 %
<i>Plinska turbina z odprtim krožnim procesom</i>	19	19	40	0	90 %
<i>Turboreaktivni motor</i>	23	29	29	0	96 %
<i>Odziv trga</i>	5	10	15	0,18	36 %

Vir: prigrasitev.

- (124) Upoštevalo se naslednji letni prihodki:
- letne inframejne rente, pridobljene na trgu električne energije;
 - letni neto prihodki od opravljanja storitev izravnave, povezanih s frekvencami.
- (125) Belgijski organi so predložili podatke, predstavljene v preglednici 6 spodaj.

⁽⁶⁴⁾ Elia je začel javno posvetovanje o scenarijih, občutljivostih in podatkih za izračun parametrov mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti za dražbo Y-4 za obdobje dobave 2025–2026 (glej uvodno izjavo 99(a)).

⁽⁶⁵⁾ Podatki iz poročila Elia o umerjanju. Na voljo na: <https://www.elia.be/nl/users-group/implementatie-crm>.

⁽⁶⁶⁾ Glede na to, da se razpon dejavnikov zmanjšanja zmogljivosti za „toploto velikega obsega“ giblje med 85 in 95 %, se za tehnologijo plinske turbine s kombiniranim krožnim procesom, plinske turbine z odprtim krožnim procesom in turboreaktivnega motorja uporabi dejavnik zmanjšanja zmogljivosti v višini najmanj 90 %. Za tehnologijo odziva trga je dejavnik zmanjšanja zmogljivosti povprečje, ki upošteva različne možnosti, vključene v tehnologijo odziva trga.

Preglednica 6

Skupni letni prihodki za ožji izbor obstoječih tehnologij ⁽⁶⁷⁾

	Skupni letni prihodki [EUR/kW/leto] ⁽⁶⁸⁾		
	NIZKI	SREDNJI	VISOKI
Plinska turbina s kombiniranim krožnim procesom	5	11	20
Plinska turbina z odprtim krožnim procesom	10,2	12,6	15,5
Turboreaktivni motor	19,3	23,2	27
Odziv trga	14,3	17,1	20

Vir: prigrasitev.

- (126) Nazadnje se „denarni primanjkljaj“ izračuna tako, da se letni prihodki odštejejo od vrednosti letnih stroškov. Izpeljani številki se doda 5-odstotni pribitek zaradi negotovosti, da se upoštevajo splošne negotovosti, povezane z oceno „denarnega primanjkljaja“, zlasti glede na to, da umerjanje vmesne zgornje meje zahteva posplošitev podatkov o stroških in prihodkih za posamezno tehnologijo in da se ta ocena izvede več let pred ustreznim obdobjem dobave.
- (127) Belgijski organi so predložili podatke v preglednici 7. Različne „ravni“ za vrednost „denarnega primanjkljaja“ predstavljajo naslednjo kategorizacijo: raven 1 upošteva nizke stroške in visoke prihodke; raven 2 upošteva nizke stroške in srednje prihodke; raven 3 upošteva nizke stroške in nizke prihodke; raven 4 upošteva srednje stroške in visoke prihodke; raven 5 upošteva srednje stroške in srednje prihodke; raven 6 upošteva srednje stroške in nizke prihodke.

Preglednica 7

Vrednosti „denarnega primanjkljaja“, pridobljene za ožji izbor obstoječih tehnologij ⁽⁶⁹⁾

„Denarni primanjkljaj“ [EUR/kW zmanjšane zmogljivosti/leto]	Raven 1	Raven 2	Raven 3	Raven 4	Raven 5	Raven 6
Plinska turbina s kombiniranim krožnim procesom	10,4	20,8	27,7	11,5	21,9	28,8
Plinska turbina z odprtim krožnim procesom	4,1	7,5	10,3	4,1	7,5	10,3
Turboreaktivni motor	0	0	4	2,2	6,4	10,6
Odziv trga	0	0	0	0	0	0

Vir: prigrasitev.

⁽⁶⁷⁾ Podatki iz poročila Elia o umerjanju. Na voljo na: <https://www.elia.be/nl/users-group/implementatie-crm>.

⁽⁶⁸⁾ Opozoriti je treba, da se pri skupni povprečni vrednosti upoštevajo samo pristojbine za rezervacijo ročne rezerve za povrnitev frekvence pod 10 EUR/MW/h, saj se šteje, da cene nad to mejno vrednostjo predstavljajo obdobja s težavami glede zadostnosti in zato niso reprezentativne za to analizo. NIZKE/SREDNJE/VISOKE vrednosti se izračunajo kot 60/75/90 % skupne povprečne vrednosti, da se upoštevajo spremenljivi stroški, povezani z rezervacijo ročne rezerve za povrnitev frekvence, kot je na primer strošek za oddajo ponudbe. Neto prihodki od opravljanja storitev izravnave, povezanih s frekvencami, da bi se izognili dvojnemu šteju in da bi se upoštevali samo neto prihodki, so bili upoštevani v naslednjem obsegu: Prihodki rezerve za vzdrževanje frekvence se ne upoštevajo, saj bodo baterije verjetno postale prevladujoča tehnologija za zagotavljanje rezerve za vzdrževanje frekvence. Tehnologija baterij se ne upošteva pri umerjanju vmesne zgornje meje, saj se zanjo šteje, da z zagotavljanjem rezerve za vzdrževanje frekvence daje pozitivne poslovne rezultate. Prihodki avtomatične rezerve za povrnitev frekvence se ne upoštevajo, saj se predpostavlja, da gre pri tehnologijah, ki zagotavljajo avtomatično rezervo za povrnitev frekvence, za arbitražo med zagotavljanjem avtomatične rezerve za povrnitev frekvence in prodajo energije. Zato se domneva, da pristojbine za rezervacijo avtomatične rezerve za povrnitev frekvence ne predstavljajo neto prihodka poleg inframejnih rent, pridobljenih na trgu energije. Prihodki ročne rezerve za povrnitev frekvence se štejejo za ustrezne za tehnologijo turboreaktivnega motorja (za katero se domneva, da zagotavlja standardni produkt ročne rezerve za povrnitev frekvence) in tehnologijo odziva trga (za katero se domneva, da zagotavlja prožni produkt ročne rezerve za povrnitev frekvence), saj običajno zagotavljajo te storitve, ki so trenutno na trgu. Natančneje, prihodki za turboreaktivni motor in odziv trga so določeni z odstotkom povprečne pristojbine za rezervacijo ročne rezerve za povrnitev frekvence ali inframejne rente s trga energije, odvisno od tega, katera od obeh prinaša najvišjo vrednost.

⁽⁶⁹⁾ Podatki iz poročila Elia o umerjanju. Na voljo na: <https://www.elia.be/nl/users-group/implementatie-crm>.

- (128) Belgijski organi so na podlagi vložkov in podatkov, ki jih je predložil Elia, ter nasvetov regulatorja o teh podatkih določili vmesno zgornjo mejo za prvo dražbo, tj. dražbo Y-4 z obdobjem dobave od novembra 2025 do oktobra 2026, v višini 20 EUR/kW zmanjšane zmogljivosti/leto.
- (129) Med formalnim postopkom preiskave je Belgija vzpostavila mehanizem, ki omogoča posamično odstopanje od vmesne zgornje meje ⁽⁷⁰⁾.
- (130) Mehanizem odstopanja je bil uveden s kraljevim odlokom za določitev metodologije za izračun zmogljivosti in dražbenih parametrov v okviru mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti. Mehanizem odstopanja se uporablja enako za nacionalne in posredne čezmejne zmogljivosti.
- (131) Na podlagi kraljevega odloka bo odstopanje za prvo dražbo zaradi omejenega časa med zasnovo mehanizma odstopanja in pripravo prve dražbe odobreno naknadno, tj. po zaključku dražbe. Belgija je pojasnila, da bodo morebitni upravičenci zaprosili za odstopanje pred dražbami in pred njimi predložili tudi vse ustrezne informacije. Vsa merila in pravila za odstopanje bodo pregledno določena pred dražbami. Odstopanje ne bo odvisno od predloženih ponudb katerega koli udeleženca dražbe. Nazadnje, če se naknadno sklene, da nekatere enote ne izpolnjujejo pogojev za odstopanje in so njihova plačila zmanjšana, to ne vpliva na izid (pogodbo, plačilo in dodeljeno količino) za druge enote, ki so sodelovale na dražbi.

2.5.4.3 Pravila o poravnavi

- (132) Dražbo zmogljivosti bi bilo treba poravnati z izbiro kombinacije ponudb, ki povečujejo socialno varstvo, pri čemer se upoštevajo krivulja povpraševanja (določena na upravni način) in krivulja ponudbe (z združevanjem različnih ponudb imetnikov zmogljivosti) ter količina in cenovne komponente različnih ponudb. Socialno varstvo se v tem okviru izračuna kot vsota presežka porabnika (presežek za družbo zaradi zadostitve povpraševanju po zanesljivosti oskrbe po ceni, ki je nižja od pripravljenosti za plačilo zmogljivosti, kot jo opredeljuje krivulja povpraševanja) in presežka proizvajalca (presežek za ponudnike zmogljivosti pri izbiri njihovih ponudb po ceni, ki je višja od ponudbene cene).
- (133) Če je več rešitev za poravnavo (tj. kombinacija ponudb) enakovrednih v smislu povečanja gospodarskega presežka, se izbere rešitev z najnižjimi emisijami CO₂. Če sta dve rešitvi enakovredni, tako v smislu čim večjega gospodarskega presežka kot tudi v smislu tehtanega povprečja emisij CO₂, se izbere rešitev z najkrajšim tehtanim povprečnim trajanjem pogodbe, katere cilj je omejiti vezanost na ponudnika za več let ⁽⁷¹⁾.
- (134) Algoritem za dražbo bo upošteval tudi omejitve omrežja, tako da bo zavrnil nekatere kombinacije ponudb, ki skupaj niso izvedljive za omrežje. Sklop omejitev omrežja v zvezi z omrežjem operaterja prenosnega sistema, ki se bodo uporabljale med poravnavo na dražbi, bo določen pred izvajanjem poravnave na dražbi in ga bodo usmerjali pomisleki glede varnosti sistema ali omejitve fizične oddaljenosti.

2.6 Trajanje pogodbe

- (135) Po mnenju belgijskih organov daljše trajanje pogodbe o zmogljivosti ponudniku zmogljivosti omogoča, da zagotovi dolgoročno financiranje za razporeditev stroškov naložbe v daljšem časovnem obdobju. To bi lahko zmanjšalo letno zahtevano nadomestilo za zmogljivosti in pomagalo zagotoviti, da bo nov projekt konkurenčen obstoječim projektom na trgu. Potencial za nov vstop po konkurenčni ceni je izredno pomemben tudi za nadzor tržne moči obstoječih ponudnikov zmogljivosti.

⁽⁷⁰⁾ Metodologija za pridobitev posameznega odstopanja je bila predmet javnega posvetovanja, ki je bilo opravljeno februarja 2021.

⁽⁷¹⁾ Ponudniki zmogljivosti morajo v postopku predkvalifikacije predložiti informacije o CO₂ glede svojih enot trga zmogljivosti. Pravila o delovanju belgijskega mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti (glej oddelek 18.1.17) določajo smernice za izračun specifičnih in letnih emisij na podlagi mnenja ACER št. 22/2019.

- (136) Vendar ima lahko daljše trajanje pogodbe o zmogljivostih tudi učinek vezanosti tehnologije na trgu energije za daljše časovno obdobje. Zato se je Belgija odločila za različne kategorije zmogljivosti (1 leto, do 3, 8 in 15 let). Posledično se novim naložbam ne odobri takoj pogodba o zmogljivosti za najdaljše obdobje (15 let), s čimer se prepreči, da bi bil prihodnji trg energije zaklenjen za nove (in potencialno okolju prijaznejše) tehnologije.
- (137) V kraljevem odloku z dne 12. decembra 2019 ⁽⁷²⁾, ki ga je predlagal CREG, so upravičeni stroški določeni kot: „začetni in enkratni naložbeni odhodki, ki se naročijo od datuma objave rezultatov dražbe, pri kateri se ponudba za to zmogljivost ohrani in izvede najpozneje na dan pred prvim dnevom obdobja zagotavljanja zmogljivosti, ki je potrebno za izgradnjo in/ali zagotavljanje bistvenih fizičnih tehničnih elementov zmogljivosti in za ponudbo dodatne zmogljivosti na belgijskem trgu od prvega obdobja dobave, ki ga zajema pogodba o zmogljivosti“. Za obstoječe zmogljivosti so izdatki, ki imajo učinek zagotavljanja dodatnih zmogljivosti: (i) izdatki, ki so potrebni, da se omogočita skladnost zmogljivosti z okoljskimi standardi in njena posledična ohranitev na trgu; (ii) izdatki, potrebni za povečanje inštalirane zmogljivosti ali tehnične življenjske dobe obrata, in (iii) v primeru neposredne tuje zmogljivosti izdatki, potrebni za priključitev enote na omrežje znotraj belgijskega regulacijskega območja (glej oddelek 2.10.2).
- (138) Predlagani kraljevi odlok predvideva pragove, predstavljene v preglednici 8. Ti naložbeni pragovi so bili izračunani tako, da se zagotovi, da so povprečni ocenjeni stroški naložbe, preračunani na letno osnovo, enaki med kategorijami zmogljivosti, povezanimi z najdaljšim trajanjem pogodbe o zmogljivosti, tj. 15, 8 in 3 leta. CREG bo predlagal, naj se naložbeni pragovi posodobijo, ko bo to potrebno, in sicer vsaj vsaka tri leta ⁽⁷³⁾. Prag upošteva inštalirano zmogljivost in ne zmanjšane zmogljivosti. Po navedbah Belgije bi zmogljivosti z visokim dejavnikom zmanjšanja zmogljivosti, če bi se za naložbene pragove namesto inštalirane zmogljivosti upoštevala zmanjšana zmogljivost, ki jo ponuja enota trga zmogljivosti, lažje dosegle naložbene pragove za večletne pogodbe, kar bi bilo v nasprotju s ciljem mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti.

Preglednica 8

Naložbeni pragovi za dolgoročne pogodbe o nadomestilu za zmogljivost

Trajanje pogodbe	Pragovi, ki jih je predlagal CREG	Nov predlog belgijske vlade
Leta	EUR/kW	EUR/kW
15	600	360
8	400	239
3	177	106

Vir: zvezna javna služba za gospodarstvo.

- (139) CREG bo spremljal stroške naložbe, da bi pred oddajo enote in po njej zagotovil, da je kategorija zmogljivosti, dodeljena vsakemu ponudniku zmogljivosti, primerna. Zlasti mora ponudnik zmogljivosti predložiti naknadno naložbeno dokumentacijo, ki jo regulator lahko uporabi za naknadno oceno dodeljene kategorije zmogljivosti. Če naknadna analiza pokaže, da stroškovna merila niso bila izpolnjena (vključno z omejenim razponom dovoljenega odstopanja, da se upoštevajo majhne negotovosti), bi bilo mogoče pogodbene pogoje revidirati (npr. prerazvrstitev enote trga zmogljivosti v ustrezno kategorijo pogodbe). Če poleg tega naknadna naložbena dokumentacija ni (pravočasno) predložena, je možna tudi prerazvrstitev enote trga zmogljivosti v enoletno kategorijo zmogljivosti s strani regulatorja.
- (140) V skladu s prvotnim predlogom je pogodbena kategorija dodeljena tudi združenim ponudbam. Če je združena ponudba sestavljena iz zmogljivosti, ki ustrezajo različnim pogodbenim kategorijam, je združena ponudba dodeljena pogodbeni kategoriji, ki ustreza zmogljivosti z najkrajšo pogodbeno kategorijo.

⁽⁷²⁾ <https://www.creg.be/fr/publications/proposition-c1907>

⁽⁷³⁾ Naložbeni pragovi so določeni s kraljevim odlokom na podlagi predloga regulatorja (člen 6(2) objavljenega kraljevega odloka).

- (141) Ta predlog je bil revidiran po formalnem postopku preiskave. Na podlagi kraljevega odloka, ki določa naložbene pragove, merila o izpolnjevanju pogojev za stroške naložbe in postopek razvrščanja, je vsaka zmogljivost, ki je del združene ponudbe, razvrščena v kategorijo zmogljivosti. CREG na podlagi razvrstitve zmogljivosti po potrebi določi svoje različne kombinacije razvrstitev in vsako kombinacijo poveže z največjo nazivno referenčno močjo, ki ustreza vsoti nazivnih referenčnih zmogljivosti med zmogljivostmi združene ponudbe, ki so razvrščene v kategorijo zmogljivosti, ki je enaka navedeni kategoriji zmogljivosti ali višja od nje. Na podlagi tega upravljavec združene ponudbe izbere kategorijo zmogljivosti, ki velja za združeno ponudbo.
- (142) Po formalnem postopku preiskave je Belgija spremenila tudi določbe kraljevega odloka o upravičenih stroških naložbe. V spremenjenem kraljevem odloku je navedeno, da bodo v okviru mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti upravičeni samo stroški za prilagoditev prihodnjim standardom Unije.
- (143) Po mnenju belgijskih organov ni mogoče predvideti možnosti za večletne pogodbe za tuje zmogljivosti, saj dolgoročno ni mogoče vedno zagotoviti zadostne vstopne zmogljivosti. Slednja ni odvisna le od ravni medsebojne povezanosti in njene razpoložljivosti, ampak tudi od tveganja hkratne preobremenitve sistema s sosednjimi državami. Navedeno tveganje se lahko sčasoma znatno razlikuje, odvisno od zadostnosti in razmer na trgu v drugih državah.
- (144) Vendar so se belgijski organi zavezali, da bodo pregledali možnost tujih zmogljivosti za dostop do večletnih pogodb. Prvi pregled bo izveden do 15. januarja 2023, nato pa vsaki dve leti. Če pregled pokaže, da so tveganja, povezana z ravno in razpoložljivostjo povezovalnega daljnovoda, ter tveganje obremenitve sočasnega sistema, ustrezno zmanjšana, tako da več kot enoletne pogodbe za posredno tujo zmogljivost ne povzročajo nerazumnih tveganj za ustreznost, se lahko za tuje zmogljivosti odobrijo večletne pogodbe.
- (145) Nazadnje, nedokazana zmogljivost je lahko upravičena le do enoletne pogodbe o zmogljivosti, ker je težko utemeljiti natančne podatke o stroških, ki bi navedenim pogodbam omogočili uvrstitev v eno od večletnih pogodbениh kategorij (glej oddelek 2.4.4).

2.7 Obveznosti

2.7.1 Možnosti zanesljivosti

- (146) V belgijskem mehanizmu zmogljivosti nasprotna pogodbeni stranka kupi zmogljivost od ponudnikov zmogljivosti v obliki možnosti zanesljivosti. Na dražbi izbrani ponudniki zmogljivosti prodajajo možnosti zanesljivosti centralnemu kupcu in v zameno prejmejo fiksno nadomestilo za zmogljivost. Kadar referenčna cena preseže vnaprej določeno raven, t. i. izvršilno ceno, mora ponudnik zmogljivosti centralnemu kupcu vrniti razliko med referenčno ceno in izvršilno ceno, izračunano na podlagi pogodbениh količin zmogljivosti.
- (147) Posledično so prihodki ponudnika zmogljivosti na samo energetske trgu omejeni na izvršilno ceno, ponudnikom zmogljivosti pa je v zameno zagotovljeno fiksno in gotovo nadomestilo za zmogljivost. Povedano drugače, ponudniki zmogljivosti se odrečejo delu svojih negotovih rent za omejenost virov, da bi v zameno prejeli določeno nadomestilo za zmogljivost, kar znatno zmanjša tveganje nestanovitnih prihodkov in s tem tveganja, povezana z naložbo, ki jo je treba izvesti. Cilj možnosti zanesljivosti je dvojen. Prvič, obveznost vračila omejuje možnost nepričakovanega dobička in, drugič, spodbuja enote trga zmogljivosti, da so na voljo v trenutkih, pomembnih za zanesljivost oskrbe.

2.7.2 Referenčna cena

- (148) Belgija je za referenčno ceno izbrala ceno trga za dan vnaprej. Po navedbah Belgije so njene glavne prednosti naslednje:
- trg za dan vnaprej predstavlja najpomembnejši tržni signal v zvezi z vprašanji zadostnosti, saj je večina dejavnikov položajev udeležencev na trgu vključena v načrtovanje proizvodnje in napovedi;
 - trg za dan vnaprej ima močno funkcijo signalizacije in predstavlja najmočnejši, najlikvidnejši promptni trg zaradi svoje zrnatosti in visoke točnosti predpostavk, kar se izraža v izmenjenih količinah;

- (c) po usklajevanju za dan vnaprej v belgijskem sistemu morajo biti vse strani, odgovorne za izravnavo, uravnotežene (nominacija za dan vnaprej ob 15.00) in v tem edinstvenem trenutku je trg poravnan. Na ta način je trg za dan vnaprej zadnja priložnost v časovnem okviru za elektroenergetske proizvode za premostitev vseh preostalih zahtev in ponudb po terminskem trgu ter pred potrebami po prilagodljivosti trgovanja znotraj dneva in izravnalnega trga;
- (d) zaradi svojega časovnega položaja na promptnih trgih bi navedena cena morala omogočati, da se vse tehnologije (npr. tudi za počasno zmogljivost) odzovejo na to.
- (149) Belgija je pojasnila, da se lahko metodologija referenčne cene v prihodnosti pregleda, da se zagotovi pošiljanje najprimernejšega cenovnega signala, ko se bo zapadlost drugih promptnih trgov povečala na raven, ki je blizu trgu za dan vnaprej. Zlasti cene trga znotraj dneva se lahko ponovno upoštevajo, ko je likvidnost zadostna in neprekinjena.
- (150) Belgija se je odločila za enotno izvršilno ceno z nekaterimi popravki, da bi zagotovila tehnološko odprtost sistema in omejila nepričakovane dobičke pri umerjanju. Po mnenju belgijskih organov so ti popravki potrebni za omejitev tveganja enotne izvršilne cene za sodelovanje nekaterih tehnologij v mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti. Brez teh popravkov so lahko ovirane zlasti tehnologije s kratkoročnimi mejnimi stroški nad izvršilno ceno.
- (151) Kot je predvideno v členu 7j(2) zakona o električni energiji, bo parameter izvršilne cene vsako leto umerjen z ministrskim odlokom najpozneje do 31. marca tistega leta (za dražbi Y-4 in Y-1) in bo temeljil na metodologiji, določeni v kraljevem odloku za dražbene parametre.
- (152) Temeljil bo na analizi agregatnih krivulj, ki zbirajo prožni del količine reakcije s trga, ugotovljene na trgu za dan vnaprej, tehtanem v triletnem obdobju za zadevna obdobja v teh treh letih (zimski delovni dnevi). Metodologija kaže, da bi bilo treba umerjeno izvršilno ceno izbrati v ustreznem razponu [75 %; 85 %] cenovno prožne količine odziva trga, ki se odziva nanjo, in ob upoštevanju številnih vodilnih načel:
- (a) prvo merilo: kratkoročni mejni stroški tehnologij z dnevnim razporedom bi morali biti pokriti z izbrano izvršilno ceno;
- (b) drugo merilo: umerjanje izvršilne cene upošteva obliko umeritvene krivulje;
- (c) tretje merilo: umerjanje izvršilne cene upošteva razvoj trga energije;
- (d) četrto merilo: pravočasna stabilnost izvršilne cene ter
- (e) peto merilo: razumna možnost, da referenčna cena doseže izvršilno ceno.
- (153) Za oceno prvega merila se to obravnava glede na rezultate in hipoteze, uporabljene v študiji o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2019, zlasti v oddelkih 2.9.3 in 2.9.4. Izračun teh kratkoročnih mejnih stroškov temelji na več predpostavkah: oceni cen goriva, oceni morebitnega razvoja cene CO₂, oceni učinkovitosti različnih tehnologij, obravnavanih v študiji o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2019 (v tem primeru plinska turbina s kombiniranim krožnim procesom, plinska turbina z odprtim krožnim procesom in dizelski generator).
- (154) Belgija je predlagala, naj se okvirni umerjeni razpon izvršilnih cen, ki temelji na zadnjih treh zimskih obdobjih (zima 2016/2017 do zime 2018/2019), omeji na [320; 500] EUR/MWh.
- (155) To pomeni, da se lahko izvršilna ceno sčasoma spreminja (vendar ostaja fiksna za trajanje pogodbe o zmogljivostih enote trga zmogljivosti) v skladu z razvojem na trgu energije in da pogodbe o zmogljivostih, ki so posledica ene dražbe, ne vključujejo nujno iste izvršilne cene kot pogodbe o zmogljivostih, povezane z drugo dražbo. V vsakem primeru bodo ponudniki zmogljivosti pred vsako dražbo obveščeni o veljavni izvršilni ceni, kar jim bo omogočilo, da te informacije vključijo v svoje ponudbe.
- (156) Poleg tega se je Belgija odločila, da bo enotam trga zmogljivosti brez individualne obveznosti razporeda (ponudniki prilagajanja odjema in agregatorji običajno spadajo v to kategorijo) ponudila možnost, da enotno izvršilno ceno nadomestijo z navedeno tržno ceno (tj. njihovimi kratkoročnimi mejnimi stroški) v obveznosti povračila, kadar koli bi bila ta višja od enotne izvršilne cene. Povedano drugače, za te enote trga zmogljivosti brez obveznosti individualnega razporeda (in s tem za ponudnike prilagajanja odjema) obveznost vračila velja le, če referenčna ceno

preseže njihovo navedeno tržno ceno, ki predstavlja ceno, nad katero so se ti ponudniki zmogljivosti zavezali dobavljati energijo na trgu energije. Povedano drugače, če bi umerjanje enotne izvršilne cene povzročilo ceno, nižjo od njihovih stroškov aktivacije, tem enotam trga zmogljivosti ni treba vrniti prihodkov, ki niso bili prejeti na trgu energije (če bi referenčna cena preseгла izvršilno ceno, vendar bi bila nižja od njihove prijavljene tržne cene). Ta ukrep je bil uveden po postopku javnega posvetovanja, da bi se zmanjšala zaskrbljenost ponudnikov storitev prilagajanja odjema in drugih strank, ki bi se v nasprotnem primeru spopadali z večjimi težavami pri sodelovanju, saj bi morda morali izvesti vračila, ne da bi bili dispečirani in ne da bi sploh prejeli prihodke. Po navedbah Belgije zagotavlja tudi tehnološko odprtost in hkrati omejuje nepričakovane dobičke. Zlasti bi moral po mnenju organov ta element zasnove izrecno olajšati sodelovanje prilagajanja odjema v mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti in kateri koli drugi tehnologiji z višjimi kratkoročnimi mejnimi stroški.

- (157) Poleg tega se lahko enote trga zmogljivosti brez individualne obveznosti razporeda odločijo, da kot navedeno tržno ceno prijavijo več cen za dan vnaprej. To velja zlasti za agregatorje, ki lahko imajo portfelj, sestavljen iz enot trga zmogljivosti z različnimi mejnimi cenami, s katerimi je izražena njihova dejanska krivulja stroškov. S tem naj bi se izognili uporabi obveznosti vračila za energijo, ki ni bila prodana na trgu in kjer ni bil ustvarjen noben prihodek.

2.7.3 Vračila

2.7.3.1 Opis

- (158) Kadar cena električne energije na veleprodajnem trgu za dan vnaprej preseže izvršilno ceno, mora ponudnik zmogljivosti regulatorju Elia plačati razliko med referenčno ceno in izvršilno ceno, izračunano na podlagi pogodbenih količin zmogljivosti. Posledično so prihodki ponudnika zmogljivosti na samo energetske trgu omejeni na izvršilno ceno, ponudnikom zmogljivosti pa je v zameno zagotovljeno fiksno in gotovo nadomestilo za zmogljivost.
- (159) Za ponudnika zmogljivosti bo veljala obveznost vračila, ne glede na to, ali je v zadevnem obdobju poravnave prodajal električno energijo po visokih cenah.
- (160) Dodati je treba, da je možnost zanesljivosti zasnovana tako, da so načrtovane in nenačrtovane prekinitve napajanja sredstev, ki so bile ustrezno sporočene vnaprej, izvzete iz te obveznosti vračila v primeru nerazpoložljivosti. Namen obveznosti vračila je namreč preprečiti nepričakovane dobičke s povračilom nepričakovanih prihodkov s trga energije. Vendar v primeru prekinitve napajanja (načrtovanih in nenačrtovanih) ni dobave energije. Posledično v primeru (ustrezno sporočenih) prekinitve napajanja ponudnik zmogljivosti ne more zajeti višjih prihodkov od energije, ki so posledica skokovitih rasti cen, zato v teh okoliščinah ne bi smela veljati obveznost povračila.
- (161) Za enote prilagajanja odjema in druge zmogljivosti brez obveznosti dnevnega razporeda obveznost vračila velja, če referenčna cena preseže njihovo navedeno tržno ceno (glej uvodno izjavo 156).
- (162) Belgijski organi so se zavezali, da bodo izvedli tehnično in ekonomsko analizo, v kateri bodo preučene ponudbe in rezultati dražb, s posebnim poudarkom na učinku obveznosti vračila. Analiza bo izvedena vsaki dve leti, z začetkom po prvi dražbi spomladi 2022. Rezultati analize bodo predloženi v javno posvetovanje.

2.7.3.2 Mehanizmi za omejitev izgub

- (163) Belgija bo uvedla tudi mehanizem za omejitev izgub pri obveznosti vračila (ki je povezana z možnostmi zanesljivosti) in kaznih za nerazpoložljivost, ki se uporabljajo kumulativno (glej oddelek 1.8.4).
- (164) Tak mehanizem za omejitev izgub pomeni, da ponudniku zmogljivosti v okviru mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti nikoli ne bo treba vrniti zneska, ki presega vrednost letnega nadomestila za zmogljivost. Povedano drugače, če se pogodbeno vrednost zmanjša na nič, ni obveznosti plačila (ne za možnosti zanesljivosti ne za plačila za razpoložljivost). To načelo pomeni uporabno omejitev tveganja za ponudnika zmogljivosti, ki omogoča ničelne ponudbe, če se „denarni primanjkljaj“ na trgu energije zmanjša na nič. Nasprotno

pa bi ponudnik zmogljivosti brez takega mehanizma za omejitev izgub tvegala, da bodo zanj veljale obveznost vračila in/ali kazni, tudi če ne bi imel denarnega primanjkljaja in vrednosti pogodbe o zmogljivosti v višini 0 EUR. Za kritje tega tveganja ponudnik zmogljivosti ne bi nikoli ponudil 0 EUR/MW/leto (tudi če ne bi imel denarnega primanjkljaja) brez izvajanja tega mehanizma za omejitev izgub.

2.8 Spremljanje razpoložljivosti, preskušanje in kazni

2.8.1 Nadzor pred dobavo

- (165) V obdobju pred dobavo (tj. v obdobju po tem, ko je bila na dražbi izbrana enota trga zmogljivosti, vendar pred začetkom obdobja dobave) za izbrane ponudnike zmogljivosti velja sklop zahtev, ki zagotavljajo, da bo njihova pogodbeni zmogljivost na voljo na začetku obdobja dobave in bo prispevala k zanesljivosti oskrbe. Zlasti naj bi zahteve ublažile tveganje špekulacij in pokrile negotovost, povezano z novimi naložbami (npr. zamude pri gradbenih delih).
- (166) Za zagotovitev zahtevanega in točnega izpolnjevanja vseh obveznosti v zvezi z nadzorom pred dobavo, ki izhajajo iz pogodbe o zmogljivosti in/ali pravil o delovanju tržnih pravil mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, je potrebno pogojno finančno jamstvo (glej uvodno izjavo 108). V primeru neupoštevanja obveznosti ponudnika zmogljivosti v obdobju pred dobavo se je mogoče sklicevati na finančno jamstvo.
- (167) Za obstoječe enote trga zmogljivosti bodo organizirani preskusi razpoložljivosti pred dobavo, za katere v primeru neskladnosti veljajo kazni. Poleg tega so za dodatne in virtualne enote trga zmogljivosti predvidene dodatne obveznosti in zahteve za spremljanje med Y-4 in obdobjem dobave. Spremljanje teh novih zmogljivosti pred dobavo bo temeljilo na podrobnem načrtovanju projekta, ki ga bo zagotovil ponudnik zmogljivosti. Če ponudnik zmogljivosti ne bo dosegel mejnikov, določenih v načrtovanju projekta, kar bo povzročilo preostalo zamudo, bodo veljale kazni, vključno s finančnimi kaznimi (ki jih krije finančno jamstvo), ali v nekaterih primerih zmanjšanje prvotne pogodbene zmogljivosti (in s tem letnega nadomestila za zmogljivost) in/ali zmanjšanje trajanja pogodbe o zmogljivosti (in s tem števila let, v katerih bo prejeta nadomestilo za zmogljivost).

2.8.2 Spremljanje razpoložljivosti

- (168) Belgijski operater prenosnega sistema zagotavlja razpoložljivost vseh pogodbenih enot trga zmogljivosti (ob upoštevanju zmanjšanja zmogljivosti), da bi dosegel ciljno raven zanesljivosti oskrbe. Glede na to, da je glavni cilj mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti zagotoviti ustrezno raven zmogljivosti v sistemu, se spremljanje razpoložljivosti izvaja v trenutkih, ki so pomembni za zanesljivost oskrbe. V zvezi s tem je določen prožilec za spremljanje razpoložljivosti, da se opredelijo pomembni trenutki z vidika zadostnosti, med katerimi bo operater prenosnega sistema spremljal razpoložljivost enot trga zmogljivosti.
- (169) Prožilec za spremljanje razpoložljivosti temelji na tržni ceni za dan vnaprej. Razlogi za izbiro tržne cene za dan vnaprej so enaki kot za obveznost vračila, kot je opisano v oddelku 1.7.2. Operater prenosnega sistema lahko v trenutkih prožilca za spremljanje razpoložljivosti (tj. v trenutkih, ko tržna cena za dan vnaprej presega sprožilec za spremljanje razpoložljivosti) preveri, ali se lahko pridobljena zmogljivost dejansko odzove na signal trga za dan vnaprej. Če zmogljivost ne izpolnjuje obvezne zmogljivosti ⁽⁷⁴⁾ (na podlagi pogojev iz pogodbe o zmogljivosti in pravil delovanja), je del obveznosti, ki ni bil na voljo, lahko predmet kazni, razen če lahko enota trga zmogljivosti prek sekundarnega trga mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti pokrije pozitivno razliko med obvezno zmogljivostjo in razpoložljivo zmogljivostjo ⁽⁷⁵⁾ (glej oddelek 1.9). S prodajo obveznosti na sekundarnem trgu lahko ponudnik zmogljivosti učinkovito zmanjša obvezno zmogljivost, da se prepreči neskladje med obvezno in razpoložljivo zmogljivostjo, s tem pa tudi kazni.
- (170) Za izračun obvezne zmogljivosti je treba razlikovati med energetske omejenimi in energetske neomejenimi sredstvi, saj različno prispevajo k zanesljivosti oskrbe. Energetske omejeno sredstvo (npr. baterije, prilagajanje odjema) je lahko na voljo samo v določenem številu zaporednih ur, medtem ko te omejitve ne veljajo za neomejena sredstva.

⁽⁷⁴⁾ Količina, ki jo mora enota trga zmogljivosti dati na voljo med preskusi razpoložljivosti in spremljanjem razpoložljivosti.

⁽⁷⁵⁾ Zmogljivost enote trga zmogljivosti, ki je dejansko na voljo med mehanizmom spremljanja razpoložljivosti ali preskusom razpoložljivosti.

- (171) Pri energetsko neomejenih sredstvih (npr. termoelektrarne, vetrne elektrarne) trajanje prožilca za spremljanje razpoložljivosti (izraženo v številu ur) ne vpliva na razpoložljivo zmogljivost. V povprečju bi morala biti ta sredstva sposobna zagotoviti vsaj njihovo zmanjšano zmogljivost. Zato je na vsako uro prožilca za spremljanje razpoložljivosti v času trajanja pogodbe o zmogljivostih obvezna zmogljivost enaka zmanjšani zmogljivosti sredstva, kot je določeno v fazi predkvalifikacije.
- (172) Glede na to, da so lahko sredstva, omejena z energijo (npr. baterije, prilagajanje odjema), na voljo le v določenem številu zaporednih ur, lahko te enote trga zmogljivosti v fazi predkvalifikacije izberejo določen sporazum o ravni storitve. Zato je obvezna zmogljivost enaka njihovi nezmanjšani zmogljivosti za ure v okviru njihovih energetskih omejitev. Obvezna zmogljivost bo enaka 0 MW za katero koli drugo uro prožilca za spremljanje razpoložljivosti v istem dnevu. Enota trga zmogljivosti si pridržuje pravico, da svoje sredstvo dispečira za kateri koli trenutek prožilca za spremljanje razpoložljivosti v višini nabora izbranih ur prožilca za spremljanje razpoložljivosti, dokler je izpolnila obveznosti dobave v skladu s sporazumom o ravni storitve v vseh urah prožilca za spremljanje razpoložljivosti v dnevu.
- (173) Predpostavlja se, da imajo ponudniki zmogljivosti z obveznostjo dnevnega razporeda na trgu energije razpoložljivo zmogljivost ob vsaki razpoložljivi uri prožilca za spremljanje razpoložljivosti največje moči (P_{max}) ⁽⁷⁶⁾.
- (174) Po drugi strani pa je dejanska razpoložljivost za ponudnike zmogljivosti brez take obveznosti načrtovanja manj vidna. Zato morajo navedeni ponudniki zmogljivosti pred zaprtjem trga za dan vnaprej vedno sporočiti ceno za dan naprej, nad katero bi dobavljali energijo na trg z enoto trga zmogljivosti, v skladu z vsaj obvezno zmogljivostjo, ki je lahko višja od cene prožilca za spremljanje razpoložljivosti. Če pride do poravnave trga pod to ceno, se šteje, da je enota na voljo (vendar ne dobavlja energije) v skladu z izjavo. V primeru poravnave trga nad navedeno ceno za dan vnaprej bo operater prenosnega sistema preveril dobavo energije. Na ta način spremljanje ne nalaga dobave energije v vseh trenutkih prožilca za spremljanje razpoložljivosti, temveč le v primeru ugodnih tržnih pogojev za enoto trga zmogljivosti (tj. navedena cena za dan vnaprej).
- (175) Poleg tega lahko ponudnik zmogljivosti brez obveznosti razporeda prijavi tudi druge cene, da navede dobavo na drugih trgih (trgi znotraj dneva ali izravnalni trgi) in/ali za manjše količine. To naj bi izražalo delovanje trga, saj je del energije mogoče prodati bližje realnemu času. Operater prenosnega sistema bo spremljal razpoložljivost z uporabo cene, ki ustreza času dobave energije. Če navedene cene na svojih zadevnih trgih niso nikoli presežene, sredstvo ne bo dovolj vidno na trgu in bo zato bolj nagnjeno k preskušanju. Pravila o delovanju mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti bodo vključevala pravico operaterja prenosnega sistema, da zahteva določeno število preskusov v obdobju dobave (glej oddelek 1.8.3).
- (176) Po navedbah Belgije obstajata dva glavna dejavnika, ki ponudniku zmogljivosti omogočata, da prijavi pravilne cene za svoje enote trga zmogljivosti v zvezi z obveznostjo povračila in spremljanjem razpoložljivosti:
- (a) uspešno dispečiranje enote na trg v odziv na navedeno ceno prispeva k verodostojnosti zmogljivosti enote za odziv na trg. Kot je bilo že navedeno, bo to zmanjšalo možnost preskusov razpoložljivosti. Stroške, povezane s temi preskusi, krije ponudnik zmogljivosti (glej uvodno izjavo 181), kar ustvarja spodbudo za prikaz razpoložljivosti prek mehanizma navedenih cen;
- (b) med urami prožilca za spremljanje razpoložljivosti z obveznostjo vračila se bo dispečiranje enote trga zmogljivosti preverjalo v skladu z navedenimi cenami ponudnika zmogljivosti. Povedano drugače, operater prenosnega sistema bi moral imeti možnost meriti sporočeno količino, ki jo je treba dobaviti, in maržo, ki jo je treba ohraniti. Na primer: če je enota trga zmogljivosti navedla, da bi na podlagi nastalih tržnih cen dispečirala energijo z 90 % pogodbene zmogljivosti, bi bilo treba izmeriti 90 % dobave in 10 % marže v primerjavi s tehnično omejitvijo. Neupoštevanje dobave energije ali marže, ki je bila sporočena, bo privedlo do kazni glede razpoložljivosti. S tem se izognemo napačni izjavi o cenah, da bi se izognili obveznosti vračila. Razen za obveznosti vračila ur prožilca za spremljanje razpoložljivosti se taki pregledi ne bodo izvajali, ker za ponudnika zmogljivosti ni takega potencialnega dobička.

⁽⁷⁶⁾ Največja moč (v MW), ki jo lahko mesto dobave spusti v omrežje Elia (ali jo odvzame) za določeno četrtturno obdobje, pri čemer se upoštevajo vse tehnične, operativne, meteorološke ali druge omejitve, znane v času uradnega obvestila regulatorju Elia z dnevnim razporedom, ne da bi se pri tem upoštevala kakršna koli udeležba mesta dobave pri opravljanju storitev izravnave.

2.8.3 Preskušanje

- (177) Elia lahko preveri razpoložljivost enote trga zmogljivosti z nenapovedanimi preskusi razpoložljivosti. Ponudnika zmogljivosti bo o takih preskusih obvestil najpozneje dan pred preskusom razpoložljivosti med 15.00 in 15.30 po srednjeevropskem času, tj. isti trenutek, ko je sporočena določitev ur prožilca za spremljanje razpoložljivosti.
- (178) Elia lahko enoto trga zmogljivosti do trikrat uspešno preskusi v zimskem obdobju, enkrat pa jo lahko uspešno preskusi izven zimskega obdobja. Poleg tega si pridržuje pravico, da vsaj enkrat uspešno preskusi celotno trajanje sporazuma o ravni storitve (če obstaja). Elia ne bo izvajal preskusov razpoložljivosti v obdobju, ko ima predhodno znanje o načrtovani nerazpoložljivosti za zadevno enoto trga zmogljivosti na (delu) zmogljivosti, ki ni na voljo (tj. obvezna zmogljivost je omejena na tisto, za kar je znano, da je na voljo).
- (179) Elia bo izbral enote trga zmogljivosti, ki bodo preskušene v skladu z internim postopkom, ki ne bo javno razkrit. Kljub temu Elia svoj postopek opre na merila, ki med drugim vključujejo:
- (a) znesek dokazane razpoložljivosti enote trga zmogljivosti v primerjavi z vsemi drugimi enotami trga zmogljivosti, za katere velja pogodba o zmogljivosti za tekoče obdobje dobave;
 - (b) predhodno neuspešne preskuse razpoložljivosti, ki jih je opravila enota trga zmogljivosti;
 - (c) manjkajoče zmogljivosti med spremljanjem razpoložljivosti;
 - (d) korelacijo proizvodnje enote trga zmogljivosti z navedenimi tržnimi cenami.
- (180) Ko Elia ponudnika zmogljivosti obvesti o preskusu razpoložljivosti skupaj s pričakovanim trajanjem (celotno trajanje sporazuma o ravni storitve ali četrte ure), mora obvestilo vsebovati tudi njegov začetni in končni čas. V tem obdobju ima ponudnik zmogljivosti pravico organizirati dobavo energije, kot mu najbolj ustreza.
- (181) Za vsako manjkajočo zmogljivost v tem obdobju lahko velja kazen glede razpoložljivosti. Vse stroške preskusov razpoložljivosti krije ponudnik zmogljivosti.

2.8.4 Kazni

- (182) Za vsako manjkajočo zmogljivost, tj. pozitivno razliko med obvezno in razpoložljivo zmogljivostjo v času ure prožilca za spremljanje razpoložljivosti, lahko velja kazen glede razpoložljivosti.
- (183) Skupni znesek kazni glede razpoložljivosti, ki jih lahko ponudnik zmogljivosti prejme za eno enoto trga zmogljivosti, eno obdobje dobave in manjkajočo zmogljivost, ki ima primarno tržno obveznost ali sekundarno tržno transakcijo, katere obdobje transakcije zajema vsaj eno celotno obdobje dobave, je omejen na dodeljene izbrane ponudbene cene na dražbah za obdobje dobave, pomnožene s pogodbenimi zmogljivostmi na dražbah.
- (184) Skupni znesek kazni glede razpoložljivosti, ki jih lahko ponudnik zmogljivosti prejme za eno enoto trga zmogljivosti, en mesec in manjkajočo zmogljivost, ki izhaja iz primarne tržne obveznosti ali sekundarne tržne transakcije, katere obdobje transakcije zajema vsaj eno celotno obdobje dobave, je omejen na 20 % dodeljenih izbranih ponudbenih cen na dražbah za obdobje dobave, pomnoženih s pogodbenimi zmogljivostmi na dražbah.
- (185) Če se v treh ločenih trenutkih in/ali preskusih razpoložljivosti prožilca za spremljanje razpoložljivosti za isto enoto trga zmogljivosti ugotovi manjkajoča zmogljivost, ki presega 20 % obvezne zmogljivosti, Elia izda popravek navzdol za nadomestilo za zmogljivost za navedeno enoto trga zmogljivosti, sorazmerno z največjo manjkajočo zmogljivostjo, določeno v navedenem obdobju. Ponudnik zmogljivosti pa ohranja obveznost glede razpoložljivosti in ostaja zavezan morebitnim kaznim glede razpoložljivosti za navedeno enoto trga zmogljivosti kot v prvotni pogodbi o zmogljivosti. Skupna vrednost pogodbe se ne spremeni. Izvirno nadomestilo za zmogljivost se ponovno vzpostavi, potem ko je enota trga zmogljivosti uspešno zagotovila svojo obvezno zmogljivost, ki ustreza pogodbeni zmogljivosti in sporazumu o ravni storitve v primarni pogodbi, med tremi zaporednimi trenutki prožilca za spremljanje razpoložljivosti ali preskusi razpoložljivosti.
- (186) Če bi se nadomestilo za zmogljivost enote trga zmogljivosti v dveh zaporednih obdobjih dobave popravilo navzdol, enota trga zmogljivosti pa v 12 tednih po vsaki reviziji ne bi ponovno vzpostavila prvotnega nadomestila za zmogljivost, enota trga zmogljivosti po prenehanju uporabe te klavzule izgubi možnost za ponovno vzpostavitev prvotnega nadomestila za zmogljivost in vse pogodbe o zmogljivostih, ki se uporabljajo za obdobja dobave, pri čemer je treba začeti s tistim, ki ga zajema prva prihodnja dražba Y-1.

2.9 Sekundarni trg

- (187) Belgija bo vzpostavila sekundarni trg, ki bo ponudnikom zmogljivosti zagotovil mehanizem za izboljšanje obvladovanja tveganja v okviru mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti. Če se ponudnik zmogljivosti dejansko spopada z manjšo razpoložljivostjo od pričakovane (nižjo od njegove obvezne zmogljivosti, izračunane v skladu s pravili trga), ima možnost, da pokrije pozitivno razliko med svojo pogodbeno obvezno zmogljivostjo in razpoložljivo zmogljivostjo na sekundarnem trgu, ne da bi zanj veljale kakršne koli kazni za nerazpoložljivost. V primeru transakcij na sekundarnem trgu se izvede popoln prenos obveznosti, vključno z izvršilno ceno začetne obveznosti.
- (188) Sekundarni trg bo vzpostavljen najpozneje eno leto pred začetkom prvega obdobja dobave. Načini delovanja mehanizma sekundarnega trga so opisani v pravilih o delovanju mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti.

2.10 Sodelovanje pri čezmejnih zmogljivostih

- (189) Belgija bo tujim zmogljivostim v državi članici, ki ima neposredno omrežno povezavo z Belgijo, dovolila, da sodelujejo vse od prve dobave. Pravila so določena v kraljevem odloku ⁽⁷⁷⁾. Ker so bili metodologije, skupna pravila in pogoji iz člena 26(11) uredbe o električni energiji odobreni šele decembra 2020 ⁽⁷⁸⁾ in ker operaterji prenosnega sistema še niso mogli skleniti potrebnih sporazumov, po navedbah Belgije ni bilo mogoče organizirati čezmejne udeležbe od prve dražbe Y-4. Po navedbah belgijskih organov bo to vzpostavljeno v najkrajšem možnem času. Medtem je bila za dražbo Y-1 rezervirana količina, ki zagotavlja, da lahko čezmejne zmogljivosti sodelujejo od prvega leta dobave, tj. od leta 2025.
- (190) Sodelovanje bo odprto za vse tehnologije. Razlikuje se med dvema vrstama tujih zmogljivosti – neposredne in posredne.

2.10.1 Udeležba posrednih tujih zmogljivosti

- (191) Posredna tuja zmogljivosti je zmogljivost v sosednjih državah članicah. Za vsako od sosednjih držav članic se organizira preddražba. Glede na omejeno zmogljivost povezovalnih daljnovodov je namen preddražbe zagotoviti učinkovito predkvalifikacijo, saj je predpogoj za glavno dražbo. Vsaka preddražba se bo začela najpozneje 1. junija in jo bo organiziral operater prenosnega sistema v skladu z navodili ministra iz člena 7j(6) zakona o električni energiji, določila pa jo bo sosednja država članica. V svojem navodilu lahko minister po potrebi odloči, da se preddražba s sosednjo državo članico ne organizira. Parametri preddražbe so enaki parametrom ustrezne dražbe. Vendar referenčna cena za vsako sosednjo državo članico izraža ceno, ki bi jo posredni tuji ponudnik zmogljivosti pridobil na trgih električne energije, ki jih upravlja NEMO ⁽⁷⁹⁾, imenovan s posredno tujo zmogljivostjo.
- (192) V skladu z metodologijo, ki jo je odobril ACER, iz člena 26(11), točka (a), uredbe o električni energiji, operater prenosnega sistema na podlagi priporočila regionalnega koordinacijskega centra iz člena 26(7) uredbe o električni energiji vsako leto določi največjo vhodno zmogljivost, ki je na voljo za udeležbo posrednih tujih zmogljivosti vsake sosednje države članice.
- (193) Do sprejetja ustreznih strategij, predlogov ali sklepov za izvajanje člena 26 uredbe o električni energiji se prispevek vsakega tržnega območja, ki je neposredno povezano z Belgijo, določi s prispevkom teh območij v simuliranih urah pomanjkanja, ki temeljijo na ERAA ali NRAA.

⁽⁷⁷⁾ Osnutek kraljevega odloka o določitvi pogojev, pod katerimi lahko imetniki neposrednih in posrednih tujih zmogljivosti sodelujejo v postopku predkvalifikacije v okviru mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti.

⁽⁷⁸⁾ Glej Sklep ACER št. 36/2020 z dne 22. decembra 2020 o tehničnih specifikacijah za čezmejno udeležbo v mehanizmih zmogljivosti.

⁽⁷⁹⁾ „Imenovani operater trga električne energije (NEMO)“ pomeni subjekt, ki ga pristojni organ imenuje za opravljanje nalog v zvezi z notnim spajanjem trgov za dan vnaprej ali znotraj dneva – glej člen 2 uredbe o električni energiji.

- (194) Drugi pogoji, ki urejajo čezmejno udeležbo, so določeni v Sklepu ACER št. 36/2020 o tehničnih specifikacijah za čezmejno udeležbo v mehanizmih zmogljivosti.
- (195) Če je oblikovana povezava neto prenosne zmogljivosti med Belgijo in drugim električno neposredno povezanim tržnim območjem, potem velja naslednje:
- (a) za vsako simulirano uro pomanjkanja:
 - (1) če tržno območje izvažata v Belgijo, je njegov prispevek enak simulirani tržni izmenjavi;
 - (2) če tržno območje uvažata iz Belgije, je njegov prispevek ničel;
 - (b) največje tržno območje vhodne zmogljivosti je opredeljeno kot enako povprečnemu prispevku v urah simuliranega pomanjkanja.
- (196) Če je v simulaciji, ki vključuje Belgijo, opredeljena domena, ki temelji na pretokih moči, potem:
- (a) se najprej preveri neto pozicijo Belgije v urah simuliranega pomanjkanja:
 - (1) če je neto pozicija Belgije pozitivna, je prispevek drugih tržnih območij v domeni, ki temelji na pretokih moči, ničel;
 - (2) če je neto pozicija Belgije negativna, se preveri neto pozicija drugih tržnih območij:
 - če je neto pozicija drugih tržnih območij negativna, je prispevek tega tržnega območja ničel;
 - za vsa tržna območja s pozitivno neto pozicijo se izvede tehtano povprečje neto pozicij med tržnimi območji, da se doseže raven neto pozicije Belgije;
 - (b) je največja vhodna zmogljivost tržnega območja opredeljena kot enaka njegovemu povprečnemu prispevku v urah simuliranega pomanjkanja.
- (197) Posredna tuja zmogljivost, ki želi oddati ponudbo v preddražbi, operaterju prenosnega sistema zagotovi informacije o obsegu zmogljivosti, ponujene po uporabi dejavnika zmanjšanja zmogljivosti, ponujeni ceni in emisijah CO₂ zadevne zmogljivosti.
- (198) Posredna tuja zmogljivost, katere ponudba je izbrana ob koncu preddražbe, predloži predkvalifikacijsko dokumentacijo. Oceno predkvalifikacijske dokumentacije bo v sodelovanju z Elia opravil sosednji operater prenosnega sistema v skladu s pravili, določenimi v metodologijah iz člena 26(11), točka (f), uredbe o električni energiji, in, kadar je to primerno, v skladu s sporazumom, sklenjenim med operaterji prenosnega sistema.
- 2.10.2 Udeležba neposrednih tujih zmogljivosti v sosednji državi članici, ki ima neposredno povezavo z belgijskim omrežjem in ni povezana z omrežjem sosednjih držav članic*
- (199) Po mnenju belgijskih organov je neposredna tuja zmogljivost v sosednji državi članici, vendar ima neposredno in izključno povezavo z belgijskim omrežjem in ni povezana z omrežjem te sosednje države članice.
- (200) Zmogljivost mora tudi biti v sosednji državi članici, s katero je Belgija sklenila sporazum o udeležbi neposrednih tujih zmogljivosti v mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, s čimer se zagotovi:
- (a) da je udeležba katere koli neposredne tuje zmogljivosti odvisna od izjave sosednje države članice, v kateri je zmogljivost, da zadevna zmogljivost izpolnjuje številne tehnične, organizacijske in finančne zahteve, določene v sporazumu, ter da so bila vsa potrebna dovoljenja za zadevno zmogljivost izdana redno in brezpogojno ali bodo izdana v razumnem roku;

(b) da je udeležba katere koli neposredne tuje zmogljivosti odvisna od izjave sosednje države članice, v kateri je zmogljivost, da taka udeležba ne povzroča resnih težav v smislu zanesljivosti oskrbe v sosednji državi članici ali ji ne odvzema potrebne infrastrukture za ustrezno obravnavo znanih težav v zvezi s prezasedenostjo.

(201) V skladu s členom 21(2) uredbe o električni energiji je Belgija med oktobrom in decembrom 2019 opravila posvetovanje s sosednjimi državami članicami.

2.10.3 Prihodki od prezasedenosti

(202) Dodelitev prihodkov, ki izhajajo iz dodelitve čezmejnih vstopnic, tj. pravic dostopa za tuje ponudnike zmogljivosti za sodelovanje v belgijskem mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, v celoti ureja člen 26(9) uredbe o električni energiji.

(203) Belgija je navedla, da se bodo prihodki od prezasedenosti uporabljali za namene iz člena 19(2) uredbe o električni energiji, kot zahteva člen 26(9) navedene uredbe.

(204) Belgija je potrdila, da bo ravnala v skladu s Sklepom ACER št. 36/2020, ki med drugim določa metodologijo za delitev prihodkov, ki izhajajo iz dodelitve vstopne zmogljivosti.

2.11 Kumulacija

(205) V skladu s členom 3 kraljevega odloka o merilih o izpolnjevanju pogojev v zvezi s kumulativno podporo in minimalnim pragom za udeležbo je zmogljivost, ki je že upravičena do pomoči za tekoče poslovanje, izključena iz faze predkvalifikacije. Zmogljivosti, ki so upravičene do take pomoči, lahko sodelujejo v fazi predkvalifikacije pod pogojem, da se odpovejo pomoči, če jim je dodeljena pogodba o mehanizmu zmogljivosti. Obrazec, ki potrjuje to zavezo o odpovedi, je objavilo ministrstvo za energijo. Poleg tega se zmogljivosti zavezujejo, da ob predložitvi vloge za fazo predkvalifikacije ne bodo zaprosile za drugo pomoč za tekoče poslovanje v obdobju, ko imajo sklenjeno pogodbo o zmogljivosti.

2.12 Proračun in mehanizem financiranja

2.12.1 Proračun

(206) Natančne stroške ukrepa bodo določile dražbe. Glede na najnovejšo oceno stroškov, ki so jo predložili belgijski organi in jo je januarja 2021 izvedlo svetovalna družba Haulogy, ki so jo pooblastili belgijski organi, je mogoče skupne stroške ukrepa oceniti na 238 do 253 milijonov EUR na leto.

2.12.2 Financiranje ukrepa

(207) Belgijski parlament je 16. julija 2020 ⁽⁸⁰⁾ sprejel resolucijo, v kateri je navedel, da se bodo stroški mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti financirali prek „obveznosti javne službe“ regulatorja Elia v omrežninah.

(208) Belgijski organi navajajo, da se mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti financira s parafiskalnimi dajatvami ali davki, dodeljenimi upravičencu. V skladu s členom 12(1) zakona o električni energiji se za povezavo, uporabo infrastrukture in električnih sistemov ter, kadar je to primerno, pomožne storitve operaterja sistema uporabljajo tarife za upravljanje prenosnega sistema in omrežij s funkcijo prenosa. Poleg tega operater sistema v skladu s členom 12(13) zakona o električni energiji uporabnikom svojega omrežja čim prej sporoči tarife, ki jih mora uporabljati, in jih da na voljo vsem osebam, ki to zahtevajo.

⁽⁸⁰⁾ <https://www.dekamer.be/kvvcr/showpage.cfm?section=/none&leftmenu=no&language=fr&cfm=/site/wwwcfm/flwb/flwbn.cfm?lang=F&legislat=55&dossierID=1220>

- (209) V skladu s členom 12(5), točka 11, zakona o električni energiji se neto stroški nalog javne službe, ki jih nalaga ta zakon, pregledno in nediskriminatorno upoštevajo pri tarifah, in to v skladu z veljavnimi zakoni in predpisi.
- (210) V skladu s členom 4(2) odloka, ki ga je CREG sprejel 28. junija 2018 na podlagi člena 12 zakona o električni energiji ⁽⁸¹⁾ in ki določa omrežnine za obdobje 2020–2023, so omrežnine cene, ki jih uporabniki omrežja plačajo operaterju omrežja. V skladu s členom 4(7) istega odloka splošna tarifna struktura razlikuje med tarifami za prenos, ki zajemajo skupne prihodke operaterja sistema, in tarifami za obveznosti javne službe. Člen 6 odloka določa, da tarife za obveznosti javne službe nadomestijo neto stroške obveznosti javne službe, vključno s stroški upravljanja in finančnimi dajatvami, ki se naložijo operaterju sistema in za katere zakon, odlok ali odredba ali njihovi izvedbeni odloki niso predvideli posebnega mehanizma nadomestil s preobremenitvijo ali drugo dajatvijo v zameno za izvajanje sistema.
- (211) Na podlagi tega bo operater prenosnega sistema vsako leto CREG predložil v odobritev tarifni predlog za obveznost javne službe, ki mu bo priložen proračun, ki vključuje napoved vseh stroškov (nadomestilo za zmogljivost, stroški upravljanja in razvoja operaterja prenosnega sistema) ter prihodkov mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti za naslednje leto. Predlagana tarifa za obveznost javne službe bo upoštevala tudi bilanco, preneseno iz prejšnjega poslovnega leta.
- (212) Ob koncu leta bo operater prenosnega sistema CREG predložil v odobritev poročilo o tarifi, v katerem bodo navedeni dejanski stroški in prihodki za preteklo leto ter prihodki, ki izhajajo iz uporabe tarife. CREG bo po preverjanju točnosti podatkov ter razumnosti stroškov upravljanja in razvoja mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, ki jih ima operater prenosnega sistema, določil bilanco, ki jo je treba prenesti.
- (213) Vsi prihodki, povezani z mehanizmom nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, se uporabijo za kritje stroškov, vključenih v tarifo za obveznost javne službe, brez poseganja v člen 26(9) uredbe o električni energiji.
- (214) Tarifa se enotno uporablja na podlagi EUR/MWh za vse porabnike (neposredno za porabnika, priključenega na prenosno omrežje, ali posredno, prek operaterja distribucijskega sistema in dobaviteljev, za porabnike, priključene na distribucijsko omrežje).
- (215) Posebni načini financiranja mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti se bodo začeli uporabljati najhitreje januarja 2025, kot je določeno v členu 7j(15) zakona o električni energiji.
- (216) V skladu z resolucijo parlamenta se bo tarifa najpozneje od leta 2029 zaračunavala na podlagi konične moči, ki je odvisna od uporabe pametnih števecv v regijah. Zato bo vlada najpozneje do konca leta 2023 opravila analizo pričakovane uporabe pametnih števecv.

2.13 Trajanje

- (217) Belgija je zaprosila za odobritev za mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti za najdaljše dovoljeno obdobje desetih let ⁽⁸²⁾ od datuma prve dražbe.
- (218) Belgija se je zavezala, da bo v zakon o električni energiji vključila pogoj, da če tri leta zapored ne bo sklenjena nova pogodba o zmogljivosti v skladu s členom 7j(11) zakona o električni energiji, naslednje leto ne bo organizirana nobena nova dražba v okviru mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti.

⁽⁸¹⁾ <https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Decisions/Z1109-10FR.pdf>

⁽⁸²⁾ Glej člen 21(8) uredbe o električni energiji.

2.14 Preglednost pomoči in podjetij, ki so v težavah ali za katera velja neporavnani nalog za izterjavo

- (219) Belgija je navedla, da bo izpolnjevala zahteve iz sporočila o preglednosti ⁽⁸³⁾.
- (220) Belgija se je zavezala, da bo začasno prekinila dodelitev in/ali plačilo kakršne koli pomoči v okviru priglašene sheme pomoči kateremu koli podjetju, ki je imelo koristi od prejšnje nezakonite pomoči, ki je bila s sklepom Komisije razglašena za nezdružljivo.
- (221) Belgija je navedla, da upravičencem v težavah ne bo dodeljena nobena pomoč ⁽⁸⁴⁾.

2.15 Razlogi za začetek postopka

- (222) Komisija je dvomila o združljivosti nekaterih vidikov ukrepa z notranjim trgovom.
- (223) Komisija je na podlagi razpoložljivih informacij in elementov, opisanih v sklepu o začetku postopka, želela pojasniti in zbrala pripombe o naslednjih zadevah:
- (a) nujnosti ukrepa:
- ali je bila težava z zadostnostjo virov ustrezno ugotovljena ter ali so jo belgijski organi ustrezno analizirali in količinsko opredelili;
- (b) ustreznosti ukrepa:
- ali pravila o upravičenosti za dostop do večletnih pogodb zagotavljajo enake možnosti za vse tehnologije, zlasti za tiste, ki imajo visoke stroške naložbe in visoke dejavnike zmanjšanja zmogljivosti;
- (c) sorazmernosti ukrepa:
- ali je količina, ki jo je treba kupiti na dražbi, sorazmerna, da se doseže cilj zanesljivosti oskrbe;
- (d) preprečevanju negativnih učinkov na konkurenco in trgovino:
- ali se je ukrep izognil takim učinkom, saj bodo posredne tuje zmogljivosti upravičene le do enoletnih pogodb in zanje bo veljala vmesna zgornja meja;
 - ali ukrep ne zmanjšuje spodbud za naložbe v zmogljivosti povezovalnih daljnovodov.
- (224) Komisija je prav tako dvomila o skladnosti ukrepa z neločljivo povezanimi določbami prava Unije, in sicer s členoma 22 in 24 uredbe o električni energiji.

3. PRIPOMBE ZAINTERESIRANIH STRANI

- (225) Ta oddelek povzema pripombe, ki jih je Komisija prejela v obdobju posvetovanja, od 15 zainteresiranih strani, zlasti od zainteresiranih strani, dejavnih v energetskega sektorju, ter trgovinskih združenj in nevladnih organizacij. Pripombe sta poslala tudi ena sosednja država in njen operater prenosnega sistema.

3.1 Nujnost ukrepa

- (226) Različni deležniki so izrazili svoje mnenje o prikazu potrebe po mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti in izračunu količine za dražbe, pri čemer so včasih združili obe temi.

⁽⁸³⁾ Sporočilo Komisije o spremembi sporočil Komisije o smernicah Evropske unije za uporabo pravil o državni pomoči v zvezi s hitro postavitvijo širokopasovnih omrežij, o smernicah o regionalni državni pomoči za obdobje 2014–2020, o državni pomoči za filmsko produkcijo in produkcijo drugih avdiovizualnih del, o smernicah o državni pomoči za spodbujanje naložb tvegane financiranja ter o smernicah o državni pomoči letališčem in letalskim prevoznikom (UL C 198, 27.6.2014, str. 30).

⁽⁸⁴⁾ Kot je opredeljeno v Smernicah o državni pomoči za reševanje in prestrukturiranje nefinančnih podjetij v težavah (UL C 249, 31.7.2014, str. 1).

- (227) Štiri zainteresirane strani so nasprotovale temu, da je bila ta potreba zadostno dokazana. Po drugi strani pa so tri druge potrdile potrebo in poudarile njeno nujnost.
- (228) Tri zainteresirane strani so navedle, da se uporaba scenarija EU-HiLo ne zdi primerna za določitev ravni težave z zadostnostjo virov, saj obstaja tveganje, da se težava preceni in izkrivlja trg električne energije.
- (229) Štiri zainteresirane strani so poudarile, da se nedavna metodologija ERAA in metodologija VOLL/CONE/RS v celoti uporabljata za predlagani belgijski mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti.
- (230) Pet zainteresiranih strani je trdilo, da prejšnje študije o zadostnosti, ki so se uporabljale za dokazovanje potrebe po mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, niso združljive z metodologijo ERAA, zlasti:
- (a) mora biti v skladu z metodologijo ERAA zbirka podatkov o podnebnju omejena na 30 preteklih let, medtem ko je Belgija uporabila 35 let;
 - (b) študije ne upoštevajo dovolj pričakovanih rezultatov načrta za izvedbo in/ali uporabe pričakovanih tržnih prihodkov namesto mediane prihodkov;
 - (c) študije ne upoštevajo niti pričakovane funkcije pomanjkanja niti neobstoja zgornje zamejitve cene, kar bi bilo v nasprotju s členom 20(3), točka (c), in členom 23(5), točka (e), uredbe o električni energiji;
 - (d) bi bilo treba v NRAA upoštevati pospešeno uvajanje pametnih števecov in razvoj vetrnih elektrarn na morju, kot se priporoča v mnenju Evropske komisije o belgijskem načrtu za izvedbo. Pri analizi potrebe po mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti bi bilo treba upoštevati tudi 70-odstotno pravilo minRAM.
- (231) Ena zainteresirana stran je trdila, da Belgija ne more organizirati prve dražbe leta 2021 na podlagi zastarele in neskladne NRAA. Po njenem mnenju se mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti ne bi smel niti izvajati do objave ERAA.
- (232) Štiri zainteresirane strani so poudarile, da standard zanesljivosti, ki ga je Belgija uporabila za dokazovanje potrebe po mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti in/ali za izračun količine za prvo dražbo, ni v skladu z metodologijo, ki se zahteva z uredbo o električni energiji.
- (233) Ena zainteresirana stran je trdila, da bi bilo treba zagotoviti skladnost v postopkih, metodologijah, podatkih in scenarijih, ki se po eni strani uporabljajo za dokazovanje potrebe po mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, po drugi strani pa za določitev zahtevane količine, ki se bo prodala na dražbi v okviru takega mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti.
- (234) Druga zainteresirana stran je poudarila, da bi se lahko standard zanesljivosti in metodologija za opredelitev vrednosti nezadostnega napajanja in stroškov novega vstopa spremenila med prvotno dražbo T-4 in poznejšimi dražbami, kar bi privedlo do drugačne opredelitve količine.

3.2 Ustreznost ukrepa

3.2.1 Izbira instrumenta

- (235) Tri zainteresirane strani menijo, da bi lahko strateška rezerva bolje obravnavala opredeljeno težavo z zadostnostjo kot pa mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti na ravni celotnega trga. Nekatere strani so navedle, da možnost strateške rezerve ni bila ocenjena.

3.2.2 Odprtost ukrepa za vse ustrezne ponudnike zmogljivosti

- (236) Ena zainteresirana stran je predlagala uvedbo dražbe T-2, da bi se izognili čezmernemu naročanju v T-4 na podlagi pretirano varnih predpostavk ter upoštevali spremenjeni standard zanesljivosti na podlagi metodologije ACER.
- (237) Ena zainteresirana stran je tudi trdila, da so imetniki zmogljivosti, upravičeni do udeležbe (kot je SPTE z zmogljivostjo nad 1 MW), izključeni iz udeležbe, če so v določenem obdobju upravičeni do pomoči za tekoče poslovanje z zelenimi certifikati (GSC) in/ali certifikati SPTE.

3.3 Spodbujevalni učinek

3.3.1 Upravičeni stroški naložbe

- (238) Ena zainteresirana stran je poudarila, da izdatki, ki omogočajo, da je zmogljivost skladna z okoljskimi standardi iz člena 3(2), točka 1, osnutka kraljevega odloka o naložbenih pragovih, ne bi smeli biti upravičeni do pogodb za daljše obdobje.

3.4 Sorazmernost

3.4.1 Količina za nakup

- (239) Po mnenju ene zainteresirane strani bi bilo treba parametre, ki določajo količino zmogljivosti za nakup na dražbi, odobriti na podlagi predloga regulatorja. Ista zainteresirana stran je trdila, da predloga regulatorja ni mogoče spremeniti in da ga lahko država članica le zavrne ter zahteva nov predlog.

3.4.2 Mehanizem financiranja

- (240) Ena zainteresirana stran je trdila, da bi morala biti sredstva za shranjevanje izvzeta iz obveznosti javne službe za financiranje mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti. Izjema bi morala vključevati shranjevanje pred dobavo odjemalcem in pri odjemalcih.
- (241) Druga stran je trdila, da lahko mehanizem financiranja vpliva na količino zmogljivosti mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti. Na primer, povezovanje stroškov za financiranje mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti s porabo električne energije v obdobjih največjega povpraševanja bi bilo mogoče obravnavati kot spodbudo za zadevne stranke, da zmanjšajo svojo porabo v obdobjih največjega povpraševanja, kar bi privedlo do zmanjšanja potrebe po zmogljivosti za prodajo na dražbi.

3.5 Preprečevanje neupravičenih učinkov na konkurenco in trgovino

3.5.1 Odprtost ukrepa za vse ustrezne ponudnike zmogljivosti

3.5.1.1 Združevanje

- (242) Dve zainteresirani strani sta trdili, da veljavna pravila o upravičenosti za večletne pogodbe ovirajo združevanje, natančneje pravilo, da sredstvo z najkrajšim trajanjem pogodbe v združenem portfelju določa trajanje pogodbe za celoten portfelj.
- (243) Dve drugi zainteresirani strani sta trdili, da bi bilo treba prag za individualno združevanje prilagoditi. Trenutno se v osnutku pravil o delovanju mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti predvideva, da zmogljivosti, za katere velja obveznost dnevnega razporeda, ne morejo biti del združene enote trga zmogljivosti.
- (244) Ena zainteresirana stran je navedla, da sodelovanje z združevanjem ni mogoče za obrate z močjo nad 25 MW. Zainteresirana stran zato želi, da se ta prag določi na 75 MW.

3.5.1.2 Naložbeni pragovi

- (245) Tri zainteresirane strani so trdile, da raven naložbenih pragov za večletne pogodbe ni v skladu z nedavnim razvojem trga in zato naložbeni pragovi ne spoštujejo tehnološke nevtralnosti, kar bo povzročilo diskriminacijo med nekaterimi tehnološkimi razredi (plinska turbina s kombiniranim krožnim procesom in plinska turbina z odprtim krožnim procesom razreda H/HL nad razredom F) ter med obstoječimi in novimi zmogljivostmi.
- (246) Ena stran je trdila, da bi se morale naložbe, ki ustvarjajo prožnost ali povečujejo zmanjšano zmogljivost brez povečanja inštalirane zmogljivosti, prav tako šteti za upravičene stroške. Po navedbah te zainteresirane strani bi bile naložbe v predlagatelje, razširitev zbiralnika energije obstoječe baterije ali zmogljivosti za shranjevanje za industrijske procese zato izključene iz večletnih pogodb.

3.5.1.3 Dejavniki zmanjšanja zmogljivosti

- (247) Dve zainteresirani strani sta trdili, da v primerjavi z mehanizmi zmogljivosti v sosednjih državah, kot sta Francija ali Združeno kraljestvo, belgijski dejavniki zmanjšanja zmogljivosti pomenijo tveganje za strogo kaznovanje tehnologij, kot so shranjevanje, prilagajanje odjema ali obnovljivi viri energije.
- (248) Ena zainteresirana stran je trdila, da dejavniki zmanjšanja zmogljivosti, ki jih je belgijski mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti objavlil v sklepu o začetku postopka, ustvarjajo resne ovire za vstop na trg, zlasti za shranjevanje, na splošno pa tudi za energetske omejene ponudnike zmogljivosti.

3.5.1.4 Obveznost vračila

- (249) Dve zainteresirani strani sta trdili, da obveznosti vračila v pogodbah o zmogljivostih diskriminirajo med „polnim razporedom“ in „nepopolnim razporedom“ enot trga zmogljivosti ter kršijo načelo „enotne izvršilne cene“.
- (250) Po mnenju ene zainteresirane strani mehanizem „obveznosti vračila“ diskriminira upravljavce zmogljivosti s polnim razporedom, saj ne upošteva dejavnosti teh operaterjev v zvezi z varovanjem pred tveganji, pri čemer velik del pričakovane količine prodajo vnaprej na terminskih trgih, kar jih izpostavi vračilu prihodkov, ki jih niso zaslužili. Nasprotno pa imajo operaterji nepopolnega razporeda precejšnjo prožnost, da učinkovito prijavijo individualne tržne cene, ki delujejo kot izvršilna cena, s čimer se omeji njihovo tveganje, da bodo morali vrniti nezaslužene prihodke, in zagotovijo tudi morebitne priložnosti za izognitev obveznosti vračila.
- (251) Druga stran je trdila, da obveznost vračila diskriminira med polnim razporedom in nepopolnim razporedom enote trga zmogljivosti, prvič zaradi odsotnosti izjeme od obveznosti vračila za zmogljivost, ki je bila že prodana na terminskih trgih (in ne zajema cen v obdobjih pomanjkanja), in drugič zaradi uvedbe „navedene tržne cene“ za enote trga zmogljivosti, ki niso predmet polnega razporeda, kar v praksi uvaja večkratne izvršilne cene.

3.5.1.5 Vmesna zgornja meja

- (252) Ena zainteresirana stran je izrazila zaskrbljenost, da bo uvedba vmesne zgornje meje izkrivila konkurenco na dražbi, ker nekatere obstoječe zmogljivosti, ki zahtevajo, da naložbe ostanejo ekonomsko donosne, morda nimajo jamstva za izterjavo „denarnega primanjkljaja“ in bodo morda prisiljene zapustiti trg.
- (253) Po navedbah ene zainteresirane strani obstaja bistvena „naložbena vrzel“ med naložbenim pragom za triletno pogodbo, ki trenutno znaša 177 EUR/kW, in vmesno zgornjo mejo, ki se trenutno pričakuje med 21 in 31 EUR/kW, kar vodi do diskriminacije obstoječih zmogljivosti, ki zahtevajo naložbe, ki bi lahko tudi imele znaten „denarni primanjkljaj“.

3.5.1.6 Neposredna čezmejna zmogljivost

- (254) Dve zainteresirani strani sta navedli, da bi lahko imela možnost neposredne čezmejne udeležbe neupravičene negativne učinke na konkurenco in trgovino med državami članicami.
- (255) Po mnenju teh zainteresiranih strani lahko neposredna čezmejna udeležba zmanjša spodbude za naložbe v zmogljivosti povezovalnih daljnovodov. Poleg tega lahko ukrep ogrozi spajanje trgov, saj lahko mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti vodi v položaj, ko ponudniki zmogljivosti iščejo dostop do najprivlačnejšega trga z neposredno in izključno povezavo. Pri ukrepu bi bilo treba upoštevati tudi, v kakšnem obsegu bi lahko povezovanje odpravilo morebitno težavo z zadostnostjo proizvodnje.

3.6 Skladnost z uredbo o električni energiji

3.6.1 Razlaga člena 24(1)

- (256) V skladu s členom 24(1) uredbe o električni energiji lahko države članice v svojo oceno zadostnosti vključijo občutljivosti, ki so povezane z „nacionalnimi posebnostmi ponudbe in odjema električne energije“. Komisija je v sklepu o začetku postopka izrazila dvome, ali je mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti v skladu s členom 24(1), saj je bil v belgijski študiji o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2019 uporabljen scenarij EU-HiLo na podlagi predpostavk o francoski oskrbi z električno energijo. Pet zainteresiranih strani je kritiziralo razlago Komisije iz člena 24(1) uredbe o električni energiji in navedlo, da je preveč omejevalna.
- (257) Te zainteresirane strani so trdile, da metodologija za ERAA potrjuje, da morajo imeti NRAA regionalno razsežnost in lahko vključujejo dodatne občutljivosti. Ne določa ali omejuje pa narave teh dodatnih občutljivosti. Kot je navedeno v členu 3(6) navedene metodologije, lahko te občutljivosti zajemajo najrazličnejše spremembe predpostavk na celotnem obravnavanem geografskem področju uporabe, vključno z različnimi predpostavkami v zvezi z vhodnimi podatki, kot so inštalirane zmogljivosti.
- (258) Ena zainteresirana stran je ugotovila, da tudi smernice o državni pomoči za varstvo okolja in energijo za obdobje 2014–2020 ⁽⁸⁵⁾ izrecno potrjujejo, da bi bilo treba pri oceni zadostnosti virov upoštevati „oceno vpliva spremenljive proizvodnje, tudi iz sosednjih sistemov“.

3.6.2 Postopno upravno opuščanje

- (259) Dve zainteresirani strani sta poudarili, da v zakonodajnih/regulativnih aktih ni določb za opuščanje mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti.

3.7 Druge pripombe

3.7.1 Trajnostnost

- (260) Dve zainteresirani strani sta trdili, da velik delež zmogljivosti, rezerviranih za plin v mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, ni združljiv s cilji za razogljičenje Unije in opuščanje subvencij za fosilna goriva v skladu z evropskim zelenim dogovorom, podporo smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo in belgijske zvezne vlade za podnebno nevtralnost do leta 2050.

3.7.2 Postopno opuščanje jedrske energije

- (261) Ena zainteresirana stran je poudarila, da Belgija razmišlja o ohranitvi 2 GW jedrske energije, če poročilo o oceni prvih dražb zmogljivosti razkrije nepričakovano težavo glede zanesljivosti oskrbe. Po mnenju te strani to odpira več vprašanj o potrebi po mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti in njegovih zasnovi.

3.7.3 Trajanje

- (262) Ena zainteresirana stran je poudarila, da bi bilo treba pri načinu oddaje dolgoročnih pogodb upoštevati vse manjšo težavo v zvezi z zadostnostjo skozi leto in se izogniti kakršnemu koli učinku „vezanosti na ponudnika“.
- (263) Ena zainteresirana stran se je sklicevala na trajanje pogodb (15 let), kar bi lahko preseгло trajanje ukrepa (10 let), kar bi bilo po njenem mnenju v nasprotju z začasno naravo ukrepa.

4. PRIPOMBE BELGIJE

- (264) V tem oddelku so povzete pripombe Belgije glede sklepa o začetku postopka, ki so prispele 22. oktobra 2020, ter pripombe, ki so prispele 24. decembra 2020 v zvezi s pripombami tretjih strani. Vključuje tudi posodobljene informacije, ki jih je Belgija predložila 28. januarja 2021, 1. marca 2021, 13. in 27. aprila 2021, 4., 5., 19. in 26. maja 2021 ter 17. avgusta 2021.

⁽⁸⁵⁾ UL C 200, 28.6.2014, str. 1, kakor so bile spremenjene s popravkom, ki ga je Komisija sprejela v UL C 290, 10.8.2016, str. 11. Komisija je 2. julija 2020 sprejela sporočilo o podaljšanju smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo do 31. decembra 2021 ter o njihovi spremembi. Glej sporočilo C(2020) 4355 final.

4.1 Nujnost ukrepa

- (265) Po mnenju Belgije njena analiza, podprta s stališčem operaterja prenosnega sistema, kaže, da bi odsotnost mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti zaradi postopnega opuščanja jedrskih zmogljivosti med letoma 2022 in 2025, ki trenutno predstavljajo več kot polovico zmogljivosti za proizvodnjo toplote v Belgiji, negativno vplivala na zanesljivost oskrbe Belgije z električno energijo. To potrebo potrjuje tudi več drugih študij, ki so jih v obdobju 2017–2020 izvedli akademiki, tehnološki inštituti in Zvezni urad za načrtovanje, neodvisno od analize operaterja prenosnega sistema.
- (266) Belgija je navedla, da sta tako scenarij HiLo kot tudi scenarij EU-base pokazala pomembno težavo z zanesljivostjo oskrbe, tj. več kot trikrat višji pričakovani izpad napajanja od zakonskega merila, in utemeljmeta potrebo po intervenciji z uporabo mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti.
- (267) Belgija je poudarila, da je ACER metodologijo, na kateri bi morala temeljiti ERAA/NRAA, odobril šele 2. oktobra 2020. Metodologija ACER vključuje pomembne spremembe in zato predvideva postopno izvajanje, tj. prva ERAA, ki bo objavljena konec leta 2021, bo vključevala le nekatere vidike metodologije ACER. ENTSO-E predvideva popolno izvajanje metodologije ERAA do leta 2023.
- (268) Belgija je navedla, da ni bilo mogoče pričakovati, da se bo metodologija ACER v celoti uporabila za ERAA in NRAA v prejšnjih študijah, saj metodologija takrat še ni bila znana. Vendar je kljub temu poudarila, da je bilo veliko pomembnih elementov, ki izhajajo iz metodologije, izvedenih že pred njeno odobritvijo, na primer ocena ekonomske sposobnosti, modeliranje, ki temelji na pretokih moči, verjetnostno modeliranje in razvoj v drugih državah.
- (269) Belgija je izpodbijala trditev, da se mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti ne bi smel izvajati do objave ERAA. Po navedbah Belgije lahko države članice izvedejo tudi dopolnilne nacionalne ocene in ocenijo potrebo po mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti na podlagi take NRAA in ne morejo čakati na popolno uvedbo ERAA (predvideno za leto 2023).
- (270) V zvezi s standardom zanesljivosti je Belgija poudarila, da je ACER metodologijo za izračun vrednosti nezadostnega napajanja in stroškov novega vstopa ter metodologijo za določitev standarda zanesljivosti objavil šele 2. oktobra 2020. Zato mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti časovno ni mogoče začasno ustaviti, dokler je v pripravi opredelitev novega standarda zanesljivosti. Poleg tega končno odgovornost za določitev zelene ravni zanesljivosti oskrbe nosi država članica.
- (271) V zvezi s podnebnimi leti, ki se uporabljajo v nacionalnih študijah o zadostnosti, je Belgija pojasnila, da ker metodologija še ni objavljena, te študije zaradi skladnosti uporabljajo enako zbirko podatkov o podnebnju, kot se uporablja v vmesni napovedi zadostnosti.
- (272) V zvezi s tržnimi prihodki je Belgija navedla, da se v obstoječih nacionalnih študijah o zadostnosti do leta 2019 pričakovani prihodki modelirajo z uporabo mediane prihodkov vseh simuliranih let. Ta pristop, čeprav poenostavljen, je mogoče obravnavati kot odraz pričakovanih prihodkov, ki upoštevajo cenovna tveganja, kar je v metodologiji ACER priznано kot pomemben element.
- (273) V zvezi z zamejtvami cene in celotnim tržnim modeliranjem na splošno je Belgija pojasnila, da je ureditev, ki se uporablja v nacionalnih študijah o zadostnosti, enaka tisti, ki se uporablja na evropski ravni (ENTSO-E, petstranski energetske forum). Šteje se za najboljši možni razpoložljivi pristop, ki izraža zasnovo evropskega trga, vključno s prevladujočimi tehničnimi omejitvami za zbiranje ponudb, ki jih predvidevajo NEMO.
- (274) V zvezi s funkcijo oblikovanja cen v obdobjih pomanjkanja, kot je poudarjeno v posodobljenem belgijskem načrtu za izvedbo, Belgija preučuje, v kolikšni meri bi bilo mogoče predvideti tako pobudo. Belgija je pojasnila, da v zvezi s tem nacionalni regulativni organ in operater prenosnega sistema izvajata študijo.
- (275) Belgija je ugotovila, da je študija o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2019 že uporabila najboljše razpoložljive napovedi uvedbe prilagodljivosti in vetrne elektrarne na morju v skladu z nacionalnim energetske in podnebnim načrtom ter uporabila 70-odstotno pravilo minRAM. V osnovnem scenariju se šteje, da vse evropske države to pravilo izpolnjujejo pravočasno.

- (276) Kar zadeva težavo v zvezi z zadostnostjo, je Belgija navedla, da čeprav je pravilno, da študije kažejo nihanje v posebej izračunani potrebi po zmogljivostih, to ne zmanjšuje pomena dejstva, da potreba po zmogljivostih do leta 2025 zahteva poseg, ki je usmerjen tudi v nove zmogljivosti.
- (277) Najnovejša študija o zadostnosti in prilagodljivosti kaže vse večjo potrebo po zmogljivostih med letoma 2025 in 2032.

4.2 Ustreznost ukrepa

4.2.1 Izbira instrumenta

- (278) Belgija se ne strinja z nekaterimi zainteresiranimi stranmi, da bi bila strateška rezerva primernejša od mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti na ravni celotnega trga.
- (279) Belgija se je sklicevala na študijo o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2019 ter preučila scenarij EOM in strateške rezerve ter scenarij EOM in mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti. V tej študiji je bilo ugotovljeno, da v scenariju EOM in strateške rezerve merilo zanesljivosti oskrbe ne bo izpolnjeno.

4.2.2 Odprtost ukrepa za vse ustrezne ponudnike zmogljivosti

- (280) V zvezi z dražbo T-2 je Belgija pojasnila, da dražbi T-4 in T-1, kot je to v drugih državah članicah pri mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, omogoča sodelovanje vseh tehnologij z daljšim ali krajšim pripravljalnim obdobjem za vključitev v mehanizem in državi članici omogoča relativno zagotovilo, da je mogoče zagotoviti zadostno količino za zagotovitev zanesljivosti oskrbe v dobavnem letu. Razdelitev količin med dražbama T-1 in T-2 povzroča tveganje, da bi se na teh dražbah pretirano zmanjšala konkurenca.
- (281) V zvezi z uporabo inštalirane zmogljivosti za izračun naložbenega praga je Belgija navedla, da je dodeljevanje večletnih pogodb enotam trga zmogljivosti, ki bolj prispevajo k zanesljivosti oskrbe, v skladu s skupnim ciljem mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti.
- (282) Po navedbah Belgije bi zmogljivosti z visokim dejavnikom zmanjšanja zmogljivosti lažje dosegle naložbeni prag za večletne pogodbe, če bi namesto inštalirane zmogljivosti upoštevale zmanjšano zmogljivost, ki jo ponuja enota trga zmogljivosti za izračun naložbenega praga. To bi jim dalo prednost v primerjavi z drugimi ob dobavi enake storitve.
- (283) Belgija je v zvezi z neupravičenostjo ponudnikov zmogljivosti, ki imajo koristi od drugih podpornih ukrepov za sodelovanje v mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, poudarila, da bi z omogočanjem soproizvodnih zmogljivosti, s čimer bi imeli koristi od obeh mehanizmov, nastalo tveganje prekomernega nadomestila teh zmogljivosti, kar bi tudi ustvarilo nelojalno konkurenčno prednost na dražbah mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti.

4.3 Spodbujevalni učinek

4.3.1 Upravičeni stroški naložbe

- (284) V zvezi z ugotovitvijo, da izdatki, ki omogočajo zmogljivost skladnosti z okoljskimi standardi, ne bi smeli biti upravičeni do pogodb za daljše obdobje, je Belgija pojasnila, da je ta predlog usmerjen v zagotavljanje enakega obravnavanja novih in obstoječih zmogljivosti v zvezi z razvrščanjem zmogljivosti v pogodbe za daljše obdobje.

4.4 Sorazmernost ukrepa

4.4.1 Količina za nakup

- (285) Po navedbah Belgije je bila izbira glede umerjanja obsega mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti (referenčni scenarij) za prvo dražbo izvedena na podlagi nasveta zvezne javne službe za gospodarstvo. Ta nasvet obravnava zmanjšano razpoložljivost francoske jedrske energije, ki je manj izrazita od tiste, ki jo priporoča operater prenosnega sistema (in manj izrazita od scenarija dimenzioniranja, ki se je v zadnjih letih uporabljal za določitev velikosti belgijske strateške rezerve).

- (286) Belgija je trdila, da njena visoka stopnja medsebojne povezanosti in odvisnost od uvoza pomenita nacionalno posebnost ponudbe električne energije. Poleg tega je navedla, da je vključitev nerazpoložljivosti francoske jedrske zmogljivosti edina upoštevana občutljivost, čeprav Belgija v sosednjih državah vidi druga različna tveganja (npr. pospešeno postopno opuščanje premoga, zamude pri prevzemu v obratovanje omrežne infrastrukture ali nove zmogljivosti).
- (287) Belgija je navedla, da člen 4 osnutka kraljevega odloka o metodologiji za opredelitev referenčnega scenarija za vsako dražbo ureja izbiro referenčnega scenarija. Referenčni scenarij za vsako dražbo temelji na treh korakih, opisanih v nadaljevanju, in je predložen v javno posvetovanje:
- (a) izbira scenarijev/občutljivosti iz najnovejše ERAA in/ali NRAA:
- za prvo (2021) dražbo je bil izbran scenarij iz vmesne napovedi zadostnosti za leto 2019 (zadnja razpoložljiva evropska študija, ki je bila predmet posvetovanja na evropski ravni);
- (b) posodobitev podatkov in predpostavk iz najustreznejših razpoložljivih virov:
- za prvo (2021) dražbo so bile vključene posodobitve iz ocene zadostnosti proizvodnje za leto 2020 petstranskega energetskega foruma ⁽⁸⁶⁾;
- (c) izbira dodatnih občutljivosti, ki lahko vplivajo na belgijsko zanesljivost oskrbe:
- za prvo (2021) dražbo sta bili odstranjeni dve jedrski enoti v Franciji na podlagi tega, kar je bilo v študiji petstranskega energetskega foruma opravljeno za usklajitev s preteklimi/pričakovanimi ugotovitvami jedrskih objektov v Franciji, ki niso vključene v točki (a) in (b) zgoraj, vendar jih je francoski operater prenosnega sistema uporabil v francoski NRAA („Bilan Prévisionnel 2019“ ⁽⁸⁷⁾).
- (288) Belgija je navedla, da je v oceni zadostnosti proizvodnje za leto 2020 petstranskega energetskega foruma predstavljena „majhna jedrska občutljivost“ za posnemanje osnovnega scenarija, ki ga je francoski operater prenosnega sistema sprejel za svoje ocene zadostnosti. Ta občutljivost obravnava 1 700 MW jedrskih zmogljivosti kot dodatno nerazpoložljivost.
- (289) Belgija je navedla, da izbrana občutljivost za mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti ustreza podatkom in predpostavkam iz osnovnega scenarija francoske NRAA. Zato bi jo bilo treba prav tako šteti za najprimernejši osnovni scenarij za Belgijo, saj je ta posodobitev v skladu s podatki in predpostavkami iz najustreznejših razpoložljivih virov. Torej se ne šteje za „scenarij HiLo“, temveč za verjetni osnovni scenarij.
- (290) V zvezi s trditvijo, da bi bilo treba parametre, ki določajo količino zmogljivosti kupljene na dražbi, odobriti na podlagi predloga regulatorja, je Belgija navedla, da je bila pripravljena sprememba zakona o mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, ki to potrjuje. V pričakovanju uradne odobritve te spremembe je uredba o električni energiji že upoštevana, tj. regulator je marca 2020 objavil svoj predlog metodologije za določitev parametrov količine, do februarja 2021 pa bo pripravil predlog za krivuljo povpraševanja prve dražbe.
- (291) Spremenjeni zakon o mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti je bil objavljen 19. marca 2021. Kraljevi odlok z metodologijo za določitev parametrov količine je bil objavljen 30. aprila 2021. CREG je 30. aprila 2021 predložil predlog parametrov količine. Ministrski odlok z navodili za dražbo T-4 za dobavno leto 2025 je bil izdan 30. aprila 2021.
- (292) Belgija je navedla, da je utemeljitev, da država članica ne bi mogla odstopati od predloga regulatorja, izjava, za katero v uredbi o električni energiji ni pravne podlage in ki bi bila v nasprotju z odgovornostjo države članice za zanesljivost oskrbe.

4.4.2 Mehanizem financiranja

- (293) Belgija je pojasnila, da v Belgiji trenutno ni nameščenih dovolj pametnih števec, ki bi omogočili mehanizem financiranja, ki bi temeljil na porabi konične obremenitve. Zakon o mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti je bil spremenjen, tako da bi lahko bil tak model uveden leta 2025. Belgija je še pojasnila, da bo to ponovno preučila leta 2023, ko bo izdano poročilo o uvedbi pametnih števec.

⁽⁸⁶⁾ https://www.elia.be/en/news/press-releases/2020/05/20200520_third-regional-generation-adequacy-assessment-report

⁽⁸⁷⁾ https://assets.rte-france.com/prod/public/2020-06/bp2019_synthegse_12_1_0.pdf

- (294) V zvezi s trditvijo, da bi morala biti sredstva za shranjevanje izvzeta iz obveznosti javne službe za financiranje mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, je Belgija pojasnila, da to zadeva širše vprašanje tarif in dajatev, ki se uporabljajo za shranjevanje električne energije. V zvezi s tem je Belgija potrdila, da bo uporabila smernice in predpise, kot so predvideni v svežnju o čisti energiji (npr. Direktiva (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta), in izjeme, kot so predvidene v direktivi o obdavčitvi električne energije (Direktiva Sveta 2003/96/ES z dne 27. oktobra 2003).

4.5 Preprečevanje negativnih učinkov na konkurenco in trgovino

4.5.1 Odprtost ukrepa za vse ustrezne ponudnike zmogljivosti

4.5.1.1 Združevanje

- (295) V zvezi s trditvijo, da veljavna pravila o upravičenosti za večletne pogodbe ovirajo združevanje, natančneje pravilo, da sredstvo z najkrajšim trajanjem pogodbe v združenem portfelju določa trajanje pogodbe za celoten portfelj, je Belgija navedla, da bodo osnutek kraljevega odloka in pravila o delovanju spremenjeni tako, da bodo zmogljivosti z daljšim trajanjem pogodbe, ki se želijo združiti, lahko izbrale pogodbo za daljše obdobje.
- (296) To je bilo prilagojeno v kraljevem odloku, ki določa naložbene pragove, merila o izpolnjevanju pogojev za stroške naložbe in postopek razvrščanja, ter pravilih o delovanju mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti.
- (297) V zvezi s prepovedjo za združevanje zmogljivosti, za katere velja obveznost dnevnega razporeda, je Belgija navedla, da se trenutno ne zdi primerno spreminjati ta element zasnove, vendar bo zahtevala redno posodobitev te prepovedi v ocenah mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, da bi se omogočile spremembe, če in kjer je to primerno. Po navedbah Belgije so enote, ki spadajo v to kategorijo, vedno bile in bodo predvidoma še naprej predmet posebnih postopkov usklajevanja. Ti postopki vključujejo obveznost dnevnega razporeda, ki je natančno določena z MW, strogo usklajevanje pri načrtovanju prekinitev napajanja in obveznosti, da se dajo na voljo zmogljivosti za na primer izravnavo. Ta metoda zagotavlja dobro usklajeno delovanje omrežja v realnem času. Posamezen pogled na take enote omogoča ustrezno napovedovanje tokov in omogoča, da se posebne omejitve obravnavajo čim bolj učinkovito, medtem ko bi bil v združenem naboru ta pogled „zamegljen“, zaradi česar bi bilo delovanje omrežja manj enostavno in manj učinkovito.
- (298) Poleg tega je bila zasnova mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti umerjena za zmogljivosti, ki spadajo v eno ali drugo kategorijo, spremljanje razpoložljivosti pa je usklajeno z njihovim okvirom na trgu energije. Odstopanje od tega obstoječega razlikovanja lahko vodi v bolj zapleteno in potencialno manj zanesljivo zasnovo več vidikov. Težko je na primer predvideti, kako bi se uporabljala obveznost vračila za tako enoto trga zmogljivosti, saj bi lahko dva dela združene enote trga zmogljivosti spadala v različne režime.

4.5.1.2 Naložbeni pragovi

- (299) V zvezi z naložbenimi pragovi, ki določajo dostop do dolgoročnejših pogodb, je Belgija navedla, da bo natančneje analizirala različne elemente in prednostno pot naprej sporočila Evropski komisiji.
- (300) Belgija je 11. junija 2021 objavila kraljevi odlok, v katerem so bile upoštewane pripombe zainteresiranih strani glede naložbenih pragov.
- (301) V zvezi s trditvijo, da bi se morale naložbe, ki ustvarjajo prožnost ali povečujejo zmanjšano zmogljivost brez povečanja inštalirane zmogljivosti, prav tako šteti za upravičene stroške, je Belgija navedla, da glede na to, da je mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti trg zmogljivosti in ne trg energije, odstopa od predpostavke, da so upravičene samo naložbe, ki ohranjajo ali širijo zmogljivost. Na primer: (i) za prilagajanje odjema so naložbe, ki omogočajo povečanje inštalirane zmogljivosti (kar je razlika med največjo porabo (največji odjem) in najmanjšo porabo (nespremenljiva marža)), upravičene do pridobitve pogodbe za daljše obdobje, (ii) za toplotne enote pa naložbe, namenjene povečanju zanesljivosti in s tem zmanjšanju zmogljivosti, niso upravičene, enako kot v primeru prilagajanja odjema.

- (302) Belgija je poudarila, da se ti stroški, čeprav niso upravičeni do pridobitve pogodbe za daljše obdobje, lahko vključijo v ponudbeno ceno zmogljivosti.

4.5.1.3 Dejavniki zmanjšanja zmogljivosti

- (303) Belgija je v zvezi z dejavniki zmanjšanja zmogljivosti navedla, da je treba pojasniti za na prvi pogled „nižje“ dejavnike zmanjšanja zmogljivosti najti v dejstvu, da so zmanjšanja zmogljivosti energetsko omejenih tehnologij nižja, ko se njihov delež v sistemu/državi poveča. Dejansko z velikimi deleži takih tehnologij njihov prispevek ni omejen na trenutke pomanjkanja. Belgija ima največji delež energetsko omejenih virov v primerjavi z drugimi državami z mehanizmom nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, ki se bo še povečal v skladu z referenčnim scenarijem mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti (30 % leta 2025 v primerjavi z manj kot 10 % v Franciji, Združenem kraljestvu ali na Irskem). Ta trend, tj. večji kot je delež energetsko omejenih virov, nižji je dejavnik zmanjšanja zmogljivosti, se potrjuje tudi v drugih državah/območjih, kot sta Irska ali Združeno kraljestvo.
- (304) Belgija je še pojasnila, da se pričakuje mnenje regulatorja o predlaganih dejavniki zmanjšanja zmogljivosti in da je operater prenosnega sistema v začetku januarja 2021 organiziral posebno srečanje projektne skupine na to temo za vse zainteresirane strani.
- (305) V ministrski sklep, v katerem so bila izdana navodila za dražbo Y-4 za dobavno leto 2025, objavljen 30. aprila 2021, je bil vključen posodobljen nabor dejavnikov zmanjšanja zmogljivosti, ki so zagotavljali višje dejavnike zmanjšanja zmogljivosti za energetske omejene zmogljivosti, ob upoštevanju njihovega najdaljšega trajanja dobave.

4.5.1.4 Obveznost vračila

- (306) V zvezi z obveznostjo vračila je Belgija pojasnila, da je bila zasnova izvršilne cene predmet številnih razprav v projektni skupini za mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti. Cilj te rešitve je vzpostaviti ravnovesje med dvema vidikoma:
- (a) na eni strani je obveznost vračila temeljna značilnost belgijskega mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, ki temelji na možnostih zanesljivosti, in bi morala obstajati realna možnost izpostavljenosti izvršilni ceni v primeru koničnih cen, da bi se izognili nepričakovanim dobičkom;
 - (b) po drugi strani pa zmogljivosti ne bi smele biti izključene iz mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, če se aktivirajo le po tržni ceni, ki je višja od ravni izvršilne cene.

4.5.1.5 Vmesna zgornja meja za nacionalne zmogljivosti

- (307) V zvezi z vmesno zgornjo mejo je Belgija navedla, da preiskuje možnost uvedbe mehanizma odstopanja.
- (308) Kraljevi odlok, objavljen 30. aprila 2021, v postopku in mehanizmu odstopanja določa strani, ki lahko dokažejo, da imajo večji „denarni primanjkljaj“, kot ga je mogoče izterjati zaradi vmesne zgornje meje.

4.5.2 Prihodki od prezasedenosti

- (309) Po navedbah Belgije sta razdelitev in uporaba rent, ki izhajajo iz dodelitve čezmejnih vstopnic za mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, v celoti v skladu s pravili iz uredbe o električni energiji, zlasti s členom 26(9).
- (310) Belgija je navedla, da nacionalni regulativni organi sprejemajo odločitve v zvezi z razdelitvijo prihodkov med operaterje prenosnega sistema. Uporaba prihodkov od prezasedenosti s strani belgijskega operaterja prenosnega sistema je urejena s tarifno metodologijo, ki določa, da skupni dohodek krije stroške, potrebne za nadaljevanje reguliranih dejavnosti.
- (311) Belgija je navedla, da uredba o električni energiji pri delitvi prihodkov s sosednjimi operaterji prenosnega sistema ureja uporabo teh prihodkov.
- (312) Belgija je potrdila tudi, da bo ravnala v skladu s Sklepom ACER št. 36/2020, ki med drugim določa metodologijo za delitev prihodkov, ki izhajajo iz dodelitve vstopne zmogljivosti.

4.5.3 Vmesna zgornja meja za tuje zmogljivosti

- (313) Belgija je navedla, da se zdi omejitev na enoletne pogodbe za tuje posredne zmogljivosti upravičena, saj ni mogoče zagotoviti, da bo ostalo dovolj čezmejnih vstopnic za določeno mejo v obdobju veljavnosti večletne pogodbe.
- (314) Belgija navaja, da če splošna uporaba vmesne zgornje meje za tuje posredne zmogljivosti povzroči odvrčanje udeležencev od sodelovanja, se lahko razmisli o spremembah priglāsene zasnove (kot je na primer predvidevanje mehanizma za odobritev odstopanj).
- (315) Mehanizem odstopanja, naveden v uvodni izjavi 308, se uporablja tudi za tuje posredne zmogljivosti.

4.5.4 Neposredna čezmejna zmogljivost

- (316) Belgija je navedla, da je bila pripravljena sprememba zakona o mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, ki predvideva, da je predpogoj za udeležbo neposrednih tujih zmogljivosti sklenitev sporazuma med Belgijo in državo članico, na ozemlju katere je zmogljivost. Ta sporazum bi moral po eni strani Belgiji zagotoviti, da bo imetnik zmogljivosti spoštoval tehnične, organizacijske in finančne pogoje, po drugi strani pa bi moral državi članici gostiteljici zagotoviti, da ta udeležba ne bo povzročala težav pri zagotavljanju zanesljivosti oskrbe ali upravljanju prezasedenosti.
- (317) Zakon o mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, ki vključuje to spremembo, je bil objavljen 19. marca 2021.

4.6 Skladnost z uredbo o električni energiji

4.6.1 Razlaga člena 24(1)

- (318) Belgija je navedla, da razpoložljive študije o zadostnosti virov vključujejo občutljivost tujih zmogljivosti. Po njenem mnenju je taka vključitev v celoti v skladu z uredbo o električni energiji, saj bi bilo treba visoko odvisnost od uvoza prav tako obravnavati kot „nacionalno posebnost ponudbe in odjema električne energije“, kot je navedeno v členu 24(1) uredbe o električni energiji. To podpira zahtevano regionalno področje uporabe NRAA.

4.6.2 Postopno upravno opuščanje

- (319) Belgija je v zvezi s klavzulo o postopnem upravnem opuščanju trdila, da bi ob upoštevanju zasnove mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti pogodbe lahko in morale imeti ničelno nadomestilo.
- (320) Kot je navedeno v uvodni izjavi 218, se je Belgija zavezala, da bo v zakon o električni energiji vključila določbo, da če tri leta zapored ne bo sklenjena nova pogodba o zmogljivosti v skladu s členom 7j(11) zakona o električni energiji, od naslednjega leta ne bo organizirana nobena nova dražba v okviru mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti.

4.7 Druge pripombe

4.7.1 Trajnostnost

- (321) Belgija je pojasnila, da je mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti zasnovan tako, da je tehnološko nevtralen in ne vključuje rezervacij zmogljivosti za plinske enote. Poleg tega so bile sprejete številne odločitve v zvezi z zasnovo, da se zagotovijo enaki konkurenčni pogoji in dejavno spodbuja sodelovanje inovativnih tehnologij, kot so upravljanje povpraševanja in druge oblike prožnosti. Zasnova na primer predvideva rezervacijo znatne količine zmogljivosti za dražbo T-1, ki bo tehnologijam s krajšim pripravljavnim obdobjem, kot so upravljanje povpraševanja ali baterije, omogočila boljše sodelovanje na dražbi. Količina se ocenjuje na več kot 1,5 GW, ki bo v celoti na voljo, kar je več kot 3 ali 4 GW po uporabi dejavnikov zmanjšanja zmogljivosti. V primerjavi z drugimi evropskimi državami je ta delež, rezerviran za dražbo T-1, bistveno večji, tj. za dobavno leto 2018/2019 je Združeno kraljestvo za dražbo T-1 namenilo 2,5 GW v primerjavi z 48,6 GW na dražbi T-4. V irskem mehanizmu zmogljivosti je predvideno, da je 2–5 % zahtevane zmogljivosti rezerviranih za dražbo Y-1.

- (322) Kot je navedeno v uvodni izjavi 109, bodo novi obrati na fosilna goriva, ki bodo upravičeni do 15-letnih pogodb, zavezani ciljem, ki sta jih določili Evropska unija in/ali Belgija za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, da bi dosegli podnebno nevtralnost do leta 2050.
- (323) Poleg tega je Belgija navedla, da je razvila privlačno ozračje za razvoj tako imenovanih energetske omejenih tehnologij (npr. z možnostjo sodelovanja na trgih pomožnih storitev ali omogočanjem tega s prenosom energetskega mehanizma). To je privedlo do velikih deležev upravljanja povpraševanja, kar je trend, ki se bo še povečal, saj bo predvidoma do leta 2025 v sistem vključeno dodatno shranjevanje in prilagajanje odjema.
- (324) Nazadnje, Belgija ima trenutno približno 24-odstotno stopnjo medsebojne povezanosti z električno energijo, pričakovati pa je, da se bo ta stopnja do leta 2030 povečala na 33 %.

4.7.2 Postopno opuščanje jedrske energije

- (325) Belgija je navedla, da priglasitev še naprej temelji na popolnem postopnem opuščanju jedrske energije. Poleg tega je pojasnila, da bo po oceni do konca novembra 2021 priglašen vsak predlog za prilagoditve.

4.7.3 Trajanje

- (326) Belgija je trdila, da je glavni razlog za uvedbo dolgoročnih pogodb ustvarjanje enakih konkurenčnih pogojev med obstoječimi, prenovljenimi in novimi zmogljivostmi. Skrb za zagotovitev enakih konkurenčnih pogojev velja tako na prvi dražbi kot tudi na poznejših dražbah.
- (327) Glede trajanja pogodb (15 let) in začasne narave ukrepa (10 let) je Belgija navedla, da je treba razlikovati med trajanjem pogodb na eni strani in odobreno organizacijo dražb na drugi strani.

5. OCENA UKREPA

5.1 Državna pomoč v smislu člena 107(1) PDEU

- (328) Komisija je v sklepu o začetku postopka izrazila predhodno stališče, da ukrep pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU. Temu stališču ni ugovarjala niti Belgija niti nobena zainteresirana stran.
- (329) V členu 107(1) PDEU je državna pomoč opredeljena kot „vsaka pomoč, ki jo dodeli država članica, ali kakršna koli vrsta pomoči iz državnih sredstev“.
- (330) Državna pomoč iz člena 107(1) PDEU ni združljiva z notranjim trgom, če „izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga [...], kolikor prizadene trgovino med državami članicami“.
- (331) V členu 107(2) in (3) PDEU so navedene posebne okoliščine, v katerih je pomoč združljiva ali se lahko kljub temu šteje za združljivo z notranjim trgom. Ocena Komisije glede tega, ali se katera od navedenih okoliščin uporablja v tem primeru, je v oddelku 4.3.

5.1.1 Pripisljivost državi in financiranje z državnimi sredstvi

- (332) Da se ukrepi štejejo za državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU, morajo biti (a) pripisljivi državi in (b) vključevati državna sredstva. Zadnjenavedeni pogoj pomeni, da mora pomoč dodeliti neposredno država ali javni ali zasebni organ, ki ga imenuje ali ustanovi država⁽⁸⁸⁾. Kot je pojasnjeno v oddelku 2.2, je bil mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti vzpostavljen z zveznim zakonom, sprejetim 22. aprila 2019, ki spreminja zvezni zakon o električni energiji z dne 29. aprila 1999 o organizaciji belgijskega trga električne energije (primarna

⁽⁸⁸⁾ Sodba Sodišča z dne 22. marca 1977, Steinike & Weinlig/Zvezna republika Nemčija, 76/78, EU:C:1977:52, točka 21; sodba Sodišča z dne 13. marca 2001, PreussenElektra, C-379/98, EU:C:2001:160, točka 58, ter sodba Sodišča z dne 15. maja 2019, Achema, C-706/17, EU:C:2019:407, točka 47 in naslednje.

zakonodaja). Več izvedbenih določb za ta mehanizem zmogljivosti je predvidenih v sekundarni zakonodaji, kot so kraljevi odloki, ministrski odloki ter regulativna tržna pravila in pogodbe. Vsa ta sekundarna zakonodaja ima svojo pravno podlago v zgoraj navedenem zveznem zakonu o električni energiji. Zato je ukrep mogoče pripisati Belgiji.

- (333) V sklepu o začetku postopka je Komisija izrazila predhodno stališče, da se mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti financira iz državnih sredstev. Belgija tega stališča ni izpodbijala.
- (334) Z mehanizmom financiranja, opisanim v oddelku 1.12.2, Belgija vzpostavi sistem, v katerem se stroški, ki jih ima operater prenosnega sistema zaradi mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, v celoti nadomestijo z omrežninami, ki predstavljajo značilnosti parafiskalne dajatve. Država z zakonom določa doplačilo za porabo električne energije prek omrežnin (glej uvodni izjavi 208 in 209). Po eni strani zakon o električni energiji določa, da mora operater prenosnega sistema te omrežnine pobirati neposredno od uporabnikov omrežja (glej uvodno izjavo 208). Po drugi strani pa jo morajo plačati uporabniki omrežja, ki se jim zaračunavajo omrežnine (glej uvodno izjavo 210). Poleg tega obvezne omrežnine, kot je poudarjeno v uvodni izjavi 208, izvirajo iz države v smislu, da se država ni omejila na to, da bi za skupino zasebnih oseb naložila obvezen prispevek, ki ga je uvedlo in upravljalo združenje take zasebne osebe, kot je navedeno v sodni praksi *Pearle*⁽⁸⁹⁾ in *Doux Élevage*⁽⁹⁰⁾. Zato se v skladu s sodbo Sodišča v zadevi *Nemčija/Evropska komisija omrežnine štejejo za zakonsko naložene dajatve*⁽⁹¹⁾.
- (335) Zato Komisija meni, da se mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti financira iz državnih sredstev, saj se financira iz prihodkov od parafiskalne dajatve, ki jo naloži država, ki se upravljajo in porazdelijo v skladu z določbami zakonodaje. Če nacionalna zakonodaja zahteva, da se pristojbina prenese na določeno skupino oseb, je pristojbina obvezna, zato so zbrana sredstva državna sredstva⁽⁹²⁾.

5.1.2 *Gospodarska prednost za posamezna podjetja ali proizvodnjo posameznega blaga (selektivna prednost)*

- (336) Prednost v smislu člena 107(1) PDEU je katera koli gospodarska korist, ki je podjetje ne bi pridobilo pod običajnimi tržnimi pogoji, tj. v odsotnosti posredovanja države⁽⁹³⁾.
- (337) Uspešni ponudniki na dražbah trga zmogljivosti prejmejo nadomestilo prek mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, ki ga ne bi prejeli, če bi na trgu električne energije še naprej delovali pod običajnimi gospodarskimi pogoji ter prodajali samo električno energijo in pomožne storitve. Ukrep zato zagotavlja gospodarsko prednost podjetjem, ki so bila uspešna na dražbah mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti. Prednost je selektivna, ker daje prednost samo posameznim podjetjem, in sicer uspešnim ponudnikom na dražbah mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, ki so v dejanskem in pravnem položaju, ki je primerljiv s položajem drugih ponudnikov zmogljivosti, ki niso mogli sodelovati ali niso sodelovali na dražbah mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti ali pa so sodelovali, vendar niso bili uspešni.
- (338) Poleg tega ukrep daje selektivno prednost samo posameznim podjetjem, ki so bila sposobna rešiti opredeljeno težavo z zadostnostjo, saj so zmogljivosti, manjše od 1 MW (glej uvodno izjavo 69), izključene iz neposrednega sodelovanja v mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti (tj. brez združevanja, glej uvodno izjavo 72), čeprav lahko prav tako prispevajo k zmanjšanju opredeljene težave z zadostnostjo. V prihodnosti bodo nekatere zmogljivosti zaradi obstoja minimalnega praga za sodelovanja v mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, četudi znižanega (uvodna izjava 70), še naprej izključene iz neposrednega sodelovanja (tj. brez združevanja) v mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti. Poleg tega bodo tuje zmogljivosti v nesosednjih državah članicah izključene iz mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti (glej uvodno izjavo 199). Zato ukrep tudi s tega vidika zagotavlja selektivno prednost.

⁽⁸⁹⁾ Sodba Sodišča z dne 15. julija 2004, *Pearle* in drugi, C-345/02, EU:C:2004:448.

⁽⁹⁰⁾ Sodba Sodišča z dne 30. maja 2013, *Doux Élevage* in *Coopérative agricole UKL-ARREE*, C-677/11, EU:C:2013:348.

⁽⁹¹⁾ Sodba Sodišča z dne 28. marca 2019, *Zvezna republika Nemčija/Evropska komisija*, C-405/16 P, EU:C:2019:268, točka 68.

⁽⁹²⁾ Glej sodbo Sodišča z dne 28. marca 2019, *Zvezna republika Nemčija/Evropska komisija*, C-405/16 P, EU:C:2019:268, točki 68 in 72; sodbo Sodišča z dne 15. maja 2019, *Achema*, C-706/17, EU:C:2019:407, točka 57, ter sodbo Splošnega sodišča z dne 20. septembra 2019, *FVE Holýšov I* in drugi/Evropska komisija, T-217/17, EU:T:2019:633, točka 111.

⁽⁹³⁾ Sodba Sodišča z dne 11. julija 1996, *SFEI* in drugi, C-39/94, EU:C:1996:285, točka 60, in sodba Sodišča z dne 29. aprila 1999, *Španija/Komisija*, C-342/96, EU:C:1999:210, točka 41.

5.1.3 Izkrivljanje konkurence in trgovina v Uniji

- (339) Ukrep pomeni tveganje izkrivljanja konkurence in vplivanja na trgovino na notranjem trgu. Proizvodnja električne energije ter veleprodajni in maloprodajni trg električne energije so dejavnosti, ki so odprte za konkurenco v vsej Uniji ⁽⁹⁴⁾. Zato lahko vsaka prednost v obliki državnih sredstev, zagotovljenih kateremu koli podjetju v navedenem sektorju, vpliva na trgovino znotraj Unije in izkrivlja konkurenco.

5.1.4 Sklep o oceni na podlagi člena 107(1) PDEU

- (340) Ukrep zato pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU.

5.2 Zakonitost pomoči

- (341) Belgijski organi so s priglasitvijo ukrepa pred njegovim izvajanjem izpolnili svojo obveznost iz člena 108(3) PDEU.

5.3 Združljivost ukrepa z notranjim trgom

- (342) Komisija je priglašeni ukrep ocenila na podlagi člena 107(3), točka (c), PDEU in smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo. Zlasti je ocenila ukrep iz oddelka 3.9 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo ⁽⁹⁵⁾, ki določa posebne pogoje za pomoč za zadostnost proizvodnje.
- (343) Člen 107(3), točka (c), PDEU določa, da lahko Komisija za združljivo razglasi „pomoč za pospeševanje razvoja določenih gospodarskih dejavnosti ali določenih gospodarskih območij, kadar takšna pomoč ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi“. Zato mora združljiva pomoč v skladu z navedeno določbo Pogodbe prispevati k razvoju določenih gospodarskih dejavnosti. Poleg tega pomoč ne bi smela izkrivljati konkurence na način, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi.

5.3.1 Prispevek k razvoju gospodarske dejavnosti

- (344) V skladu s členom 107(3), točka (c), PDEU mora ukrep prispevati k razvoju določene gospodarske dejavnosti ⁽⁹⁶⁾.
- (345) Priglašeni ukrep podpira razvoj gospodarske dejavnosti v sektorju električne energije z neposrednim spodbujanjem zadostnih naložb v zmogljivosti nove in obstoječe proizvodnje, shranjevanja in prilagajanja odjema, da se zagotovi zanesljiva oskrba z električno energijo. Kot sekundarni učinek se lahko pričakuje, da bo zanesljivost oskrbe z električno energijo, podprte z ukrepom, spodbudila gospodarsko dejavnost na splošno, saj zanesljiva oskrba z električno energijo prinaša koristi različnim gospodarskim dejavnostim, ki se zanašajo na električno energijo kot vhodno energijo.
- (346) Priglašena shema prispeva k razvoju gospodarske dejavnosti v skladu s členom 107(3), točka (c), PDEU.

5.3.2 Olajšanje gospodarske dejavnosti in spodbujevalni učinek

- (347) Pomoč ima spodbujevalni učinek, če upravičenca spodbuja, da spremeni svoje ravnanje v smeri razvoja določene gospodarske dejavnosti, ki se izvaja s pomočjo, in če do spremembe ravnanja ne bi prišlo brez pomoči ⁽⁹⁷⁾. Natančnejša navodila glede razlage tega merila so določena v točki 227, ki se bere v povezavi z oddelkom 3.2.4 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

⁽⁹⁴⁾ Glej uredbo o električni energiji in Direktivo (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU (UL L 158, 14.6.2019, str. 125).

⁽⁹⁵⁾ V točki 16 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo je bil v sporočilu C(2020) 4355 final dodan naslednji stavek: „Vendar se te smernice uporabljajo za podjetja, ki 31. decembra 2019 niso bila v težavah, a so v obdobju od 1. januarja 2020 do 30. junija 2021 postala podjetja v težavah.“

⁽⁹⁶⁾ Sodba Sodišča z dne 22. septembra 2020, Avstrija/Komisija, C-594/18 P, EU:C:2020:742, točki 20 in 24.

⁽⁹⁷⁾ V tem smislu glej točki 49 in 144 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

- (348) Belgija je predložila oceno zadostnosti proizvodnje, iz katere je razvidno, da bi zadostnost proizvodnje v hipotetičnem scenariju brez ukrepa dosegla kritične ravni do leta 2025, kot je prikazano v uvodni izjavi 49. Povedano drugače, brez ukrepa ponudniki zmogljivosti ne bi dali na voljo potrebnih zmogljivosti za doseganje standarda zanesljivosti, ki ga je Belgija določila za dobavo energije v obdobjih povečane obremenitve. Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 227, so nekatere zainteresirane strani potrdile potrebo po mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti in poudarile njegovo nujnost.
- (349) V študiji o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021 je navedeno, da bo do leta 2025 le zelo majhen delež dodatnih zmogljivosti izvedljiv prek samo energetskega trga (uvodna izjava 50).
- (350) Ukrep ima torej spodbujevalni učinek za vstop novih zmogljivosti na trg. Nove in obstoječe akterje na trgu spodbuja, da prispevajo k cilju zanesljivosti oskrbe.
- (351) Poleg tega se v skladu s točko 52 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo pomoč dodeli na podlagi konkurenčnega postopka zbiranja ponudb. Drazbeni postopek, opisan v oddelku 2.5, je nediskriminatoren in odprt za vse vrste zmogljivosti.
- (352) Poleg tega obveznost vračila, opisana v oddelku 2.7.3, ustvarja finančno spodbudo, da je na voljo v času pomanjkanja. Poleg tega je Belgija uvedla postopke spremljanja razpoložljivosti pred obdobjem dobave in med njim (glej oddelka 1.8.1 in 1.8.2) ter ustrezno preskušanje in kazni (opisane v oddelkih 1.8.3 in 1.8.4), da se zagotovi skladnost z obveznostjo razpoložljivosti.
- (353) Nazadnje se Komisija strinja s pripombami, prejetimi od zainteresirane strani, ki je poudarila, da naložbe, ki so potrebne za omogočitev skladnosti zmogljivosti z že sprejetimi okoljskimi standardi, ne bi smele biti upravičene do pogodb za daljše obdobje v skladu s točko 53 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo (glej uvodno izjavo 238).
- (354) Zato Komisija pozdravlja spremembo kraljevega odloka, ki določa naložbene pragove, merila o izpolnjevanju pogojev za stroške naložbe in postopek razvrščanja. V spremenjenem kraljevem odloku je navedeno, da bodo v okviru mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti upravičeni samo stroški za prilagoditev prihodnjim standardom Unije (glej uvodno izjavo 142).
- (355) Komisija meni, da ima ukrep spodbujevalni učinek, ki spreminja ravnanje upravičencev do razvoja določene gospodarske dejavnosti, ki se izvaja s pomočjo.

5.3.3 Skladnost z drugimi določbami prava Unije

- (356) Državne pomoči, ki je v nasprotju z določbami ali splošnimi načeli prava Unije, ni mogoče razglasiti za združljivo ⁽⁹⁸⁾.
- (357) Če ukrep državne pomoči (vključno z njegovo metodo financiranja, če je zavezujoče namembnostno povezan s to pomočjo) vključuje vidike, ki so neločljivo povezani s predmetom pomoči in kršijo druge določbe prava Unije, bi taka kršitev lahko vplivala na oceno združljivosti navedene državne pomoči ⁽⁹⁹⁾. V tem primeru bi se to vprašanje lahko pojavilo v zvezi s členoma 30 in 110 PDEU ter nekaterimi določbami uredbe o električni energiji. Komisija mora zato preveriti, ali vidiki mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti morda kršijo navedeno pravo Unije, in če jo, ali so taki vidiki neločljivo povezani s predmetom pomoči v okviru mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti.

5.3.3.1 Skladnost s členoma 30 in 110 Pogodbe

- (358) Komisija je v sklepu o začetku postopka izrazila predhodno stališče, da mehanizem financiranja priglasi ukrepov pomoči ne uvaja nobenih omejitev, ki bi kršile člen 30 ali 110 PDEU. Pripomb, ki bi izpodbijale to stališče, ni prejela.

⁽⁹⁸⁾ Sodba Sodišča z dne 22. septembra 2020, Avstrija/Komisija, C-594/18 P, EU:C:2020:742, točka 44.

⁽⁹⁹⁾ Glej uvodno izjavo 25 Sklepa Komisije o državni pomoči v zadevi SA.40029 (2014/N) „Reintroduction of the winding-up scheme, compensation scheme, Model I and Model II – H1 2015“ (Ponovna uvedba sheme likvidacije, odškodninske sheme, modela I in modela II – H1 2015) (UL C 136, 24.4.2015, str. 4). Glej uvodno izjavo 29 Sklepa Komisije o državni pomoči v zadevi SA.42215 (2015/N) „Prolongation of the Greek financial support measures (Article 2 law 3723/2008)“ (Podaljšanje ukrepov grške finančne podpore (člen 2 zakona 3723/2008)) (UL C 277, 21.8.2015, str. 11).

- (359) Kot je navedeno v točki 29 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo, pomoči ni mogoče razglasiti za združljivo z notranjim trgovom, če so ukrep državne pomoči ali pogoji, ki zanj veljajo (vključno z načinom financiranja, kadar je ta njegov sestavni del), neločljivo povezani s kršitvijo prava Unije. Na področju energije mora biti vsaka dajatev, katere cilj je financiranje ukrepa državne pomoči, skladna zlasti s členoma 30 in 110 PDEU. Komisija je zato preverila, ali je mehanizem financiranja priglašениh ukrepov pomoči v skladu s členoma 30 in 110 PDEU.
- (360) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 334, Belgija vzpostavlja sistem, v katerem se stroški, ki jih ima operater prenosnega sistema zaradi mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, v celoti nadomestijo z omrežninami, ki predstavljajo značilnosti parafiskalne dajatve. Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 214, se tarifa enotno uporablja na podlagi EUR/MWh za vse porabnike. Komisija zato meni, da so te tarife zelo podobne davku na porabljeno električno energijo.
- (361) Kar zadeva člena 30 in 110 PDEU, je ustaljena sodna praksa, da pravo Unije v svojem sedanjem stanju razvoja ne omejuje svobode vsake države članice, da vzpostavi davčni sistem, ki razlikuje med določenimi izdelki, čeprav enakovrstnimi v smislu prvega odstavka člena 110 PDEU, glede na objektivna merila, kot so narava uporabljenih surovin ali proizvodnih postopkov. Take razlike so združljive s pravom Unije le, če sledijo ciljem, ki so sami združljivi s pravom Unije, in če so podrobna pravila taka, da nikakor ne pomenijo neposredne ali posredne diskriminacije glede uvoza iz drugih držav članic ali zaščite v korist konkurenčne nacionalne proizvodnje⁽¹⁰⁰⁾.
- (362) Kot je pojasnjeno v oddelku 1.10, bo Belgija v skladu z uredbo o električni energiji tujim zmogljivostim v državi članici, ki ima neposredno omrežno povezavo z Belgijo, dovolila, da sodelujejo v mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti od prve dobave, tj. leta 2025.
- (363) Glede na odprtost ukrepa za čezmejne zmogljivosti Komisija ugotavlja, da mehanizem financiranja priglašениh ukrepov pomoči ne uvaja nobenih omejitev, ki bi kršile člen 30 ali 110 PDEU.

5.3.3.2 Skladnost z uredbo o električni energiji

Skladnost s členom 20 uredbe o električni energiji

- (364) V skladu s členom 20(1) uredbe o električni energiji države članice spremljajo zadostnost virov na svojem ozemlju na podlagi metodologije ERAA iz člena 23. Za dopolnitev metodologije ERAA lahko države članice izvedejo tudi NRAA v skladu s členom 24.
- (365) Komisija ugotavlja, da ENTSO-E še ni izpolnila svoje obveznosti iz člena 23 uredbe o električni energiji, da zagotovi ERAA. Zato je bila težava v zvezi z zadostnostjo virov v Belgiji ugotovljena izključno na podlagi NRAA. Primerjave med NRAA in ERAA v skladu s členom 24(3) uredbe o električni energiji, katere cilj je ugotoviti morebitne razlike med obema ocenama, ni bilo mogoče izvesti. Kot je določeno v členu 24(1) uredbe o električni energiji, bi morala NRAA temeljiti tudi na metodologiji, dogovorjeni za ERAA, iz člena 23 uredbe o električni energiji.
- (366) Elia je 25. junija 2021 objavil novo študijo o zadostnosti virov, ki temelji na metodologiji ERAA. Študija o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021 opredeljuje težavo v zvezi z zadostnostjo virov za Belgijo od leta 2025.
- (367) Pred uvedbo mehanizmov zmogljivosti morajo države članice opredeliti morebitna regulativna izkrivljanja ali pomanjkljivosti trga, ki so povzročile težavo v zvezi z zadostnostjo virov ali prispevale k njej. Države članice morajo sprejeti ukrepe za odpravo ugotovljenih izkrivljanj in objaviti časovni okvir za njihovo izvajanje (člen 20(2) uredbe o električni energiji).
- (368) Kot je opisano v oddelku 1.3.4, je Belgija pripravila in objavila načrt za izvedbo, ki določa ukrepe za odpravo regulativnih izkrivljanj ali pomanjkljivosti trga na belgijskem trgu električne energije.

⁽¹⁰⁰⁾ Sodba Sodišča z dne 2. aprila 1998, Outokumpu, C-213/96, EU:C:1998:155, točka 30.

- (369) Belgijski organi so se na podlagi načrta za izvedbo zavezali več tržnim reformam, zlasti zaradi krepitev izravnalnih trgov (glej uvodno izjavo 62), olajšanja odziva na strani povpraševanja (glej uvodno izjavo 64) in povečanja zmogljivosti medsebojnih povezav (glej uvodno izjavo 65).
- (370) Belgija se je zavezala, da bo objavila načrt in spremljala njegovo uporabo, rezultate spremljanja pa objavila v letnem poročilu in ga predložila Evropski komisiji. Nazadnje se je Belgija tudi po tem, ko je bila odkrita težava v zvezi z zadostnostjo virov rešene, zavezala upoštevati načrt za izvedbo.
- (371) Komisija je po javnem posvetovanju 30. aprila 2020 sprejela mnenje o načrtu Belgije za izvedbo v skladu s členom 20(5) uredbe o električni energiji ⁽¹⁰¹⁾. Komisija je v svojem mnenju ugotovila, da bi morala Belgija nadalje izboljšati delovanje svojih izravnalnih trgov s spremembo svoje sheme oblikovanja cen v obdobjih pomanjkanja, tako da bi preučila možnost uporabe funkcije oblikovanja cen v obdobjih pomanjkanja tudi za izvajalce storitev izravnave, kot je navedeno v uvodni izjavi 62, vendar je tudi priznala, da je bilo pred kratkim izvedenih ali se načrtuje izvajanje več izboljšav. Kot je navedeno v uvodni izjavi 62, je Belgija v svoj mehanizem za določanje cen odstopanja uvedla tako imenovani alfa del, izvedla netiranje odstopanj in se pripravlja na pridružitve platformi Unije za izravnavo za avtomatično in ročno rezervo za povrnitev frekvence. V zvezi s prilagajanjem odjema je Komisija v svojem mnenju ugotovila, da bi morala Belgija še naprej uvajati pametne števec s potrebnimi funkcionalnostmi, da bi olajšala uvajanje prilagajanja odjema, ki temelji na ceni. Kot je navedeno v uvodni izjavi 64, se je Belgija zavezala nadaljnjemu uvajanju pametnih števcov v prihodnosti. Ti ukrepi zadostujejo za odpravo regulativnih izkrivljanj ali pomanjkljivosti trga, ki so bile ugotovljene v načrtu Belgije za izvedbo, v skladu s členom 20(5) uredbe o električni energiji.
- (372) Ukrep je v skladu s členom 20 uredbe o električni energiji.

Skladnost s členom 21 uredbe o električni energiji

- (373) V skladu s členom 21(1) uredbe o električni energiji lahko države članice za odpravo težav v zvezi z zadostnostjo preostalih virov uvedejo mehanizem zmogljivosti samo v skrajnem primeru, zlasti ob upoštevanju pogojev iz člena 21(2) do (8).
- (374) V skladu s členom 21(2) uredbe o električni energiji je Belgija med oktobrom in decembrom 2019 izvedla študijo o učinkih svojega mehanizma na sosednje države članice, tako da se je posvetovala s sosednjimi državami članicami.
- (375) V skladu s členom 20(3) uredbe o električni energiji države članice ocenijo, ali je mehanizem zmogljivosti v obliki strateške rezerve sposoben obravnavati težave v zvezi z zadostnostjo virov.
- (376) Kot je navedeno v uvodni izjavi 60, ima Belgija trenutno strateško rezervo, ki bo veljala do 31. marca 2022. Cilj strateške rezerve je zadostiti konični obremenitvi v zimskih obdobjih, ko trgu tega ne uspe storiti, tako da ohrani nekatere obstoječe proizvodne zmogljivosti in zmogljivosti prilagajanja odjema zunaj trga kot rezervo, ki jo je treba aktivirati šele, ko so izravnalni viri izčrpani.
- (377) Kot je pojasnjeno v končnem poročilu sektorske preiskave o mehanizmih zmogljivosti ⁽¹⁰²⁾, kadar so ugotovljene težave v zvezi z dolgoročno zadostnostjo, je najprimernejši mehanizem zmogljivosti za obravnavanje težave verjetno shema za celoten trg, ki temelji na količini. Kot je pojasnjeno v istem poročilu, strateška rezerva ne bi rešila težave z naložbami, opredeljene za nove elektrarne. Nasprotno pa so lahko mehanizmi zmogljivosti na ravni celotnega trga učinkovitejši pri spodbujanju naložb za obravnavanje težav v zvezi z dolgoročnejšo zadostnostjo.
- (378) Glede na to, da je v študiji o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021 ugotovljena strukturna potreba po novih zmogljivostih (glej uvodni izjavi 49 in 50), Komisija meni, da mehanizem zmogljivosti v obliki strateške rezerve ne bi mogel obravnavati težave v zvezi z zadostnostjo virov, ki bi bile od leta 2025 ugotovljene v Belgiji.

⁽¹⁰¹⁾ Mnenje Komisije C(2020) 2654 final: https://ec.europa.eu/energy/topics/markets-and-consumers/capacity-mechanisms_sl.

⁽¹⁰²⁾ Končno poročilo sektorske preiskave o mehanizmih zmogljivosti (SWD(2016) 385 final).

- (379) V skladu s členom 20(3) uredbe o električni energiji države članice ne uvedejo mehanizmov zmogljivosti, dokler načrt za izvedbo iz člena 20(3) uredbe ne prejme mnenja Komisije iz člena 20(5).
- (380) Kot je opisano v uvodni izjavi 371, je Komisija 30. aprila 2020 sprejela mnenje o načrtu Belgije za izvedbo. Belgija je začela pripravljalne korake za prvo dražbo Y-4, vendar še ni uvedla mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti.
- (381) V skladu s členom 21(7) uredbe o električni energiji, ki zahteva učinkovito postopno opuščanje mehanizma zmogljivosti, če tri leta zapored ne bo sklenjena nobena nova pogodba, je Belgija uvedla klavzulo, v kateri je navedeno, da v okviru mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti ne bo organizirana nobena nova dražba, če tri leta zapored ne bo sklenjena nobena nova pogodba o zmogljivosti v skladu s členom 7j(11) zakona o električni energiji (glej uvodno izjavo 218).
- (382) Kot je opisano v uvodni izjavi 217, Belgija zahteva odobritev državne pomoči za desetletno obdobje, tj. za najdaljše obdobje, predpisano v členu 21(8) uredbe o električni energiji.
- (383) Nazadnje se je Belgija zavezala, da bo po uvedbi mehanizma zmogljivosti uporabila načrt za izvedbo iz člena 20(3) uredbe o električni energiji, kot zahteva člen 21(8) navedene uredbe.
- (384) Komisija ugotavlja, da je ukrep v skladu s členom 21 uredbe o električni energiji.

Skladnost s členom 22 uredbe o električni energiji

- (385) Člen 22(1) uredbe o električni energiji opredeljuje posebne značilnosti zasnove, ki jih mora izpolnjevati vsak mehanizem zmogljivosti. V skladu z navedenim členom: (i) je mehanizem zmogljivosti začasen, (ii) ne ustvarja neupravičenih izkrivljanj trga in ne omejuje trgovanja med območji, (iii) ne presega tistega, kar je potrebno za rešitev težav v zvezi z zadostnostjo, (iv) ponudnike zmogljivosti izbira s preglednim, nediskriminatornim in konkurenčnim postopkom, (v) zagotavlja spodbude za ponudnike zmogljivosti, da so na voljo v obdobjih pričakovane preobremenitve sistema, (vi) zagotavlja določitev plačila s konkurenčnim postopkom, (vii) pred izbirnim postopkom določi tehnične pogoje za sodelovanje ponudnikov zmogljivosti, (viii) je odprt za sodelovanje vseh virov, ki so zmožni zagotoviti zahtevane tehnične lastnosti, vključno s shranjevanjem energije in upravljanjem povpraševanja, (ix) uporablja ustrezne kazni za ponudnike zmogljivosti, ki niso na voljo v času preobremenitve sistema.
- (386) Komisija je v sklepu o začetku postopka izrazila dvome, ali je ukrep v skladu s členom 22(1), točka (c), uredbe o električni energiji, ki določa, da mehanizem zmogljivosti ne bi smel presegati tistega, kar je potrebno za obravnavo težav v zvezi z zadostnostjo.
- (387) Priglašeni mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti je začasen, kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 385.
- (388) Mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti je zasnovan tako, da omejuje učinek na tisto, kar je potrebno za doseganje ciljev politike, in preprečuje neupravičeno izkrivljanje trga električne energije. Mehanizem je odprt za vse obstoječe in nove proizvajalce, operaterje prilagajanja odjema in shranjevanja. Poleg tega je mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti odprt za čezmejne zmogljivosti. Poleg tega zasnova mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti vključuje več ukrepov, ki so posebej sprejeti za preprečevanje zlorab tržne moči, na primer možnosti zanesljivosti, zgornje zamejitve cene in konkurenčni dražbeni postopek (glej oddelka 1.5 in 1.7). Poleg tega naj bi odprtost za nove zmogljivosti in razpoložljivost dolgoročnih pogodb zagotavljali, da se obstoječa prevlada ne bi neupravičeno okrepila (glej uvodni izjavi 66 in 117).
- (389) Kar zadeva pogoj, da mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti ne bi smel presegati okvirov, ki so potrebni za obravnavo težav v zvezi z zadostnostjo, je Belgija na podlagi predloga regulativnega organa odobrila parametre, ki določajo količino zmogljivosti za nakup v mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, v skladu s členom 25(4) uredbe o električni energiji (glej uvodni izjavi 88 in 290).

- (390) Kot je navedeno v uvodni izjavi 92, mora postopek za dokončanje količine zmogljivosti za nabavo upoštevati ustrezne dele uredbe o električni energiji. Belgija je za določitev količine, ki jo je treba kupiti na prvi dražbi Y-4 za obdobje dobave 2025–2026, uporabila scenarij vmesne napovedi zadostnosti za leto 2019, posodobljen v skladu s posodobitvami, ki jih je navedel petstranski energetski forum 2020. Belgija je pojasnila, da so bile enake občutljivosti glede nerazpoložljivosti francoske jedrske zmogljivosti uporabljene v študiji o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021 v scenariju „EU-BASE“ (uvodna izjava 102).
- (391) Poleg tega so belgijski organi, kot je navedeno v uvodni izjavi 103, za dražbo Y-1 namenili precejšnjo količino, s čimer so zagotovili, da se bo izvedlo novo umerjanje krivulje povpraševanja, ki bo bližje letu dobave, in preprečili, da bi bilo na prvi dražbi Y-4 prodanih preveč zmogljivosti. Ta velika rezervacija Y-1 belgijskim organom omogoča, da obvladujejo rahla odstopanja po novih vhodnih podatkih in metodoloških izboljšavah.
- (392) Komisija ugotavlja, da bo v letu 2021 na dražbi Y-4 naročene le približno 54 % povprečne konične porabe v trenutkih pomanjkanja (glej uvodno izjavo 104).
- (393) Komisija tudi ugotavlja, da standard zanesljivosti določa, koliko zmogljivosti je prodanih na trgu zmogljivosti, in da novi standard zanesljivosti, izračunan v skladu z metodologijo RS, ne odstopa od starega standarda zanesljivosti (uvodna izjava 22).
- (394) Kot je navedeno v uvodnih izjavah 28 in 105, se je Belgija zavezala, da bo po potrebi določila nov standard zanesljivosti pred septembrom 2022, da bi lahko uporabila nov standard zanesljivosti za določitev količine, ki jo je treba kupiti najpozneje za dražbo leta 2023. Prav tako se je zavezala, da bo navzkrižno preverjala in po potrebi prilagodila količine za nakup na dražbi T-4 leta 2023 in dražbi T-1 leta 2026 glede na rezultate NRAA 2023. Komisija belgijske organe poziva, naj se pri posodabljanju standarda zanesljivosti in NRAA posvetujejo z ACER, da bi bolje razumeli s tem povezane sklepe ACER, navedene v uvodnih izjavah 18 in 40.
- (395) Glede na navedeno, zlasti dodatne pripombe, ki jih je Belgija predložila med formalnim postopkom preiskave, Komisija meni, da mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti ne presega tistega, kar je potrebno za obravnavo težav v zvezi z zadostnostjo.
- (396) Na podlagi pravil o delovanju belgijskega mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti se bodo zmogljivosti zagotavljale s preglednim, nediskriminatornim in konkurenčnim postopkom.
- (397) Mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti zagotavlja spodbude za ponudnike zmogljivosti, da so na voljo v času pričakovane preobremenitve sistema (glej uvodne izjave 182 do 186).
- (398) Poleg tega je nadomestilo določeno v konkurenčnem postopku zbiranja ponudb, dražbeni postopek, opisan v oddelku 2.5, pa je nediskriminatoren in odprt za vse vrste zmogljivosti.
- (399) Belgija je pred izbirnim postopkom določila tehnične pogoje za sodelovanje ponudnikov zmogljivosti. Ti pogoji so določeni v pravilih o delovanju belgijskega mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti (glej uvodno izjavo 12).
- (400) Mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti bo odprt za vse zmogljivosti, ki lahko prispevajo k zadostnosti virov. Mehanizem bo tehnološko nevtralen, zlasti pa bo odprt za obstoječe in nove zmogljivosti, shranjevanje in prilagajanje odjema. Poleg tega bo mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti odprt za čezmejne zmogljivosti.
- (401) Nazadnje, kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 182, mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti predvideva kazni za nerazpoložljivost v času preobremenitve sistema.
- (402) Komisija zato ugotavlja, da so zahteve iz člena 22(1) uredbe o električni energiji izpolnjene.
- (403) V skladu s členom 22(3) uredbe o električni energiji mehanizmi zmogljivosti poleg tega: (i) s svojo zasnovo zagotavljajo, da se cena, plačana za razpoložljivost, samodejno približa ničli, kadar se pričakuje, da bo raven zagotovljene zmogljivosti zadostna za kritje potreb po zmogljivosti, (ii) plačajo sodelujočim virom samo za njihovo razpoložljivost in (iii) zagotavljajo, da so obveznosti glede zmogljivosti prenosljive med upravičenimi ponudniki zmogljivosti.

- (404) Priglašeni ukrep je tehnološko nevtralen mehanizem zmogljivosti na ravni celotnega trga, v okviru katerega vsi upravičeni ponudniki zmogljivosti konkurirajo na eni dražbi zmogljivosti, da bi odkrili najnižjo trajnostno ceno, po kateri se lahko zagotovi potrebna zmogljivost. Konkurenčna narava dražbe bi morala znižati cene na nič, če je ponudba zadostna, da zadostuje povpraševanju.
- (405) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 8, pristojbina za zmogljivost, ki se plača ponudnikom zmogljivosti z možnostjo zanesljivosti, vključuje fiksno plačilo za ohranitev pogodbene zmogljivosti, ki je na voljo za vsa obdobja pomanjkanja. Tako plačuje razpoložljivost zmogljivosti in ne vključuje nadomestila za količino električne energije, ki jo bodo ponudniki zmogljivosti ponudili na trgu.
- (406) Kot je opisano v uvodni izjavi 187, bo Belgija vzpostavila sekundarni trg, ki bo ponudnikom zmogljivosti zagotovil mehanizem za izboljšanje obvladovanja tveganja v okviru mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti. V primeru transakcij na sekundarnem trgu bo zagotovljen popoln prenos obveznosti.
- (407) Komisija zato ugotavlja, da so zahteve iz člena 22(2) uredbe o električni energiji izpolnjene.
- (408) Nazadnje člen 22(4) uredbe o električni energiji določa zahteve glede omejitev emisij CO₂.
- (409) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 107, zahteve za predkvalifikacijo vključujejo omejitev emisij: ponudniki zmogljivosti, ki presegajo naslednje omejitve emisij, ne morejo sodelovati na dražbi zmogljivosti:
- (a) za zmogljivosti, ki so proizvodnjo začele 4. julija 2019 ali pozneje, velja omejitev emisij v višini 550 g CO₂ od fosilnih goriv na kWh električne energije;
 - (b) za zmogljivosti, ki so proizvodnjo začele pred 4. julijem 2019, velja omejitev emisij v višini 550 g CO₂ od fosilnih goriv na kWh električne energije in omejitev povprečno 350 kg emisij CO₂ od fosilnih goriv na leto na inštalirani kWe.
- (410) Komisija ugotavlja, da je ukrep v skladu s členom 22 uredbe o električni energiji.

Skladnost s členom 24 uredbe o električni energiji

- (411) V skladu s členom 24(1) uredbe o električni energiji imajo ocene NRAA regionalno razsežnost in temeljijo na metodologiji iz člena 23(3) navedene uredbe, zlasti člena 23(5), točke (b) do (m).
- (412) V zvezi s tem Komisija ugotavlja, da ima najnovejša študija o zadostnosti virov za Belgijo, tj. študija o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021, regionalno razsežnost in temelji na metodologiji iz člena 23(3).
- (413) V skladu s členom 12(1) sklepa ACER bo metodologija ERAA v celoti izvedena do konca leta 2023. Zato je v sklepu ACER predvideno postopno izvajanje metodologije ERAA na podlagi načrta, ki opisuje fazo izvajanja iz člena 11(8) sklepa ACER.
- (414) Čeprav je bila metodologija ERAA odobrena le malo prej, preden je Belgija izvedla študijo o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021, je vključevala različne elemente metodologije ERAA, navedene v uvodni izjavi 42.
- (415) Vendar Komisija ugotavlja, da študija o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021 modelira samodejno povišanje najvišje poravnalne cene šele od leta 2025. Kljub temu pa velja, kot je pokazala Belgija, da tudi če bi se samodejno povišanje najvišje poravnalne cene začelo leta 2022, se rezultati ocene ekonomske sposobnosti preživetja za leto 2025 ne bi spremenili. Poleg tega se je Belgija zavezala zagotoviti, da bo nova študija o zadostnosti, ki bo objavljena do junija 2023, v celoti upoštevala metodologijo za dinamično povišanje cen od začetka obdobja simulacije (glej uvodno izjavo 48).

- (416) Študija o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021 temelji na ustreznih referenčnih centralnih scenarijih v skladu s členom 24(1) uredbe o električni energiji (glej uvodno izjavo 45).
- (417) V skladu s členom 24(1), točka (a), uredbe o električni energiji lahko države članice v svojo oceno zadostnosti vključijo občutljivosti, ki so povezane z nacionalnimi posebnostmi ponudbe in odjema električne energije.
- (418) Komisija je v sklepu o začetku postopka izrazila dvome o skladnosti mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti s členom 24(1) uredbe o električni energiji, saj je bil v študiji o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2019 uporabljen scenarij EU-HiLo, ki temelji na predpostavkah o tuji dobavi električne energije, tj. dodatni nerazpoložljivosti francoskih jedrskih elektrarn.
- (419) Več zainteresiranih strani je kritiziralo razlago Komisije iz člena 24(1) uredbe o električni energiji in navedlo, da je preveč omejevalna. Po mnenju zainteresiranih strani metodologija ERAA potrjuje, da morajo imeti ocene NRAA regionalno razsežnost in lahko vključujejo dodatne občutljivosti. Ne določa ali omejuje pa narave teh dodatnih občutljivosti. Kot je navedeno v členu 3(6) navedene metodologije, lahko te občutljivosti zajemajo najrazličnejše spremembe predpostavk na celotnem obravnavanem geografskem področju uporabe, vključno z različnimi predpostavkami v zvezi z vhodnimi podatki, kot so inštalirane zmogljivosti (glej uvodne izjave 256 do 258).
- (420) Belgija je trdila, da njena visoka stopnja medsebojne povezanosti in odvisnost od uvoza pomenita nacionalno posebnost ponudbe električne energije (glej uvodni izjavi 286 in 318).
- (421) Komisija ugotavlja, da študija o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021 vključuje občutljivosti glede nerazpoložljivosti francoske jedrske zmogljivosti, ki so v skladu s podatki, ki jih je francoski operater prenosnega sistema uporabil v francoski NRAA (glej uvodne izjave od 287 do 289).
- (422) Komisija ugotavlja, da člen 24(1) uredbe o električni energiji in metodologija ERAA od ocen NRAA zahtevata regionalno razsežnost in da člen 3(6) metodologije ERAA omogoča dopolnitev referenčnih centralnih scenarijev z dodatnimi scenariji in/ali občutljivostmi. Poleg tega mora država članica v skladu s točko 224(a) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo oceniti vpliv spremenljive proizvodnje, tudi tiste, ki izhaja iz sosednjih sistemov.
- (423) Komisija zato meni, da člen 24(1), točka (a), uredbe o električni energiji ne izključuje uporabe dodatnih občutljivosti v NRAA v zvezi s tujo dobavo električne energije.
- (424) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 365, zahtevane primerjave med NRAA in ERAA v skladu s členom 24(3) ni bilo mogoče izvesti, ker ENTSO-E ni predložila ERAA.
- (425) Komisija ugotavlja, da je ukrep v skladu s členom 24 uredbe o električni energiji.

Skladnost s členom 25 uredbe o električni energiji

- (426) V skladu s členom 25(1) uredbe o električni energiji morajo imeti države članice pri uporabi mehanizmov zmogljivosti vzpostavljen standard zanesljivosti.
- (427) Kot je navedeno v uvodni izjavi 22, ima Belgija vzpostavljen standard zanesljivosti, ki je določen na tri ure pričakovane izpada napajanja.
- (428) Člen 25(2) uredbe o električni energiji določa, da standard zanesljivosti določi država članica ali pristojni organ, ki ga ta imenuje, na predlog regulativnega organa. Standard zanesljivosti temelji na metodologiji iz člena 23(6).
- (429) Standard zanesljivosti je bil določen s kraljevim odlokom o določitvi standarda zanesljivosti in odobritvi vrednosti za vrednost nezadostnega napajanja in stroške novega vstopa na podlagi predloga regulativnega organa (glej uvodno izjavo 20). Določeni standard zanesljivosti nekoliko odstopa od standarda, ki ga je iz razlogov, pojasnjenih v uvodni izjavi 21, predlagal regulativni organ. Vendar člen 25 uredbe o električni energiji tega ne izključuje.

- (430) Belgija je standard zanesljivosti izračunala na metodologiji iz člena 23(6).
- (431) V skladu s členom 25(3) uredbe o električni energiji se standard zanesljivosti izračuna z uporabo vsaj vrednosti nezadostnega napajanja in stroškov novega vstopa v določenem časovnem okviru in se izrazi kot „pričakovana nedobavljena energija“ in „pričakovani izpad napajanja“.
- (432) V skladu s členom 2(9) uredbe o električni energiji vrednost nezadostnega napajanja pomeni oceno najvišje cene električne energije, ki so jo odjemalci pripravljeni plačati, da bi se izognili prekinitvi napajanja, v EUR/MWh.
- (433) Kot je navedeno v uvodni izjavi 25, je CREG izvedel raziskavo o pripravljenosti za plačilo, vendar so se glede na omejitve raziskave njegovi rezultati za določitev enotne ocene vrednosti nezadostnega napajanja lahko uporabili le v omejenem obsegu. Belgija se je zavezala, da bo posodobila vrednost nezadostnega napajanja na podlagi nove pripravljenosti za plačilo raziskave in po potrebi določila nov standard zanesljivosti pred septembrom 2022 (glej uvodno izjavo 28).
- (434) Komisija zato ugotavlja, da je bil standard zanesljivosti določen na podlagi ocene vrednosti nezadostnega napajanja in pričakovanih stroškov novega vstopa (glej uvodni izjavi 23 in 24) v skladu s členom 25(3) uredbe o električni energiji.
- (435) V skladu s členom 25(4) uredbe o električni energiji pri uporabi mehanizmov zmogljivosti parametre, ki določajo količino zmogljivosti, nabavljene v mehanizmu zmogljivosti, odobri država članica ali pristojni organ, ki ga ta imenuje, na podlagi predloga regulativnega organa.
- (436) Kot je pojasnjeno v uvodnih izjavah 86 in 290, je CREG predlagal metodologijo za določanje parametrov, ki določajo obseg nakupov v mehanizmu zmogljivosti.
- (437) Komisija ugotavlja, da je ukrep v skladu s členom 25 uredbe o električni energiji.

Skladnost s členom 26 uredbe o električni energiji

- (438) V skladu s členom 26(1) uredbe o električni energiji so mehanizmi zmogljivosti, ki niso strateške rezerve, in, kadar je to tehnično izvedljivo, strateške rezerve odprti za neposredno čezmejno udeležbo ponudnikov zmogljivosti v drugi državi članici, in sicer pod pogoji iz tega člena.
- (439) Vendar člen 26(2) uredbe o električni energiji dovoljuje, da države članice od tuje zmogljivosti zahtevajo, da je v državi članici, ki je neposredno priključena na omrežje države članice, ki uporablja mehanizem zmogljivosti.
- (440) Belgija bo tujim zmogljivostim v državi članici z neposredno omrežno povezavo z Belgijo dovolila, da sodelujejo v mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti od prvega leta dobave, tj. od leta 2025. Po navedbah Belgije so bile metodologije, skupna pravila in pogoji iz člena 26(11) uredbe o električni energiji sprejeti šele decembra 2020, zato bi bilo treba zagotoviti primeren čas za njihovo izvajanje in potrebne priprave na čezmejno udeležbo. Ker operaterji prenosnega sistema še niso mogli skleniti potrebnih sporazumov, od prve dražbe Y-4 ni bilo mogoče organizirati čezmejne udeležbe. Vendar so belgijski organi navedli, da je bila za dražbo Y-1 rezervirana količina, ki zagotavlja, da lahko čezmejne zmogljivosti še vedno sodelujejo in prispevajo od prvega leta dobave (glej uvodno izjavo 189).
- (441) Komisija je v sklepu o začetku postopka želela pojasniti o uporabi prihodkov od prezasedenosti zmogljivosti in deležu teh prihodkov med operaterji prenosnega sistema.
- (442) Belgija je pojasnila, da se bodo prihodki od prezasedenosti uporabljali in delili v skladu s pravili iz uredbe o električni energiji, zlasti člena 26(9).
- (443) Poleg tega je Belgija potrdila, da bo ravnala v skladu s Sklepom ACER št. 36/2020, ki določa tehnične specifikacije za čezmejno udeležbo v mehanizmih zmogljivosti, vključno z metodologijo za delitev prihodkov, ki izhajajo iz dodelitve vstopne zmogljivosti.

(444) Ukrep je zato v skladu s členom 26 uredbe o električni energiji.

5.3.3.3 Sklep o skladnosti z drugimi določbami prava Unije

(445) Ukrep je v skladu s členoma 30 in 110 Pogodbe in uredbo o električni energiji.

(446) Priglašeni ukrep zato ne krši zadevnega prava Unije.

5.3.4 Pomoč je namenjena omejevanju njenih učinkov na konkurenco in trgovino

5.3.4.1 Potreba po posredovanju države

(447) V skladu s pododdelkom 3.2.2 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo mora država članica dokazati, da obstaja potreba po državnem posredovanju in zlasti, da je pomoč potrebna za odpravo pomanjkljivosti trga, ki sicer ne bi bila obravnavana.

(448) Komisija je v sklepu o začetku postopka izrazila dvome, ali je bila težava z zadostnostjo virov dovolj natančno opredeljena ter ali so jo belgijski organi ustrezno analizirali in količinsko opredelili, zlasti v zvezi s točkama 221 in 222 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo. Te dvome je podprlo več zainteresiranih strani, ki so prav tako dvomile o nujnosti in/ali razsežnosti načrtovanega mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti (glej uvodno izjavo 227 do 234).

(449) V skladu s študijo o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021 se bo Belgija od leta 2025, ko bo postopno opuščanje jedrske energije dokončano, spopadala s težavo z zadostnostjo in s strukturno potrebo po novih zmogljivostih. Ta potreba po centralnem scenariju „EU-BASE“ leta 2025 znaša 2 GW in se bo do leta 2032 postopoma povečala na 3,9 GW (glej uvodno izjavo 49). Študija o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021 je bila objavljena junija 2021 in temelji na metodologiji ERAA (glej točko 221 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo).

(450) Zdaj, ko je metodologijo ERAA odobril ACER (glej uvodno izjavo 40), pomisleki Komisije glede poudarka na scenariju EU-HiLo v študiji o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2019 ali neobstoja ustreznega hipotetičnega scenarija za oceno obsega težave z zadostnostjo virov v vmesni napovedi zadostnosti za leto 2019 za Belgijo niso več pomembni, saj so bile metodološke razlike zdaj združene v eno skupno, trdnejšo metodologijo, ki potrjuje obstoj težave v zvezi z zadostnostjo.

(451) Medtem ko sta dve zainteresirani strani trdili, da pretekle belgijske študije o zadostnosti virov niso upoštevale pričakovane funkcije pomanjkanja (uvodna izjava 230), takrat take zahteve ni bilo. V skladu z mnenjem Komisije o belgijskem načrtu za izvedbo je Belgija pozvana, da ustrezno in najpozneje do 1. januarja 2022 preuči možnost spremembe svoje sheme oblikovanja cen v obdobjih pomanjkanja. V zvezi s tem je Komisija seznanjena s trenutnim delom regulativnega organa in operaterja prenosnega sistema v zvezi z uvedbo funkcije oblikovanja cen za izravnavo pomanjkanja v Belgiji.

(452) Belgija ima trenutno približno 24-odstotno stopnjo medsebojne povezljivosti z električno energijo, pričakovati pa je, da se bo do leta 2030 povečala na 33 %. Kot je navedeno v uvodni izjavi 323, je Belgija olajšala tudi razvoj tako imenovanih energetske omejenih tehnologij, na primer z možnostjo sodelovanja na trgih pomožnih storitev ali prenosom energetskega mehanizma. To je privedlo do velikih deležev upravljanja povpraševanja.

(453) Poleg tega so se belgijski organi, kot je opisano v oddelku 1.3.4, zavezali več tržnim reformam, zlasti zaradi krepitev izravnalnih trgov (glej uvodno izjavo 62), olajšanja odziva na strani povpraševanja (glej uvodno izjavo 64) in povečanja zmogljivosti medsebojnih povezav (glej uvodno izjavo 65).

(454) Kljub tem reformam študija o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021 opredeljuje tveganja za belgijsko zadostnost virov s sklicevanjem na standard zanesljivosti, opisan v uvodni izjavi 22. V študiji o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021 je navedeno, da bo do leta 2025 le zelo majhen delež novih zmogljivosti izvedljiv na samo energetske trgu.

(455) Komisija zato meni, da je Belgija v skladu s točko 223 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo dokazala, zakaj trg v odsotnosti intervencije še ne more zagotoviti ustrezne zmogljivosti.

- (456) V skladu s točko 224 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo mora Komisija upoštevati različne ocene, ki jih mora zagotoviti država članica v zvezi z vplivom spremenljive proizvodnje, udeležbo na strani povpraševanja, medsebojno povezanostjo in vsemi drugimi elementi, ki povzročajo ali poslabšujejo težavo z zadostnostjo proizvodnje.
- (457) Študija o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021 vključuje ves sedanji in načrtovani razvoj trga in najnovejše predvidene cilje politike, kot so vključeni ali navedeni v načrtu za izvedbo, v zvezi z vsemi štirimi elementi iz točke 224 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.
- (458) Kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 454, kljub tem reformam študija o zadostnosti in prilagodljivosti iz leta 2021 opredeljuje tveganja za belgijsko zadostnost virov v primerjavi s tem, kar bi bilo potrebno za doseg triurnega cilja pričakovanega izpada napajanja.
- (459) Komisija meni, da je v skladu z oddelkom 3.9.2 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo priglasi ukrep potreben.

5.3.5 Ustreznost ukrepa

- (460) Na splošno je ukrep državne pomoči primeren, če je zasnovan tako, da ustrezno obravnava ugotovljene pomanjkljivosti trga. V smernicah o državni pomoči za varstvo okolja in energijo je v točkah 225 in 226 nadalje navedeno, da to v okviru pomoči za zadostnost proizvodnje pomeni, da bi morala pomoč povrniti izključno storitev čiste razpoložljivosti, ki jo zagotavlja proizvajalec, in da bi moral biti ukrep odprt ter zagotoviti ustrezne spodbude za obstoječe in prihodnje proizvajalce ter operaterje, ki uporabljajo zamenljive tehnologije, kot so rešitve za prilagajanje odjema ali shranjevanje.
- (461) V tem oddelku je najprej analizirano, ali je med različnimi možnostmi za obravnavanje ugotovljene težave v zvezi z zadostnostjo najprimernejši mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti na ravni celotnega trga (oddelek 4.3.5.1 tega sklepa). Nato je analizirano, ali je posebna zasnova mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti v skladu z zgoraj navedenimi posebnimi zahtevami smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo (oddelek 4.3.5.2 tega sklepa).

5.3.5.1 Ustreznost mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti kot instrumenta

- (462) Kot je navedeno v uvodni izjavi 235, so nekatere zainteresirane strani navedle, da bi lahko strateška rezerva bolje obravnavala ugotovljeno težavo z zadostnostjo kot mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti na ravni celotnega trga. V nasprotju s tem pa je Belgija menila, da se s strateško rezervo ne bi odpravile osnovne pomanjkljivosti trga (glej uvodni izjavi 278 in 279).
- (463) Kot je navedeno v uvodni izjavi 60, ima Belgija trenutno strateško rezervo, ki bo veljala do 31. marca 2022. Cilj strateške rezerve je zadostiti konični obremenitvi v zimskih obdobjih, ko trgu tega ne uspe storiti, tako da ohrani nekatere obstoječe proizvodne zmogljivosti in zmogljivosti prilagajanja odjema zunaj trga kot rezervo, ki jo je treba aktivirati šele, ko so izravnalni viri izčrpani.
- (464) Kot je pojasnjeno v uvodnih izjavah 377 in 378, se zdi, da je mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti na celotnem trgu, ki bi vključeval trg zmogljivosti, ki bi dopolnjeval trg energije, najučinkovitejša rešitev za zagotavljanje zanesljivosti oskrbe v Belgiji v okviru strukturnih sprememb, kot je postopno opuščanje proizvodnje jedrske energije.

5.3.5.2 Ustreznost posebne zasnove mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti

Nadomestilo zgolj za storitev čiste razpoložljivosti zmogljivosti

- (465) V skladu s točko 225 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo bi moral ukrep nadomestiti samo storitev čiste razpoložljivosti.
- (466) Komisija je v sklepu o začetku postopka sprejela predhodno stališče, da ukrep pomeni nadomestilo za storitev čiste razpoložljivosti zmogljivosti. Stališču Komisije ni ugovarjala niti Belgija niti nobena zainteresirana stran.
- (467) Mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti plačuje razpoložljivost zmogljivosti in ne vključuje nadomestila za količino električne energije, ki jo bodo ponudniki zmogljivosti ponudili na trgu.
- (468) Zato je ukrep v skladu s točko 225 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

Odprtost ukrepa za vse ustrezne ponudnike zmogljivosti

- (469) V točki 226 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo je določeno, da bi morali biti mehanizmi zmogljivosti (i) odprti za različne tehnologije, (ii) upoštevati, v kolikšni meri lahko zmogljivost medsebojnega povezovanja pomaga odpraviti ugotovljeno težavo z zadostnostjo proizvodnje, ter (iii) zagotoviti ustrezne spodbude za nove in obstoječe zmogljivosti.
- (470) Kot je navedeno v uvodni izjavi 66, bo ukrep predvidoma odprt za vse zmogljivosti, ki lahko prispevajo k zadostnosti virov, ki so tehnološko nevtralne in ki so zlasti odprte za obstoječe in nove zmogljivosti, shranjevanje in prilagajanje odjema. Dovoljeno bo združevanje zmogljivosti, vključno z različnimi tehnologijami. Vse tehnologije lahko tudi sodelujejo na vseh dražbah (Y-4 in Y-1) za obdobje dobave.
- (471) Belgija je sprejela številne ukrepe, da bi vsem tehnologijam zagotovila možnost sodelovanja na dražbah. Komisija zlasti upošteva odločitev, da se del količine za nakup za Y-1 rezervira, da se spodbudi sodelovanje ponudnikov prilagajanja odjema. Poleg tega je v Y-4 predvidena posebna kategorija „nedokazana zmogljivost“ (odprta za vse tehnologije, ki ne zahtevajo dnevnih programov in posamične udeležbe zaradi ustreznosti sistema), da bi se spodbudila tudi udeležba zmogljivosti, ki bi lahko imele več težav, da bi že zagotovile standardno zahtevano stopnjo zrelosti v Y-4 (glej uvodni izjavi 83 in 98).
- (472) V zvezi z obnovljivimi viri energije so obstoječi ali novi ponudniki zmogljivosti z obnovljivimi vire energije upravičeni do sodelovanja v mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, razen če prejmejo pomoč za tekoče poslovanje prek namenskih shem državne pomoči (glej uvodno izjavo 205).
- (473) Po odločitvi o začetku postopka je ena zainteresirana stran trdila, da so imetniki zmogljivosti, upravičeni do udeležbe (kot je SPTE z zmogljivostjo nad 1 MW), izključeni iz udeležbe, če so v določenem obdobju upravičeni do pomoči za tekoče poslovanje z zelenimi certifikati (GSC) in/ali certifikati SPTE (glej uvodno izjavo 237).
- (474) Komisija meni, da so certifikati SPTE že zasnovani tako, da krijejo potrebne stroške operaterjev SPTE in spodbujajo njihovo nadaljnje delovanje. Da bi preprečili kumulacijo pomoči in posledično prekomerno nadomestilo, proizvajalci ne bi smeli biti prejemniki drugih podpornih ukrepov, na primer shem podpore za obnovljive vire energije ali SPTE, ki že zadostno krijejo stroške poslovanja teh upravičencev, kot je opisano v uvodni izjavi 205.
- (475) Kot je navedeno v uvodni izjavi 205, če ti operaterji ne bodo več upravičeni do pomoči za tekoče poslovanje za obnovljive vire energije/SPTE, postanejo upravičeni do sodelovanja v mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti.
- (476) Pravila, opisana v uvodni izjavi 205, ne vodijo do izključitve ponudnikov zmogljivosti, ki ne prejemajo take pomoči.
- (477) Glede čezmejne udeležbe bo udeležba čezmejnih zmogljivosti v državi članici, ki ima neposredno omrežno povezavo z Belgijo, dovoljena od prvega obdobja dobave (glej uvodno izjavo 189).
- (478) Poleg tega je sodelovanje novih zmogljivosti ali obstoječih zmogljivosti, ki zahtevajo znatne naložbe, da ostanejo na voljo, omogočeno s ponudbo večletnih pogodb, če se dokaže, da je za razvoj in izgradnjo teh novih obratov ali obnovo obstoječih zmogljivosti potrebna vnaprej določena raven stroškov naložbe (glej uvodno izjavo 138).
- (479) Naložbeni pragovi temeljijo na naboru upravičenih stroškov naložbe, kot je opisano v uvodni izjavi 137. Pragovi upoštevajo nazivno inštalirano zmogljivost (tj. največjo zmogljivost, ki naj bi jo imela enota) namesto zmanjšane inštalirane zmogljivosti (tj. vnaprej določene stopnje razpoložljivosti in prispevka k cilju zadostnosti virov).
- (480) V zvezi s tem je Komisija v sklepu o začetku postopka izrazila dvome o uporabi nazivne inštalirane zmogljivosti za izračun naložbenih pragov. Komisija meni, da bo taka značilnost zasnove verjetno diskriminirala tehnologije z visokimi dejavniki zmanjšanja zmogljivosti, zlasti občasne obnovljive vire energije iz sončne in vetrne energije. Zmanjšana inštalirana zmogljivost je ukrep, ki izraža dejanski prispevek tehnologije k celotni zmogljivosti in bi omogočil enake možnosti za vse tehnologije glede njihove možnosti dostopa do večletnih pogodb.

- (481) Glede na trenutne razmere na belgijskem trgu električne energije in odsotnost pripomb zainteresiranih strani v zvezi s tem, ne glede na prvotne dvome, Komisija trenutno nima dokazov, da bo zasnova mehanizma v praksi privedla do diskriminacije nekaterih tehnologij v tem posebnem primeru. Poleg tega se je Belgija zavezala, da bo pregledovala pravila o delovanju mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, s čimer bi zagotovila, da pravila ne bi povzročila morebitne diskriminacije tehnologij glede na razvoj trga.
- (482) Kot je navedeno v uvodni izjavi 236, je ena zainteresirana stran predlagala uvedbo dražbe T–2, da bi se izognili čezmernemu naročanju na dražbi T–4.
- (483) V zvezi s tem je Belgija pojasnila, da je dražba, razdeljena na dve obdobji (T–4 in T–1), že omogočala, da so vse tehnologije z daljšim ali krajšim pripravljavnim obdobjem sodelovale v mehanizmu in da je imela država članica relativno zagotovilo, da je mogoče zagotoviti zadostno količino, da se zagotovi zanesljivost oskrbe v dobavnem letu. Nadaljnja razdelitev količin zmogljivosti in dodajanje dražbe T–2 bi povzročila tveganje, da bi se na teh dražbah pretirano zmanjšala konkurenca (glej uvodno izjavo 280).
- (484) Komisija meni, da je izbira organov o nakupu zmogljivosti na dveh dražbah Y–4 in Y–1 legitimna.
- (485) Komisija je seznanjena z zavezo organov, da bodo spremljali pravila o delovanju mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, s čimer bi zagotovili, da pravila ne bi povzročila morebitne diskriminacije med tehnologijami glede na razvoj trga.
- (486) Mejna vrednost emisij, opisana v uvodni izjavi 107, se uporablja za vse tehnologije in je način za Belgijo, da upošteva točko 220 in točko 233(e) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo. Nazadnje bodo novi obrati na fosilna goriva, ki bodo upravičeni do 15-letnih pogodb, zavezani ciljem, ki sta jih določili Evropska unija in/ali Belgija za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, da bi dosegli podnebno nevtralnost do leta 2050 (glej uvodno izjavo 109).
- (487) Komisija zato meni, da je pomoč primerna.

5.3.6 Sorazmernost

- (488) Znesek pomoči je sorazmeren, če je omejen na najnižji znesek, potreben za doseganje zastavljenega cilja. V smernicah o državni pomoči za varstvo okolja in energijo je ta zahteva za ukrepe za zadostnost proizvodnje opredeljena v točkah 228 do 231, pri čemer je cilj zagotoviti, da upravičenci ne zaslužijo več kot razumno stopnjo donosa in da so nepričakovani dobički izključeni.

5.3.6.1 Konkurenčni postopek zbiranja ponudb

- (489) Komisija je v sklepu o začetku postopka izrazila zaskrbljenost v zvezi z morebitno diskriminacijo zmogljivosti z visokimi dejavniki zmanjšanja zmogljivosti (opisano v uvodnih izjavah 480 in 481) ter posledično v zvezi s konkurenčnim postopkom zbiranja ponudb.
- (490) Ne glede na *prima facie* pomisleke, kot je pojasnjeno v uvodni izjavi 485, Komisija na tej točki nima dokazov, da bo zasnova mehanizma v praksi povzročila diskriminacijo med različnimi tehnologijami v tem konkretnem primeru in posledično poslabšala konkurenčni postopek zbiranja ponudb.
- (491) Priglašeni ukrep je tehnološko nevtralen mehanizem zmogljivosti na ravni celotnega trga, v okviru katerega vsi upravičeni ponudniki zmogljivosti konkurirajo na eni dražbi zmogljivosti, da bi odkrili najnižjo trajnostno ceno, po kateri se lahko zagotovi potrebna zmogljivost. Konkurenčna narava dražbe bi morala znižati cene na nič, če je ponudba zadostna, da zadostuje povpraševanju. Za postopek veljajo pregledna in nediskriminatorna merila, vključno z merili o izpolnjevanju pogojev. Glavni razlog za neupravičenost je, da imajo ponudniki zmogljivosti koristi od drugih podpornih ukrepov, ki bi vodili do kumulacije in morebitnega prekomernega nadomestila. Kar zadeva trajanje pogodb, je večina ponudnikov zmogljivosti upravičena samo do enoletnih pogodb o zmogljivostih. Nova in prenovljena zmogljivost, ki vključuje znatne stroške naložbenega kapitala, je upravičena do daljših sporazumov o zmogljivostih, ki tem vlagateljem omogočajo, da zagotovijo potrebno financiranje (glej uvodni izjavi 117 in 326).

- (492) Oblikovanje trga zmogljivosti na ravni celotnega trga izraža verjeten rezultat, ki ga je ustvaril učinkovit trg energije. Dražbe bodo organizirane kot plačila glede na ponujeno ceno za prvi dve dražbi (dražbi Y-4 za prvi dve leti dobave) in nato kot plačila po enotni poravnalni ceni (glej uvodni izjavi 112 in 113). V mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti sta vključeni dve različni zgornji zamejitvi cene, da bi se izognili nepričakovanim dobičkom in omejili zlorabo tržne moči: (i) globalna zamejitev cene na dražbi in (ii) vmesna zgornja meja (glej oddelek 1.5.4.2). Cilj zamejitev je ublažiti tržno moč in s tem omejiti znesek pomoči na razumno nadomestilo za storitev razpoložljivosti.
- (493) Zato Komisija ugotavlja, da je ukrep zasnovan kot konkurenčen postopek zbiranja ponudb na podlagi jasnih, preglednih in nediskriminatornih meril ter da izpolnjuje tudi zahtevo po preprečevanju nepričakovanih dobičkov.

5.3.6.2 Količina za nakup

- (494) Kot je navedeno v uvodni izjavi 223, je Komisija v sklepu o začetku postopka izrazila dvome, ali bo uporaba nerealnega scenarija za izračun količin v mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti povzročila financiranje nepotrebnih zmogljivosti.
- (495) Ena zainteresirana stran je trdila, da lahko mehanizem financiranja vpliva na količino zmogljivosti mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti. Na primer, povezovanje stroškov za financiranje mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti s porabo električne energije v obdobjih največjega povpraševanja bi bilo mogoče obravnavati kot spodbudo za zadevne stranke, da zmanjšajo svojo porabo v obdobjih največjega povpraševanja, kar bi privedlo do zmanjšanja potrebe po zmogljivosti za prodajo na dražbi (glej uvodno izjavo 241).
- (496) Kot je pojasnila Belgija (glej uvodno izjavo 293), v državi trenutno ni nameščenih dovolj pametnih števec, ki bi omogočili mehanizem financiranja, ki bi temeljil na porabi konične obremenitve. Zakon o mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti je bil spremenjen, tako da bi lahko bil tak model uveden leta 2025. Belgija je prav tako pojasnila, da bo obstoječi mehanizem financiranja pregledala leta 2023, ko bo izdano poročilo o uvedbi pametnih števec.
- (497) Komisija je od Belgije prejela tudi zagotovila o metodologiji, ki se bo uporabila za določitev krivulje povpraševanja za dražbo, kot je določeno v oddelku 1.5.2. Belgija je nadalje potrdila, da bo zagotovila količino zmogljivosti, ki bo sorazmerna s posodobljeno težavo v zvezi z zadostnostjo, in prilagodila znesek, ki ga bo treba sčasoma kupiti, da bo izražal posodobitve v oceni zadostnosti in standardu zanesljivosti, hkrati pa zagotovila konkurenčnost dražb. Belgija se je zlasti zavezala, da bo po potrebi prilagodila količine, da bodo izražale posodobljeno oceno zadostnosti in standard zanesljivosti, kot je opisano zgoraj. Komisija glede na navedeno in obrazložitev iz uvodnih izjav 395 in 400 meni, da mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti ne sme presegati tistega, kar je potrebno za obravnavo težav v zvezi z zadostnostjo.

5.3.6.3 Sklepna ugotovitev o sorazmernosti

- (498) Komisija ugotavlja, da je ukrep sorazmeren.

5.3.7 Izkrivljanje konkurence in preskus izravnave

- (499) Negativni učinki mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti na konkurenco in trgovino na notranjem trgu električne energije morajo biti dovolj omejeni, da je skupno ravnoesje ukrepa pozitivno. Sodišče je pojasnilo, da mora Komisija za oceno, ali ukrep spreminja trgovinske pogoje v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi, pretehtati pozitivne učinke načrtovane pomoči za razvoj dejavnosti, ki naj bi jih pomoč podpirala, in negativne učinke, ki bi jih pomoč lahko imela na notranji trg ⁽¹⁰³⁾.

5.3.7.1 Pozitivni učinki

- (500) Na pozitivni strani izravnave Komisija ugotavlja, da ima shema pozitivne učinke v smislu ohranjanja obstoječih zmogljivosti na trgu električne energije ali ustvarjanja novih zmogljivosti in s tem zanesljivost oskrbe z električno energijo. V zvezi s tem je zagotavljanje zanesljivosti oskrbe z energijo eden od ciljev energetske politike Unije v skladu s členom 194 PDEU.

⁽¹⁰³⁾ Sodba Sodišča z dne 22. septembra 2020, Avstrija/Komisija, C-594/18 P, EU:C:2020:742, točka 101.

- (501) Poleg tega Komisija ugotavlja, da za proizvodni obrat, ki oddaja več kot 550 g emisij CO₂ na kWh električne energije, ni mogoče skleniti pogodbe v okviru mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti (glej uvodno izjavo 107) in da se bodo morali upravičeni obrati zavezati podnebni nevtralnosti do leta 2050. Zato se lahko sklene, da mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti daje prednost nizkoogljičnim proizvajalcem v skladu s točko 233(e) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

5.3.7.2 Negativni učinki

- (502) Na negativni strani izravnave lahko podpora ponudnikom zmogljivosti izkrivlja konkurenco in trgovino na trgu električne energije, tudi med podjetji, ki prejemajo podporo, in njihovimi konkurenti v istem sektorju.
- (503) Smernice o državni pomoči za varstvo okolja in energijo določajo zahtevo po izogibanju neupravičenim negativnim učinkom na konkurenco in trgovino v točkah 232 in 233, ki poudarjata potrebo po široki udeležbi v shemi in izogibanje učinkom, ki ogrožajo trg, kot je krepitev prevladujočega položaja ali vplivanje na naložbene odločitve.
- (504) Ukrep je odprt za vse obstoječe in nove proizvajalce, operaterje prilagajanja odjema in shranjevanja. Poleg tega je ukrep odprt za čezmejne zmogljivosti.

Odprtost za združevanje povpraševanja in ponudbe

- (505) V točki 232(a) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo je navedeno, da bi moral biti ukrep za zadostnost proizvodnje odprt za morebitno združevanje povpraševanja in ponudbe.
- (506) Kot je navedeno v uvodni izjavi 242, so nekatere zainteresirane strani navedle, da veljavna pravila o upravičenosti za večletne pogodbe ovirajo združevanje, natančneje pravilo, da sredstvo z najkrajšim trajanjem pogodbe v združenem portfelju določa trajanje pogodbe za celoten portfelj.
- (507) Komisija priznava, da lahko veljavna pravila o upravičenosti za večletne pogodbe ovirajo združevanje. Zato pozdravlja predlog Belgije za spremembo kraljevega odloka, ki določa naložbene pragove, merila o izpolnjevanju pogojev za naložbene stroške in postopek razvrščanja (glej uvodno izjavo 141). Sprememba določa, da lahko upravljavalec združene ponudbe izbere kategorijo zmogljivosti, ki velja za združeno ponudbo.
- (508) Glede pripomb zainteresirane strani v zvezi z ovirami za združevanje sredstev z obveznostjo dnevnega razporeda (glej uvodno izjavo 243) je Komisija seznanjena s trditvami Belgije (uvodni izjavi 297 in 298) ter zainteresirane strani (uvodna izjava 243). Glede na to, da na zmogljivosti, za katere velja obveznost dnevnega razporeda, vplivajo posebni postopki usklajevanja, Komisija meni, da je pristop Belgije k tem zmogljivostim upravičen zaradi upoštevanja njihovih posebnih značilnosti na trgu električne energije. Belgija bo kljub temu izvajala redne ocene mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, da bi omogočila spremembe, če in kjer je to primerno, vključno z možnostjo združevanja sredstev z obveznostjo dnevnega razporeda.

Naložbeni pragovi

- (509) V zvezi s pripombami nekaterih zainteresiranih strani v zvezi z ravno naložbenih pragov za večletne pogodbe in domnevo, da bi te lahko povzročile diskriminacijo med nekaterimi razredi tehnologije, Komisija ugotavlja, da je Belgija zavezana posodobiti te pragove, če bi novi dokazi, vključno z ugotovitvami zainteresiranih strani, pokazali potrebo po tem. Novi naložbeni pragovi za večletne pogodbe, ki so bili predmet javnega posvetovanja, so določeni v uvodni izjavi 138. CREG bo naložbene pragove posodobil, ko bo to potrebno, vendar vsaj vsaka tri leta. Zato Komisija nima razlogov za mnenje, da bodo novi pragovi za večletne pogodbe povzročile diskriminacijo med tehnologijami.

Dejavniki zmanjšanja zmogljivosti

- (510) Kot je navedeno v uvodnih izjavah 247 in 248, so nekatere zainteresirane strani trdile, da sedanji dejavniki zmanjšanja zmogljivosti pomenijo tveganje za strogo kaznovanje tehnologij, kot so shranjevanje, prilagajanje odjema ali obnovljivi viri energije.

- (511) Belgija je pojasnila (glej uvodno izjavo 303), da so dejavniki zmanjšanja zmogljivosti energetske omejenih tehnologij nižji, če se njihov delež v sistemu/državi poveča. Zato obstaja razlika med dejavniki zmanjšanja zmogljivosti v Belgiji, Franciji in Združenem kraljestvu, ki so jih navedle zainteresirane strani. Kljub temu je Belgija zaradi zaskrbljenosti zainteresiranih strani posodobila dejavnike zmanjšanja zmogljivosti na podlagi nasvetov regulativnega organa in posebnega sestanka projektne skupine vseh zainteresiranih strani na to temo v začetku januarja 2021. Posodobljeni dejavniki zmanjšanja zmogljivosti so določeni v uvodni izjavi 79. Zato Komisija nima razlogov, da bi menila, da so spremenjeni dejavniki zmanjšanja zmogljivosti neprimerni.

Obveznost vračila

- (512) V zvezi s pripombami nekaterih zainteresiranih strani, da mehanizem obveznosti vračila diskriminira upravljavce zmogljivosti s polnim razporedom (uvodni izjavi 250 in 251), je Belgija navedla, da mehanizem nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti vzpostavlja ravnovesje med vključitvijo obveznosti vračila in preprečevanjem diskriminacije do zmogljivosti, ki jo je mogoče aktivirati le po ceni, ki je višja od izvršilne cene.
- (513) Komisija ugotavlja, da imajo države članice, ki imajo podobne mehanizme zmogljivosti na ravni celotnega trga, različne prakse v zvezi z obveznostjo vračila. Komisija tudi ugotavlja, da je bil mehanizem obveznosti vračila v belgijskem mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti po javnih posvetovanjih znatno spremenjen in izboljšan.
- (514) Komisija zato meni, da mehanizem obveznosti vračila dosega ustrezno ravnovesje med dvema konkurenčnima ciljema iz uvodne izjave 512.

Vmesna zgornja meja

- (515) Komisija je v sklepu o začetku postopka izrazila dvome, ali bi lahko uvedba vmesne zgornje meje za zmogljivosti v kategoriji enoletne pogodbe brez možnosti posameznega odstopanja izključila nekatere imetnike zmogljivosti iz mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti. Te dvome so podprle nekatere zainteresirane strani (glej uvodno izjavo 252).
- (516) Zato Komisija pozdravlja zavezo Belgije, da bo uvedla mehanizem odstopanja. Mehanizem odstopanja je bil predmet javnega posvetovanja in je bil uveden s kraljevim odlokom, ki določa naložbene pragove in merila o izpolnjevanju pogojev za naložbene stroške. Mehanizem odstopanja se bo uporabljal enako za nacionalne in posredne čezmejne zmogljivosti (glej uvodni izjavi 129 in 130).
- (517) Kot je navedeno v uvodni izjavi 131, bo odstopanje za prvo dražbo odobreno naknadno, tj. po zaključku dražbe. Komisija glede na argumente, ki jih je predložila Belgija v uvodni izjavi 131, meni, da je naknadno odstopanje od vmesne zgornje meje za prvo dražbo upravičeno.

Sklep o odprtosti ukrepa za vse tehnologije

- (518) Ukrep omogoča sodelovanje proizvajalcev, ki uporabljajo različne tehnologije, in operaterjev, ki ponujajo ukrepe z enakovredno tehnično zmogljivostjo, v skladu s točko 232(a) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

Čezmejna zmogljivost

- (519) Točka 232(b) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo vsebuje zaščitne ukrepe za zagotovitev, da lahko operaterji iz drugih držav članic sodelujejo pri ukrepu.
- (520) Komisija je v sklepu o začetku postopka izrazila pomisleke, da bi lahko omejitev upravičenosti posredne čezmejne zmogljivosti na enoletne pogodbe, za katere velja vmesna zgornja meja, operaterje iz drugih držav članic odvrnila od sodelovanja v mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti.
- (521) Komisija sprejema argumente Belgije v zvezi s tem pomislekom. Zlasti dolgoročno ni mogoče vedno zagotoviti zadostne vstopne zmogljivosti, saj je ta odvisna od različnih dejavnikov iz uvodne izjave 143. Komisija pozdravlja zavezo Belgije, da pregleda možnost tujih zmogljivosti za dostop do večletnih pogodb (glej uvodno izjavo 144).

- (522) Kot je navedeno v uvodni izjavi 516, se mehanizem odstopanja od vmesne zgornje meje, ki jo je Belgija uvedla po sklepu o začetku postopka, uporablja enako za nacionalne in posredne čezmejne zmogljivosti.
- (523) V zvezi z neposredno čezmejno udeležbo v mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti sta dve zainteresirani strani trdili, da bi lahko taka udeležba zmanjšala spodbude za naložbe v zmogljivosti medsebojne povezanosti in ogrozila spajanje trgov (uvodni izjavi 254 in 255).
- (524) Kot je pojasnila Belgija (glej uvodno izjavo 316), so bile uvedene spremembe zakona o mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, da bi se upoštevali pomisleki zainteresiranih strani. V skladu z novimi pravili bo predpogoj za sodelovanje neposrednih čezmejnih zmogljivosti v mehanizmu nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti sklenitev sporazuma med Belgijo in državo članico, na ozemlju katere je zmogljivost.

Prihodki od prezasedenosti

- (525) Komisija je v sklepu o začetku postopka prav tako želela pojasniti o uporabi prihodkov od prezasedenosti zmogljivosti in delitvi teh prihodkov med operaterji prenosnega sistema.
- (526) Belgija je pojasnila, da se bodo prihodki od prezasedenosti uporabljali in delili v skladu s pravili iz uredbe o električni energiji, zlasti člena 26(9).
- (527) Belgija je tudi potrdila, da bo ravnala v skladu s Sklepom ACER št. 36/2020, ki med drugim določa metodologijo za delitev prihodkov, ki izhajajo iz dodelitve vstopne zmogljivosti (glej uvodno izjavo 204).

Sklep o odprtosti ukrepa za čezmejno zmogljivost

- (528) Komisija je sklenila, da ukrep v skladu s točko 233(a) in (b) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo ne omejuje spodbud za naložbe v povezovalne zmogljivosti ali spajanje trgov.
- (529) V zvezi z neupravičeno krepitvijo prevladujočega položaja na trgu (točka 233(d) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo) zasnova mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti vključuje več ukrepov, ki so posebej namenjeni preprečevanju zlorabe tržne moči, na primer možnosti zanesljivosti, zamejitve cene in konkurenčni dražbeni postopek (glej uvodne izjave 94, 111 in 147). Poleg tega naj bi odprtost za nove zmogljivosti in razpoložljivost dolgoročnih pogodb zagotovili, da se obstoječa prevlada ne bi neupravičeno okrepila.
- (530) Nazadnje, Komisija v zvezi z dajanjem prednosti nizkoogljičnim proizvajalcem, kadar ponujajo enakovredne tehnične in gospodarske parametre (točka 233(e) smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo), ugotavlja, da je ukrep zanje odprt. Da bi se preprečila kumulacija pomoči in posledično prekomerno nadomestilo, pa proizvajalci ne smejo biti prejemniki drugih ukrepov pomoči, kot je opisano v uvodni izjavi 205.
- (531) Ukrep je v skladu z oddelkom 3.9.6 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo.

5.3.7.3 Sklepna ugotovitev o izkrivljanju konkurence in preskusu izravnave

- (532) Komisija ugotavlja, da ima ukrep znatne pozitivne učinke v smislu olajšanja gospodarske dejavnosti ob hkratnem zagotavljanju zanesljivosti oskrbe in ne vodi v neupravičeno izkrivljanje konkurence in trgovine. Iz tega sledi, da pozitivni učinki pomoči prevladajo nad njenimi negativnimi učinki na konkurenco in trgovino. Zato predlagana pomoč olajšuje razvoj določenih gospodarskih dejavnosti, hkrati pa ne spreminja trgovinskih pogojev v obsegu, ki bi bil v nasprotju s skupnimi interesi, kot zahteva člen 107(3), točka (c), PDEU.

5.3.8 Preglednost pomoči in podjetij, ki so v težavah ali za katera velja neporavnani nalog za izterjavo

- (533) Belgija se je zavezala, da bo uporabljala pogoje glede preglednosti iz oddelka 3.2.7 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo, kolikor se uporabljajo za pomoč, ki se dodeli v okviru mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti (glej uvodno izjavo 219).
- (534) V skladu s točko 16 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo podjetjem v težavah ne bo dodeljena nobena pomoč (glej uvodno izjavo 221).

(535) V skladu s točko 17 smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo se v okviru mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti ne more dodeliti nobena pomoč podjetjem, za katera velja neporavnani nalog za izterjavo po prejšnjem sklepu Komisije, v katerem je bila pomoč razglašena za nezakonito in nezdržljivo z notranjim trgom (glej uvodno izjavo 220).

6. SKLEPNA UGOTOVITEV

Ukrep je združljiv z notranjim trgom na podlagi člena 107(3), točka (c), PDEU in ustreznih določb smernic o državni pomoči za varstvo okolja in energijo –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Pomoč v obliki mehanizma nadomestil za zagotavljanje zadostnih zmogljivosti, ki ga namerava izvajati Kraljevina Belgija, je združljiva z notranjim trgom na podlagi člena 107(3), točka (c), Pogodbe. Shema pomoči se odobri za največ desetletno obdobje od datuma prve dražbe.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Kraljevino Belgijo.

Če ta sklep vsebuje zaupne podatke, ki ne smejo biti objavljeni, prosimo, da o tem obvestite Komisijo v petnajstih delovnih dneh od datuma prejema. Če Komisija v predvidenem roku ne prejme utemeljenega zahtevka, pomeni, da se strinjate z objavo sklepa v celoti. Zahtevek, v katerem navedete ustrezne podatke, pošljite v elektronski obliki na naslov:

European Commission
Directorate-General for Competition
State Aid Greffe
1049 Brussels
Stateaidgreffe@ec.europa.eu

V Bruslju, 27. avgusta 2021

Za Komisijo
Margrethe VESTAGER
članica Komisije
